

Program hospodárskeho
rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Nižný Hrušov
2022 - 2030

Obec Nižný Hrušov

Názov: Obec Nižný Hrušov

Územné vymedzenie: obec

Územný plán obce schválený: áno

Dátum vyvesenia PHRSR: 27.05.2022

Dátum schválenia PHRSR:

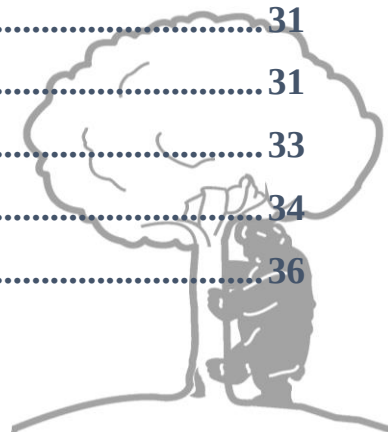

Obrázok 1 Foto CBS - letecký pohľad na obec

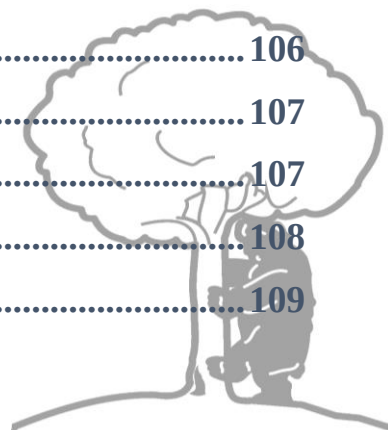

Obsah

Úvod.....	7
1 Analytická časť.....	11
1.1 Analýza vnútorného prostredia	11
1.1.1 Základná charakteristika obce	11
1.1.1.1 História obce	13
1.1.1.2 Symboly obce	15
1.1.1.2.1 Erb obce	15
1.1.1.2.2 Vlajka obce	15
1.1.1.2.3 Obecná pečať.....	15
1.1.2 Obyvateľstvo.....	16
1.1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov.....	16
1.1.2.2 Pohyb obyvateľstva.....	16
1.1.2.3 Štruktúra obyvateľstva	17
1.1.3 Domový a bytový fond	18
1.1.4 Občianska vybavenosť.....	19
1.1.5 Technická infraštruktúra	22
1.1.6 Ekonomická štruktúra.....	23
1.1.7 Rozpočet a finančné hospodárenie obce	23
1.1.8 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PHRSR.....	23
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	26
1.2.1 Zhodnotenie súčasného stavu.....	26
1.2.1.1 SWOT Analýza – slabé a silné stránky	26
1.2.2 Dostupnosť dopravy	31
1.2.2.1 Cestná doprava.....	31
1.2.2.2 Ďalšie druhy.....	31
1.2.3 Prírodné podmienky a poloha.....	33
1.2.4 Životné prostredie	34
1.2.5 Strom problémov.....	36

2	Strategická časť	42
2.1	Zhodnotenie	43
2.1.1	Záver dotazníkového prieskumu	43
2.2	Vízia	50
2.3	Formulácia a návrh stratégie	61
2.3.1	Prioritná oblasť 1 – environmentálna.....	61
2.3.2	Prioritná oblasť 2 – sociálna	62
2.3.3	Prioritná oblasť 3 – hospodárska	63
2.4	Strategické ciele	64
2.4.1	Hierarchia cieľov podľa oblastí.....	65
2.4.2	Súlad cieľov s cieľmi národnej stratégie.....	66
3	Programová časť	67
3.1	Aktivity	67
3.2	Merateľné ukazovatele	71
4	Realizačná časť	83
4.1	Určenie úloh a stanovenie harmonogramu	83
4.2	Komunikácia smerom k obyvateľom	90
4.3	Systém hodnotenia.....	90
5	Finančná časť.....	92
5.1	Finančný plán	92
5.2	Zdroje a spôsoby financovania navrhovaných aktivít.....	94
5.3	Úverová záťaž obce na roky 2021 – 2030.....	104
	Záver	106
	Zoznam tabuliek	107
	Zoznam obrázkov	107
	Zoznam zdrojov	108
6	Prílohy	109

6.1	Príloha č. 1 Dotazník.....	109
6.1.1	Vyhodnotenie elektronicky zadaných odpovedí.....	110
6.1.2	Námety a postrehy od občanov	118
6.1.3	Vyhodnotenie písomne zadaných odpovedí.....	120
6.2	Príloha č. 2 – Správa z hodnotenia PHRSR	127
6.3	Príloha č. 3 - Harmonogram plnenia.....	129

Príhovor starostu obce:

„Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Nižný Hrušov na roky 2022 – 2030 je hlavný strategický dokument obce, v ktorom chceme obsiahnuť všetky potreby rozvoja obce.

Mimo bežných činností obce ako je každodenná prevádzka obecného úradu, poskytovanie služieb obyvateľom a starostlivosť o obec, musí vedenie obce, poslanci obecného zastupiteľstva a zamestnanci obce myslieť do budúcnosti. Úspešné plánovanie budúcnosti vychádza z dobrej analýzy aktuálneho stavu obce s prihliadnutím na schválené rozvojové projekty, potreby obyvateľov ale aj ciele a úlohy, ktoré musí obec splniť cez nadriadené strategické dokumenty vyššieho územného celku (VÚC) a štátu. Po vypracovaní zadania PHRSR sme požiadali verejnosť o vyjadrenie sa k potrebám obyvateľov cez dotazník, ktorý bolo možné vyplniť elektronicky alebo v papierovej forme na obecnom úrade. Pre vedenie obce a správne nastavenie rozvoja obce je veľmi dôležitý pohľad obyvateľov a jedným z cieľov je do diania v obci zapojiť maximum obyvateľov. Spätná väzba, ktorú sme dostali od obyvateľov obce anonymným spôsobom sme po vyhodnotení zapracovali do PHRSR. Pripomienky a podnety od poslancov obecného zastupiteľstva nám pomohli tento dokument dopracovať k najvyššej možnej kvalite v čase spracovávaného tohto dokumentu. Našou spoločnou snahou je v tomto dokumente obsiahnuť všetky rozvojové potreby obce vyjadrené v investíciách alebo iných zámeroch potrebných k zlepšeniu života v našej obci. Finančné vyčíslenie jednotlivých návrhov vychádzalo z už pripravených rozpočtov alebo odhadov v danom čase, a preto je vysoko pravdepodobné, že z odstupom času bude potrebné na ich realizáciu podstatne viac finančných prostriedkov. Istá časť rozvojových aktivít je plánovaná v spolupráci s inými subjektmi napríklad VÚC a tu predpokladáme aj finančné krytie za ich pomoci. Viac ako 80 % finančných zdrojov potrebných na dosiahnutie zrealizovania všetkých rozvojových aktivít navrhnutých v tomto dokumente je potrebné získať zo zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu, rozpočtu VÚC alebo tretieho sektora. Obecný rozpočet v rokoch implementácie jednotlivých projektov bude musieť poskytnúť spoluúčasť, ktorá je dnes vyžadovaná takmer pri každom projekte dotovanom z rozvojových výziev EÚ, VÚC alebo štátneho rozpočtu.

Obrovskou výzvou pre vedenie obce, poslancov obecného zastupiteľstva a zamestnancov obce bude naplniť tento ambiciózny rozvojový plán, ktorý je cez finančné krytie priamo závislý na činnosti štátu a projektových výzvach podporovaných zo zdrojov EÚ, VÚC a iných zdrojov. PHRSR je dokument, s ktorým musí vedenie obce aktívne pracovať každý mesiac, aby správne využilo potencionálne projektové výzvy a dokázalo rozvojové potreby obce prepojiť s projektami na získanie finančných dotácií.

Verím, že spoločnými silami vedenia obce, poslancov obecného zastupiteľstva, zamestnancov obce a obyvateľov obce, sa podarí maximalizovať rozvoj obce k spokojnosti obyvateľov.

Ján Fenčák
starosta obce

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej len PHRSR) predstavuje strednodobý strategický dokument. V zmysle zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty obce. Jeho spracovanie by malo byť motivované predovšetkým potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia rozhodovania orgánov samosprávy ako najlepšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce.

Tvorba PHRSR vychádza z dokumentu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a inforamtizácie Slovenskej republiky zverejnenom na web stránke¹. „Metodika tvorby PHRSR upravuje proces prípravy a obsah strategických dokumentov PHRSR obcí, skupín obcí a VÚC ako nezáväzný, ale odporúčaný materiál“. Ďalším významným dokumentom k tvorbe PHRSR je Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií² schválený znesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovanými dokumentmi³.

Do dokumentu sú zapracované potreby riešenia problémov nielen z každodenného života ale aj dlhodobé vízie a ciele obce. Dokument predstavuje súbor navrhovaných riešení a možnosti ako rozvíjať obec a ako dosiahnuť napredovanie obce využitím smart riešení. Smart stratégia rozvoja sleduje štyri základné princípy smart špecializácie, ako je výber a koncentrácia na hlavné priority, využitie svojich konkurenčných výhod, vodcovstvo v spolupráci s kľúčovými zainteresovanými skupinami a podpora spolupráce aj prostredníctvom rozličných klastrov. PHRSR formuluje predstavu o napredovaní obce, o budúcnosti a porovnáva už dosiahnutý stav s plánovanými cieľmi. Vychádza z konkrétnych požiadaviek záujmových skupín obyvateľov, občanov, podnikateľov, inštitúcií pôsobiach v obci, či menšinových skupín.

Tento dokument je spracovaný za aktívnej účasti samosprávy, obyvateľov obce a poslancov OZ s ohľadom na princíp partnerstva podľa § 2 písm g) zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

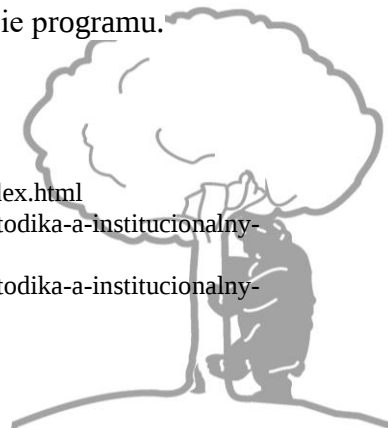
Je rozdelený do piatich častí:

1. Analytická časť – je rozdelená na analýzu vnútorného prostredia (sociálno ekonomická analýza, územno technická analýza) a analýzu vonkajšieho prostredia obce Nižný Hrušov (prírodno environmentálna analýza, inštitucionálna organizačná analýza).
2. Strategická časť – obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, ciele a priority rozvoja obce rešpektujúc princípy regionálnej politiky a dosiahnutie cieľa vyváženého udržateľného rozvoja územia.
3. Programová časť – obsahuje zoznam opatrení a aktivít k zabezpečeniu realizácie programu rozvoja.
4. Realizačná časť – zameriava sa na popis postupov, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja, vecný a časový harmonogram realizácie programu.

¹ <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>

² <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>

³ <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>

5. Finančná časť – obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít.

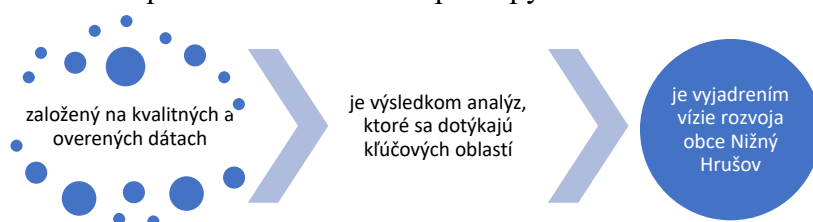
PHRSR 2022 - 2030 je v poradí tretím vypracovaným dokumentom PHRSR, ktorý vedie k zlepšeniu kvality rozvoja obce Nižný Hrušov. Stratégia rozvoja ako jadro PHRSR má zabezpečiť smerovanie obce k udržateľnému rozvoju a rozvoj má byť smart, čo znamená správať sa rozumne a pritom najefektívnejšie a udržateľne využívať svoje zdroje, čo v konečnom dôsledku prináša napokon úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

V závere dokumentu budú uvedené výsledky prerokovania PHRSR v orgánoch miestneho zastupiteľstva obce Nižný Hrušov, ako aj jeho pripomienkovania verejnosťou, dátum jeho schválenia obecným zastupiteľstvom a spôsob následného informovania verejnosti o jeho schválení.

Tvorba dokumentu pozostávala z nasledujúcich krokov:

- prípravné práce a zber dát, pričom primárnym zdrojom k získavanú dát sú vlastné informačné zdroje, ktoré sú obsiahnuté na web stránke obce. Tie sú následne doplnené o údaje z ďalších zdrojov – štátnych a iných verejných inštitúcií. Preferované sú zdroje s bezplatným prístupom a pravidelnou aktualizáciou.
- ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHRSR,
- definovanie strategických cieľov a vytýčenie hlavných priorít,
- zabezpečenie finalizácie dokumentu,
- predloženie dokumentu orgánom miestnej správy, pripomienkovanie, schválenie.

Pri tvorbe PHRSR boli použité tieto základné princípy:

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Nižný Hrušov na roky 2022 – 2030.

Názov dokumentu: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižný Hrušov 2022 – 2030

Forma spracovania Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižný Hrušov 2022 – 2030 bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja – verzia Január 2020 : 1.0.3.

Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participantovým spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OZ a širokej verejnosti.

PHRSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, zohľadňovať bude ciele a priority zakotvené v PHRSR Prešovského samosprávneho kraja.

Riadenie procesu spracovania:

Koordinátor riadiaceho tímu – Ján Fenčák – starosta obce

Členovia riadiaceho tímu

Mgr. Emília Bezeková – manažérka regionálneho rozvoja – projekt „Efektívne v NRO Vranov nad Topľou“

Poslanci OZ

Obdobie spracovania: od 3.2021 do 31.3.2022

Financovanie spracovania: vypracovanie PHRSR obce Nižný Hrušov je jedným z cieľov projektu Efektívne v NRO Vranov nad Topľou

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Harmonogram spracovania rok 2021/2022

Termín	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
Úvod			x												
Analytická časť				x	x	x									
Strategická časť							x	x	x						
Programová časť										x	x				
Realizačná časť												x	x		
Finančná časť														x	
Záver															x

1 Analytická časť

Obsahuje východiskový stav obce, odhad budúceho vývoja možné riziká a definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce. Je to databáza informácií, ktoré vychádzajú zo súčasného stavu obce.

Analytická časť je rozdelená na 2 časti:

1. analýzu vnútorného prostredia – tu je zahrnutá základná charakteristika obce, obyvateľstvo, domový a bytový fond, občianska vybavenosť, technická infraštruktúra, ekonomická štruktúra, finančné hospodárenie obce a zhodnotenie predchádzajúceho PHRSR
2. analýzu vonkajšieho prostredia – táto časť obsahuje určenie polohy, dostupnosť dopravy, prírodné podmienky a starostlivosť o životné prostredie.

Analytická časť ako celok vytvára ucelený obraz o obci Nižný Hrušov vychádzajúc z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky a interných štatistík zverejnených na webovom sídle obce. Dôležitými aspektami pri tvorbe PHRSR sú:

- participácia sociálno ekonomických partnerov na procese tvorby PHRSR
- akceptácia stratégie a nástrojom konsenzu
- definovanie stratégie obsahujúcej prepojený súbor formálnych a neformálnych nástrojov, ktorých nositeľmi sú rôzni aktéri rozvoja

1.1 Analýza vnútorného prostredia

1.1.1 Základná charakteristika obce

Na základe administratívneho členenia je obec Nižný Hrušov súčasťou Prešovského kraja a okresu Vranov nad Topľou.

Okres Vranov nad Topľou má 66 obcí a 2 mestá, pričom sú rozdelené do 6 mikroregiónov: Naša dražka, Domaša, Sedliská, Hlinné, Vranov nad Topľou, Oblík⁴. Obec Nižný Hrušov patrí do mikroregiónu Naša dražka.

Obec Nižný Hrušov je súčasťou Miestnej akčnej skupiny Pod hradom Čičva – MAS Čičva.

Rozprestiera sa na Ondavskom výbežku Východoslovenskej nížiny⁵ na terasách vodného toku Ondavy, ktoré prechádzajú do Pozdišovskej vrchoviny. Kataster zahŕňa väčšinou poľnohospodársku pôdu, no východný okraj tvoria lesné porasty.

Obec má 1508 obyvateľov podľa sčítania obyvateľov z roku 2021⁶. Z toho muži 736 – t. j. 48,81% a ženy 772 – t. j. 51,19%⁷

Tabuľka 1 Základné informácie o obci

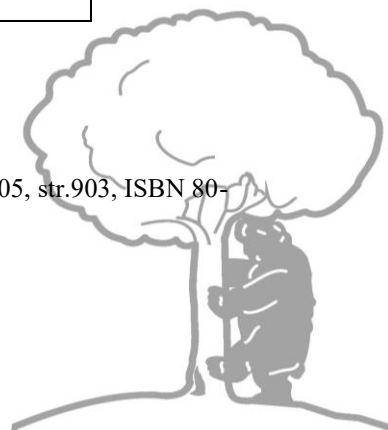
IČO	00332607
Obchodné meno	Obec Nižný Hrušov

⁴ <https://www.zmovr.sk/clenovia-1/>

⁵ Súle Peter a kolektív- Encyklopédia miest a obcí Slovenska, Vydavateľstvo PS LINE, 2005, str.903, ISBN 80-969388-8-6.

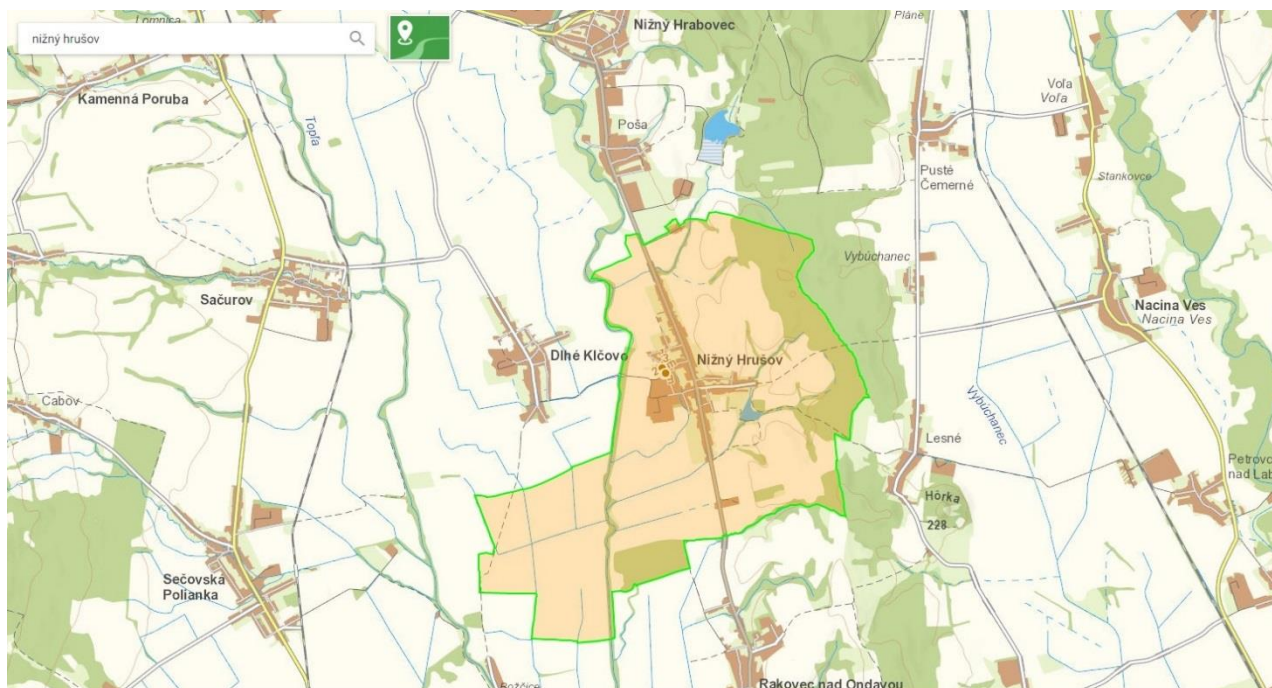
⁶ Štatistický úrad Slovenskej republiky

⁷ <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/pocet-obyvatelov/SR/SK0/SR>

Dátum vzniku	1.7.1973
Adresa sídla	Nižný Hrušov 520, Nižný Hrušov, 094 22
Okres	SK041D - Okres Vranov nad Topľou
Obec	SK041D528919 - Nižný Hrušov
Právna forma	801 - Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)
Hlavná činnosť	84110 - Všeobecná verejná správa
Inštitucionálny sektor	13130 - Miestna samospráva
Druh vlastníctva	5 - Vlastníctvo územnej samosprávy
Kategória veľkosti organizácie	11 - 25-49 zamestnancov

Obrázok 2 Hranice katastrálneho územia obce

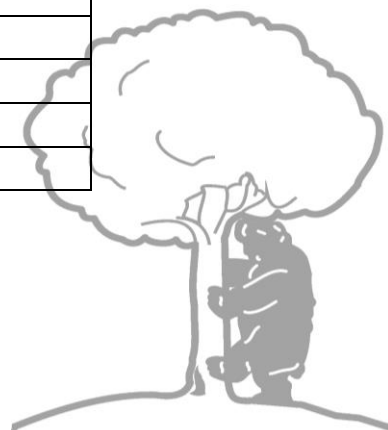

Zdroj: Katastrálny portál

Tabuľka 2 Charakteristika obce

Kód obce	528919
Názov kraja	Prešovský
Názov regiónu	Zemplín
Celková výmera územia obce	1 852 ha
PSČ	094 22
Telefónna predvoľba	057
Prvá písomná zmienka o obci	1254
Nadmorská výška obce	130 m n. m.

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

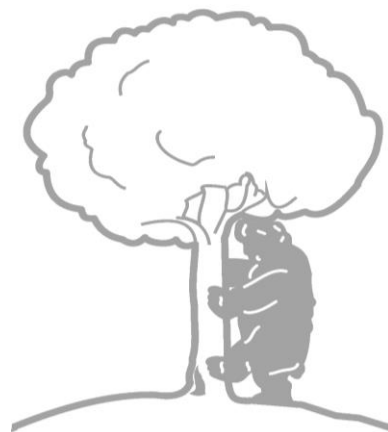
1.1.1.1 História obce

Pre nedostatok archívnych materiálov nevieme stanoviť presný termín osídlenia obce Nižný Hrušov, no nepriame dôkazy vedú k tomu, že Nižný Hrušov písal svoje dejiny už v dobe Arpádovcov v XIII. storočí. Encyklopedický ústav SAV v roku 1977 uvádza na 315 strane (1254/1366/1753 Körtvélyes) z rokov 1246 a 1282 je zmienka o Kurthueluse v súvislosti so starobylým hniezdom rodiny Bagath Radvány. Vďaka výpisom z monografie, ktorá bola vydaná v roku 1904 pri príležitosti 100. výročia založenia biskupského sídla v Košiciach sa dozvedáme o starobyľom sídle rodiny Bogath Radvány. Zmienka z roku 1370 hovorí o Kurthueluse v súvislosti s majetkom Alžbety Körtvélyesy a Alžbety Gesztély. Neskôr sa spája s menami zemepánov P. Komorócziho Papa a rodín ALzári a Cselei. V roku 1458 je uvádzaný zemepán Ladislav Palóczi. Podľa vlastivedného slovníka Slovenskej akadémie vied má v roku 1447 Nižný Hrušov názov Kertweles a v už uvedenej monografii S. Borovzskeho, ktorá vyšla v Budapešti je zaznamenaný v roku 1510 majiteľ Peter Eödänffi.

Z toho istého prameňa sa dozvedáme, že v roku 1426 vlastní časť majetku rodina Morvay z Moravan a v 1473 tu majú čiastky aj Rákoczyovci. V roku 1520 patrí časť majetku Jurajovi Hosszúmezeiovi a v roku 1561 Jánovi Rakóczymu. S obcou Kertweles sa spájajú aj ďalší majitelia. V roku 1580 Gašpar Golopy, v 1582 Ambrus Plagay a Juraj Szent-Iványi. Gašpar Golopy je ako majiteľ jednej časti vedený aj v roku 1590. O osem rokov neskôr majú podľa zápisu čiastky v majetku Nižného Hrušova Juraj Vitányi, Krištof Vinnay, František Rákoczy, Krištof Šósš, Andrej Fiizeséry, Andrej Farkaš a Eliaš Fejér. V roku 1635 sú to Anna Zékey a jednu kúriu vlastní Andrej Rákoczy. Rodina Rákoczyová a Okolicsányiová spolu s Szent-Iványiovou sú vedené ako vlastníci v roku 1656, kým v roku 1774 sú to: Terézia Szent-Iványi, barón Karol Barkóczy, Terézia Orosz, Andrej Szirmay, Ján Okolicsányi, Michal Kemenes a rodina Wiczmány. Treba poznamenať, že v roku 1773 sa už uvádza Nižný Hrussow, v 1920 Hrušovík a v 1927 Nižný Hrušov.

Tabuľka 3 Historické názvy obce

Rok	Názov obce
1252	Curtueles
1282	Kurthuelus
1447	Kertweles
1459	Kerthweles
1461	Kewrthweles
1676	Körtvilyes
1754	Alsó Körtvilyes
1773	Alsó-Kürtvélyes, Nizny Hrussow
1786	Alschó-Körtvélyesch, Nižný Hrussow
1808	Alsó-Körtvélyes, Nižní Hrussow
1863	Alsókörtvélyesch
1920	Hrušovník, Hrušov
1927	Nižný Hrušov

Obrázok 3 Vojenské mapovanie 1782 -1785⁸

K Nižnému Hrušovu patrili aj osady Kiov (1390 Kyo, 1391 Kio, Kyow) Sinkovce (1298 Synk, 1342 Synk Superiov, Interior, 1350 Felsynk, 1390 Atsonsynk, 1454 Senk) Kék Szeg (1426 Kekzegh) Arač (1329 Araach, 1433 Araacz). Táto osada už v 13. storočí patrila rodine Rákoczyovej z Rakovca. Začiatkom XVII. storočia však tieto osady (niekde sa uvádzajú ako obce - pozn. autora) zanikli. Ostali však Kyjov, Ričiov a Maloveska. V chotári Ricsio, vraj kráľ Karol Róbert založil vinohrad. Sčasti bola osídlená aj Širiava. Z novších dejín sa zásluhou zápisov J. Kunszta, košického biskupa z roku 1851 a I. Fábryho z roku 1864 dozvedáme, že za účelom ponemčenia územia sa v Nižnom Hrušove na podnet A. Begontinu z Rakúska usadilo 194 rodín s 906 občanmi nemeckej národnosti. Ich nasťahovanie sa nemalo žiaden efekt, lebo v krátkom čase medzi nimi vypukla infekčná choroba, ktorej všetci podľahli.

V roku 1828 bolo na území obce 105 domov, v ktorých bývalo 776 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom a ovocinárstvom. Zamestnanie obyvateľov sa nezmenilo ani začiatkom XX. storočia. Pravek a včasný stredovek sú hluchým miestom v dejinách Nižného Hrušova⁹.

Významnou rodinou v obci bola rodina Moskovitz, kde lekár Moskovitz Mór sa zaslúžil o likvidáciu cholery na Zemplíne a stal sa osobným lekárom známej šľachtickej rodiny Andrassyovcov. V roku 1872 sa usídlil v kúrii¹⁰ postavenej Szirmayovcami počas panovania Márie Terézie. V januári 1885 sa mu narodila dcéra Amália, ktorú poznáme pod prezývkou Malika / Máli.

⁸ www.mapire.eu

⁹ Mazár Jozef, PhDr.: Náš Nižný Hrušov, PRINT CENTRUM, Bratislava

¹⁰ Dobrovský Ján – Molnár Martin: Hrady a kaštiele Zemplína na historických fotografiách a pohľadniciach, vydavateľ Zemplín Média, s.r.o. v spolupráci so Zemplínskym múzeom v Michalovciach 2015, ISBN 978-80-972150-0-2

Ona sama si zvolila umelecké meno Anna Lesznai, na počesť susednej dediny Lesné¹¹. Ako umelkyňa, maliarka, poetka a členka rôznych umeleckých skupín posúvala rozvoj obce dopredu. Jej kvetinové motívy a ľudová ornamentika zdobia mnoho domácnosti doteraz, či už na gobelínoch, drobnej záhradnej architektúre alebo vo výšivkách. „Autorka využíva pestrú farebnosť blízku jej vlastnému vnútornému svetlu.“¹² Svojmu domovu vzdala hold románom Kezdetben volt a kert (Na počiatku bola záhrada)¹³.

1.1.1.2 Symboly obce

1.1.1.2.1 Erb obce

V bielom (striebornom) poli štítu na zelenej pažiti zelený strom a pod ním čierny o strom opretý medveď, pripravený zatriasť stromom. Štít je neskorogotický. Podkladom pre tento návrh boli dve obecné pečate, pochádzajúce z 19. storočia. Obe odtlačky nedatovaných typárií sa nachádzajú na listinnom materiáli v archíve Zemplínskej župy v Sarorajaujheleyj. Vyfarbenie návrhu bolo zvolené tak, aby zodpovedalo základnému heraldickému pravidlu pre používanie farieb a kovom ako aj estetickým nárokom. Neskorogotický štít je v obecnej a mestskej heraldike najviac používaný.

Obrázok 4 Erb obce Nižný Hrušov¹⁴

1.1.1.2.2 Vlajka obce

Obecná vlajka má podobu troch pozdĺžnych pruhov čierneho, bieleho a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zastrešnými siahajúcimi do tretiny jej listu. Farby pruhov sú dané farbami erbu obce.

Obrázok 5 Vlajka obce Nižný Hrušov

1.1.1.2.3 Obecná pečať

Komentár: Prírodná scenéria podľa pečate obce z 19. stor.

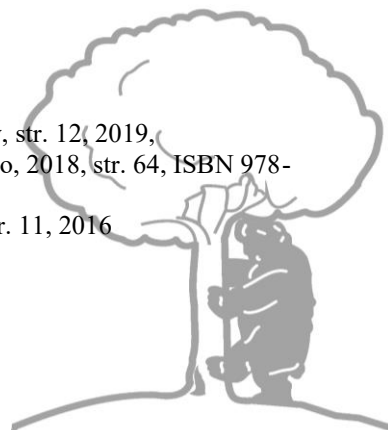
Dátum prijatia: 21.04.1995

¹¹Krajňák Jaroslav – Múzeum Anny Lesznai v Nižnom Hrušove, SarmXPrint s.r.o., Prešov, str. 12, 2019,

¹²Šimkulič Marián: Zemplínske svedectvá minulosti pod nánosmi času, WM vydavateľstvo, 2018, str. 64, ISBN 978-80-973258-0-0

¹³Krajňák Jaroslav – Anna Lesznai a jej Nižný Hrušov, Darte Aukčná spoločnosť s.r.o., str. 11, 2016

¹⁴Erby obcí a miest Slovenskej republiky - https://www.heraldry-wiki.com/heraldrywiki/wiki/Ni%C5%BEn%C3%BD_Hru%C5%A1ov

Číslo uznesenia: OZ - 04/1995

Signatúra HR SR: N-33/1995

Autori: Peter Kónya, Leon Sokolovský, Sergej Pančák¹⁵

1.1.2 Obyvateľstvo

1.1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov

Tabuľka 4 Štatistika vývoja počtu obyvateľov

Rok	Počet obyvateľov	Počet narodených	Počet zomrelých	Počet sobášov	Počet prisťahov.	Počet odštáňovan.	Počet daňovníkov
2010	1589	13	14	N/A	0	13	538
2011	1601	13	17	7	26	10	523
2012	1608	13	13	21	30	16	544
2013	1619	22	18	12	22	16	546
2014	1605	16	24	16	3	22	549
2015	1589	13	26	12	20	16	545
2016	1574	8	22	11	12	13	532
2017	1559	9	21	11	9	17	546
2018	1540	13	17	12	14	25	547
2019	1523	12	19	6	11	21	560
2020	1522	7	18	11	11	9	570
2021	1508	17	23	11	17	31	575

1.1.2.2 Pohyb obyvateľstva

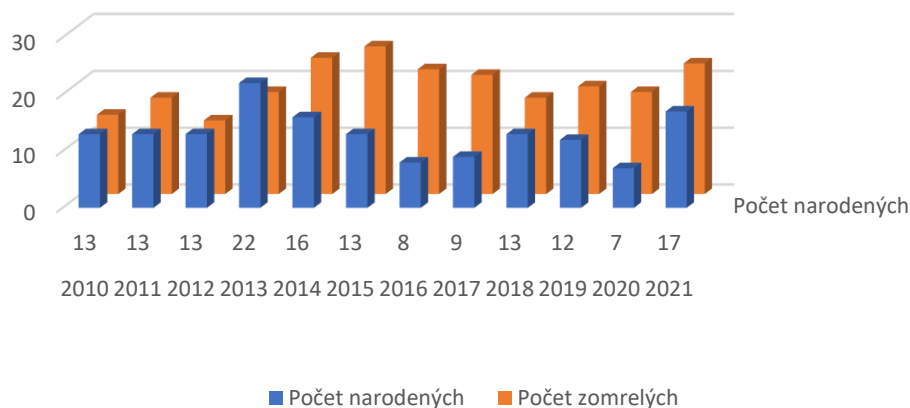
Migrácia obyvateľstva je ovplyvňovaná ekonomickou situáciou obce a mierou nezamestnanosti, situáciou na trhu práce či bytovou výstavbou a dostupnosťou bývania. Na základe zistených údajov môžeme konštatovať, že prirodzený úbytok obyvateľstva v obci Nižný Hrušov za posledných päť rokov dosahuje záporné hodnoty. Analýza narodených a zomrelých hovorí o fakte, že za posledných päť rokov počet zomrelých prevyšuje počet narodených. Najväčšie záporné hodnoty boli v rokoch 2015 a 2016.

Pri sčítaní obyvateľov v roku 2021 obec mala 1508 obyvateľov, pričom 48,81% - 736 tvoria muži a 51,19% - 772 tvoria ženy. Podľa údajov uvedených na stránke sčítania obyvateľov, populácia na Slovensku starne.

¹⁵ Heraldický register - http://ives.minv.sk/heraldreg/wp_browse.aspx

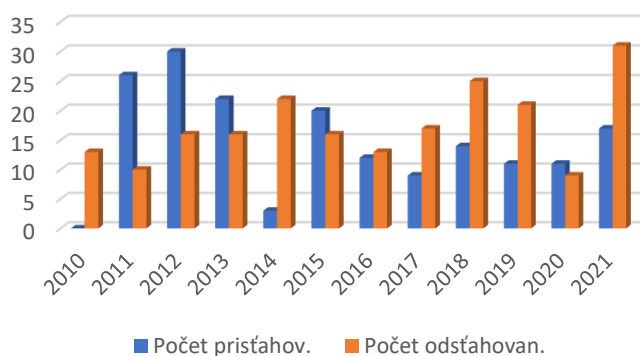
Porovnanie narodených a zomrelých

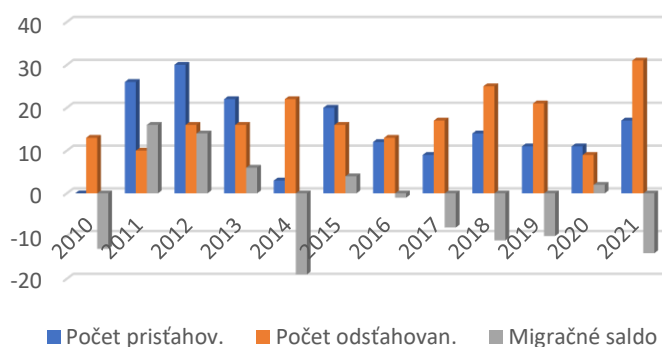
Migráciu môžeme pozorovať vonkajšiu a vnútornú. Vonkajšia migrácia predstavuje cestovanie obyvateľov za prácou do zahraničia. Vnútorná migrácia predstavuje pohyb obyvateľstva medzi susednými obcami a mestami v rámci Slovenska.

Dôležitým faktorom pri posudzovaní pohybu obyvateľov obce je porovnanie prisťahovaných a odsťahovaných. Za posledných päť rokov evidujeme väčší počet odsťahovaných ako prisťahovaných. V roku 2020 bolo prisťahovaných 11 a odsťahovaných 9 osôb, pričom v roku 2021 prisťahovaných bolo 17 a odsťahovaných až 31 osôb. Je to najvyššie číslo od roku 2010.

Porovnanie prisťahovaných a odsťahovaných

Porovnanie prisťahovaných a odsťahovaných

1.1.2.3 Štruktúra obyvateľstva

Za posledné roky môžeme pozorovať, že vekový priemer obyvateľov obce je nad 40 rokov a má stúpavý trend. Počet obyvateľov vo veku od 71 do 80 rokov narastá a počet obyvateľov vo veku od 19 do 60 klesá. Keďže tento trend rokmi pretrváva, je potrebné podporovať rozvoj mladých rodín a docieľiť zvýšenie obyvateľov v produktívnom veku. Esenciálnymi štruktúrami sú teda v univerzálnom pohľade vek a pohlavie. Tieto biologické štruktúry sú najviac determinujúcimi premennými, ktoré nám pomáhajú vysvetľovať javy populačnej dynamiky.

Druhou významnou skupinou štruktúr, ktorá však môže určovať intenzitu a charakter populačnej dynamiky, sú štruktúry obyvateľstva, ktoré sa vzťahujú k sociálno-ekonomickému a vzdelanostnému postaveniu. Tieto akoby statusové štruktúry, tak ako aj iné, nemôžu pôsobiť

samostatne. Z demografickej histórie máme naznačené, že niektoré prvky majú aspoň v náznakoch univerzálny charakter – napríklad zamestnanie, vzdelanosť, prípadne miera gramotnosti či výška príjmu. Tieto charakteristiky sú vyslovene bytostné, vo veľkej miere racionálne a sú pomerne dobre ovplyvniteľné. Vzdelanostná škála podľa posledného sčítania hovorí o tom, že v obci je k 1.1.2021 bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov – 129 obyvateľov, čo predstavuje 8,55%. Základné vzdelanie má 240 obyvateľov, čo predstavuje 15,92%. Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) má 345 občanov, čo predstavuje 22,88%. Úplné stredné vzdelanie má 465 občanov, čo predstavuje 30,84%. Vyššie odborné vzdelanie má 61 občanov, čo predstavuje 4,05%.

Poslednú skupinu štruktúr môžeme označiť ako jemné štruktúry. Ide o štruktúru obyvateľstva podľa konfesie¹⁶ a národnosti. V minulosti bola týmto kultúrnym štruktúram neraz pripisovaná kľúčová úloha. Podľa údajov z posledného sčítania obyvateľov v obci Nižný Hrušov je z celkového počtu 1508 obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov) 189 obyvateľov, čo predstavuje 12,53%. V produktívnom veku (15-64rokov) je v obci 1022 obyvateľov, čo predstavuje 67,77%. V poproduktívnom veku (65 a viac rokov) je v obci 297 obyvateľov, čo predstavuje 19,69%.

Sčítanie obyvateľov k 1.1.2021 hovorí aj to štruktúre obyvateľstva podľa krajiny narodenia, pričom z celkového počtu 5449270 obyvateľov sa 95,82% /5221351/ narodilo v SR; 3,92% /213550/ sa narodilo mimo SR a 0,25%/14369/ uviedlo nezistené. V obci Nižný Hrušov je to 98,68% narodení v SR, 1,26% narodení mimo SR a 0,07% nezistené.

Tabuľka 5 Vekové zloženie obyvateľov obce Nižný Hrušov

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vek												
0- 15	343	322	295	273	253	237	225	223	212	218	206	209
16-18	94	92	95	90	85	70	67	69	43	44	42	45
19-60	958	955	958	960	968	963	963	962	921	914	909	892
61-65	81	87	97	98	98	109	109	105	93	93	85	79
66-70	66	71	68	73	82	81	87	83	90	92	101	103
71-80	61	68	80	89	93	102	112	109	113	123	126	132
81-90	19	23	25	29	35	40	46	42	38	43	36	39
90-100	0	0	1	1	1	4	4	7	3	4	6	3
Priemer	37	37	38	39	40	41	42	43	41	42	42	43

1.1.3 Domový a bytový fond

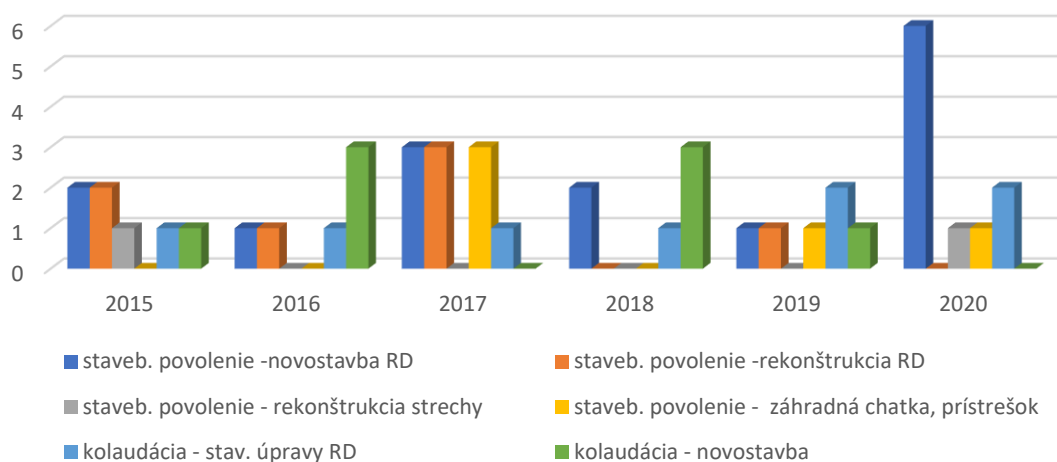
K 31.12.2020 mala obec 479 obývaných domov. Na území obce sú vystavené 2 bytové domy so 6 bytmi v jednom. Obec v súčasnosti neposkytuje sociálne byty. Podľa formy vlastníctva ide prevažujú domy v súkromnom vlastníctve fyzických osôb.

Podľa vydaných stavebných povolení :

¹⁶ Náboženské vyznanie

Stavebný úrad - vydané stavebné povolenia a kolaudácie

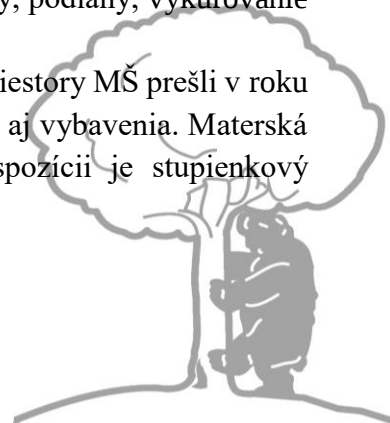
1.1.4 Občianska vybavenosť

Obec Nižný Hrušov pozostáva zo zastavaného územia samotnej obce a z miestnych častí Kyjov a Ričiov. Samotné zastavané územie obce zaberá pás územia pozdĺž cesty II. triedy č. 554 v dĺžke cca 3,0 km, ktorá cez obec prechádza v smere sever – juh. Južne od obce vo vzdialenosti cca 600 m sa nachádza miestna časť (osada) Ričiov. Druhá miestna časť (osada) Kyjov sa nachádza severne od obce, táto miestna časť je prístupná samostatnou miestnou komunikáciou.

V centre obce je materská škola, dom kultúry, nákupné centrum, obecný úrad a pošta. Zároveň je v južnej časti centra umiestnená základná škola, Poľnohospodárske družstvo Nižný Hrušov, Čokoládovňa Eva a športový areál. Na ulici Hušták je umiestnený detský park Huštáčik s exteriérovými hracími prvkami, altánkom na oddych a workoutovými prvkami na cvičenie pre dospelých. Na ulici Letná pri administratívnej budove družstva sú umiestnené tenisové kurty, ktoré potrebujú rekonštrukciu. V obci sa nachádza predajňa potravín Barkóci a aukčná sieň Dart. V rámci obce pôsobia rôzni podnikatelia a živnostníci. V obci sú umiestnené kostoly: rímskokatolícky a gréckokatolícky. Obec má zriadenú obecnú knižnicu. Cintorín s domom smútku je umiestnený na Cintorínskej ulici.

a/ školstvo:

- v obci sa nachádza základná škola, ktorú navštevujú ročníky 1. – 4. Sú zriadené 2 triedy školského klubu detí. Základná škola prešla v roku 2019 rekonštrukciou, ktorá sa týkala zateplenia a výmeny okien. Výmena ústredného kúrenia – zmena na tepelné čerpadlá – prebehla v roku 2021. Triedy sú vybavené dataprojektormi. Trieda IT potrebuje renovovať. Škola má školskú knižnicu. V areáli školy sa nachádza telocvičňa, ktorá je rozostavaná, ide o hrubú stavbu s prekryvom. Je potrebné dokončiť rozvody, omietky, podlahy, vykurovanie a zakúpiť vybavenie.
- v obci sa nachádza materská škola, ktorú navštevujú 2 triedy detí. Priestory MŠ prešli v roku 2017 – 2019 celkovou rekonštrukciou priestorového rozloženia ako aj vybavenia. Materská škola sa nachádza v budove Domu kultúry na poschodí. K dispozícii je stupienkový schodolez na zabezpečenie bezbariérovosti.

b/ zdravotná starostlivosť: obec nedisponuje zdravotníckym zariadením ani lekárňou. Najbližším lekárskeým zariadením je zariadenie v Nižnom Hrabovci a v okresnom meste Vranov nad Topľou. Občania využívajú služby zdravotníkov aj v mestách Humenné, Michalovce a Trebišov.

c/ sociálna starostlivosť: obec poskytuje opatrovateľské služby 2 opatrovateľiek, ktoré sa v súčasnosti starajú o 4 starých a osamelých občanov obce. V obci sa nenachádzajú domovy dôchodcov ani ústavy starostlivosti.

d/ ochrana obyvateľstva a majetku:

obec má k dispozícii Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý je vybavený autom Ivecom a príviesným protipovodňovým vozíkom. V súčasnosti má DHZ 30 členov.

Predseda/pokladník - Peter Marjov

Podpredseda - Ladislav Žolna

Tajomník - Nikola Dzurišová

Preventívár - Stanislav Čačko

Referent mládeže - Martin Mikloš

Strojník - Ľubomír Adamčík

Revízor - Patrik Hol'an

Člen výboru - Martin Mikloš

Člen výboru - Jakub Ondov

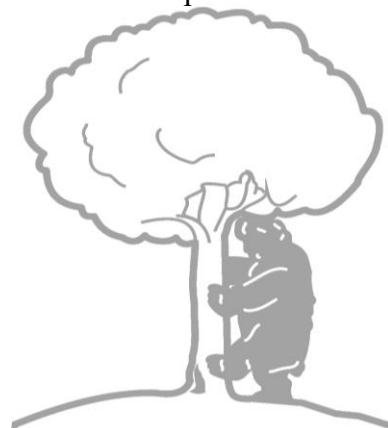
- policajná stanica sa na území obce nenachádza.
- obec má vypracovaný Plán CO z roku 2000, v ktorom sú stanovené podmienky ochrany obyvateľstva. Plán CO si vyžaduje doplniť a aktualizovať. Plán CO pojednáva aj o 109 JÚBS /úkryty budované svojpomocne/ s celkovou kapacitou 2567 osôb. Všetky úkryty sú plánované v jestvujúcich objektoch RD.
- od roku 2016 je v obci krízový štáb obce v zložení: predseda (starosta obce), podpredseda (zástupca starostu obce), tajomník (zamestnanec obce), traja členovia (2 poslanci OZ, 1 predseda PD). Krízový štáb zabezpečuje koordináciu v mimoriadnych situáciách.
- obec má vybudovaný kamerový systém na zabezpečenie ochrany obecného majetku. V súčasnosti je k dispozícii 38 kamier. Kamerový systém si vyžaduje doplnenie kamier.
- Povodňové opatrenia – obec nemá vypracovaný povodňový plán. Brehy rieky Ondava sú chránené ochranným valom – nedostatočne. K eliminovaniu povodní boli na uliciach Hušták, Družstevná osadené vydláždené odvodňovacie kanály. V Slovenskej republike zabezpečuje vyhotovovanie máp povodňového rizika správca vodohospodársky významných vodných tokov, ktorým je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica¹⁷
- Kybernetická bezpečnosť – obec má zazmluvnenú firmu k dohliadaniu na kybernetickú bezpečnosť

e/ kultúrne a historické pamiatky:

- gréckokatolícky chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky – NKP – číslo ÚZPF 1987/1¹⁸ zo 14. storočia. Nižný Hrušov je filiálka farnosti Poša a patrí pod dekanát Vranov nad Topľou.

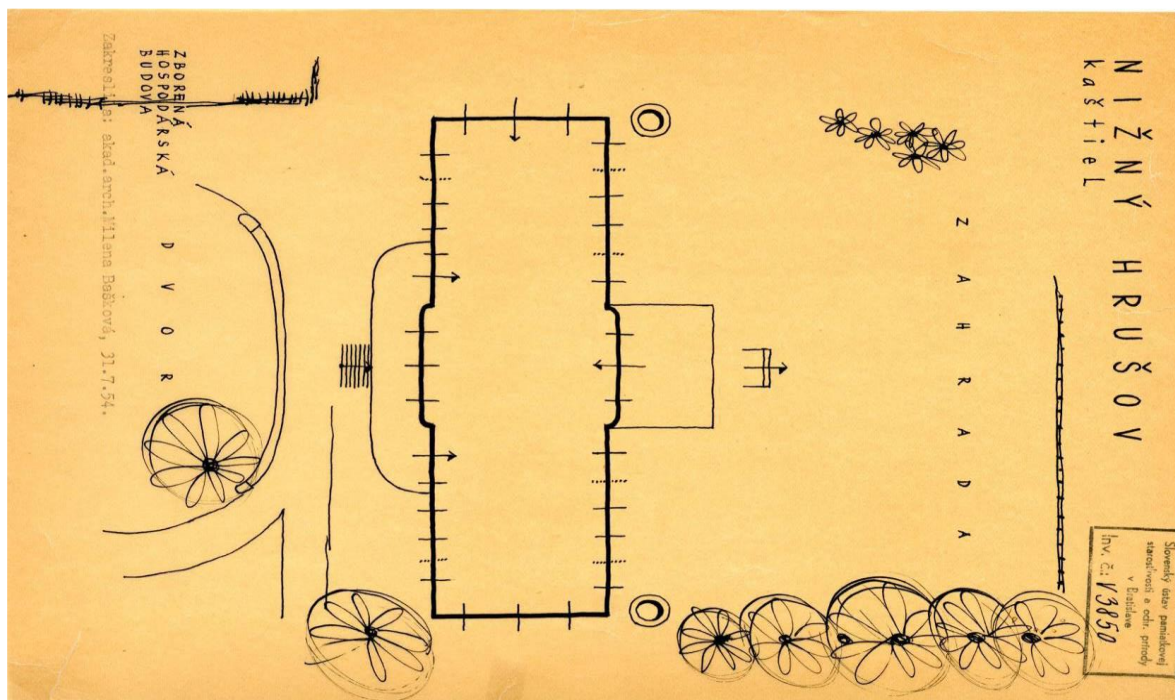
¹⁷ <https://www.minzp.sk/voda/ochrana-pred-povodnami/>

¹⁸ <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=18200>

- rímskokatolícky kostol Najsvätejšieho Tela a Krvi Pána – NKP – číslo ÚZPF 4741/1¹⁹ z 20. storočia. Nižný Hrušov je farnosť a patrí pod Košickú arcidiecézu, vranovský dekanát. O. Mgr. František Petro je farár vo farnosti.
- kaštieľ – NKP – číslo ÚZPF 1241/1 z rokov 1760 – 1770²⁰; vyžaduje celkovú rekonštrukciu budovy ako aj príslušných priestorov

Obrázok 6 Kresba kaštieľa z roku 1954²¹

- mohylník – NKP – číslo ÚZPF 1989/1 -súbor 25 mohýl²²
- sídlisko Pod Hruny – NKP – číslo ÚZPF 4766/1 -sídlisko z doby bronzovej²³
- cintorín: obec má k dispozícii spracované štúdiu o celkovom vzhľade cintorína a umiestnení úrnového hája spolu s výsadbou zelene a vytvorením oddychových zón. Redizajnom by mali prejsť aj prístupová cesta k správcovskej budove a smetným nádobám. Dom smútku je kapacitne nepostačujúci.

f/ úrady a spádovosť obce: na území obce sídli obecný úrad a pošta. Matričný úrad pre obec Nižný Hrušov je v obci Nižný Hrabovec. Obvodné oddelenie policajného zboru je v Slovenskej Kajni. Okresný úrad, daňový úrad, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Katastrálny úrad sú umiestnené v okresnom meste Vranov nad Topľou.

g/ predajne a gastro zariadenia: na území obce sú: COOP Jednota / potraviny, drogéria/, Potraviny Barkóci / potraviny, drogéria, stavebný materiál, potreby do domácnosti/, Hostinec Nižný Hrušov /pizza, nápoje/, Catering Hruška, Školská jedáleň / stravovanie /

h/ voľnočasové a športové aktivity:

¹⁹ <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=18275>

²⁰ <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=18167>

²¹ archív PÚ SR V 3854

²² <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=18202>

²³ <http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=18299>

- detský park Huštáčík – je vybavený certifikovaným exteriérovým zariadením pre deti +3 a mládež, altánkom, vonkajším pingpongovým stolom, prvkami workoutu
- športový areál – je tu umiestnené veľké futbalové ihrisko, cvičné futbalové ihrisko, sieť na vrh guľou, vonkajší amfiteáter na kultúrne podujatia a rozostavaná požiarňa zbrojnica. Požiarňa zbrojnica je z 2 strán uzatvorená a potrebuje dokončiť. V areáli športu je plánované umiestnenie multifunkčného ihriska.
- obecná knižnica – je umiestnená v budove obecného úradu. Jej malé priestory neumožňujú doplnenie políc a nemá vlastnú miestnosť na nerušené čítanie
- klub – priestory obecného klubu využívajú členovia Jednoty dôchodcov, základnej organizácie v Nižnom Hrušove, členovia mužskej speváckej skupiny Hrušovčan, členovia klubu Zdravotne postihnutých civilizačnými chorobami, členovia občianskeho združenia Za rozvoj Hrušova, spoločnými silami, členovia Lesného pozemkového spoločenstva parcelovaného lesa a rôzni jednotlivci.
- posilňovňa Sandow – je umiestnená v budove obecného úradu. Je vybavená staršími cvičiacimi strojmi, ktoré potrebujú vymeniť.
- Rybník – ponúka priestor na turistiku a rekreačný rybolov. V súčasnosti má rybník viacerých vlastníkov a jeho údržba je zložitá.
- Divadlo – do roku 2018 v obci fungovalo ochotnícke divadlo. V súčasnosti ich činnosť stagnuje.
- Podpora tradícií – k podpore tradícií obce patria podujatia ako Janské ohne, stávanie mája či Zemplínska ostrá kosa / súťaž v kosení ručnou kosou/, dni Anny Lesznai a folklórne slávnosti obce
- Turistika – turisticko náučná trasa „Po hrušovských mohylách“
- Múzeum – je v súkromnom vlastníctve a je venované Anne Lesznai a obci Nižný Hrušov.

Na budovaní tradícií a príprave plánu kultúrnych podujatí v obci sa aktívne podieľajú v základnej a materskej škole spolu s kultúrnou a športovou komisiou. Každoročne je obecnému zastupiteľstvu predkladaný predpokladaný plán podujatí na vedomie.

1.1.5 Technická infraštruktúra

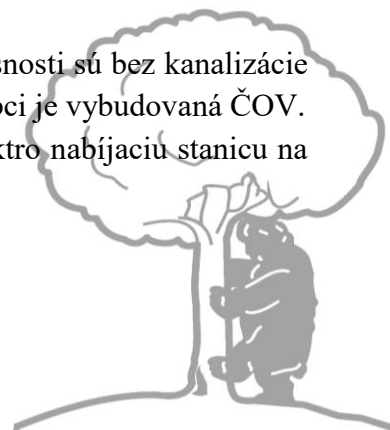
Elektrická energia: na území obce sa nachádza 8 trafostaníc a miestne časti Kyjov a Ričov majú vlastné trafostanice. Obec Nižný Hrušov je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vonkajšieho elektrického vedenia č. 227, ktorého časť prechádza cez zastavané územie obce.

Zemný plyn: v obci je vybudovaná STL distribučná sieť SPN 100 kPa a NTL distribučná sieť s PN 2,1 kPa - SPP a.s. Každé odberné miesto má prípojky realizované plynomerom samostatne. Plynofikovaná je obec bez miestnych častí Kyjov a Ričov.

Telekomunikácie a internet: obec má pokrytie všetkých mobilných operátorov a internet je zabezpečený opticky prostredníctvom káblového vedenia.

Kanalizácia: na odkanalizovaní obec pracuje od roku 1994. V súčasnosti sú bez kanalizácie ulice: Bikáč, Ričov, Kyjov. Dobudovanie kanalizácie je cieľom obce. V obci je vybudovaná ČOV.

Elektro nabíjacia stanica: od roku 2019 má obec vybudovanú elektro nabíjaciu stanicu na nabíjanie elektromobilov.

1.1.6 Ekonomická štruktúra

V obci pôsobia fyzické osoby živnostníci a právnické osoby, ktorí prispievajú k rozvoju obce a robia dobré meno nielen sebe ale aj obci ako celku. Živnostenská činnosť podnikateľov sa zameriava prevažne na maloobchodnú resp. veľkoobchodnú činnosť, predajnú činnosť, sprostredkovateľskú činnosť, poradenskú príp. reklamnú činnosť. Medzi podnikateľskými subjektmi sú zastúpené aj remeselné činnosti a to predovšetkým elektrikárske práce, vodoinštalačné, murárske práce, montáž sadrokartónu, zväračské, zámočnícke práce ako aj oprava cestných motorových vozidiel a poľnohospodárskych strojov.

Obec k 30.12.2020 registruje 4 samostatne hospodáriacich roľníkov.

1.1.7 Rozpočet a finančné hospodárenie obce

Hospodárenie obce sa riadi zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadením Vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v platnom znení, zákonom NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov ako aj ďalšími internými predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami obce Nižný Hrušov.

Predložený návrh záverečného účtu roku 2020 - v súlade s § 16 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení obsahuje požadované náležitosti:

- údaje o plnení rozpočtu v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- bilanciu aktív a pasív (stav majetku, pohľadávok a záväzkov),
- prehľad o stave a vývoji dlhu,
- hodnotenie plnenia programu obce²⁴

Po vykonaní ročnej účtovnej uzávierky k 31.12.2020 vykazuje obec Nižný Hrušov majetok v objeme 5 308 877,59 €. Neobežný majetok bol vo výške 5 132 399,20 €. Obežný majetok bol vo výške 174 035,60 z toho zásoby vo výške 3 827,56 € a účty v čiastke 112 554,42 €.

Porovnaním majetku so stavom k 1.1.2020 a 31.12.2020 je jeho nárast o 142 916,38 €.

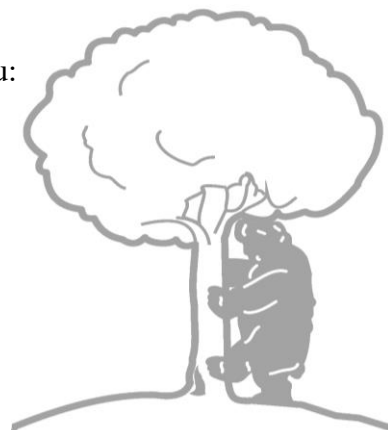
1.1.8 Zhodnotenie realizácie predchádzajúceho PHRSR

Platnosť predchádzajúceho PHRSR 2015 -2020 bola OZ predĺžená na obdobie do 31.3.2022²⁵.

Nižšie uvádzame strategické zámery z obdobia 2015 -2020.
Realizované projekty a významné položky bežného a kapitálového rozpočtu:

²⁴ Stanovisko HK k záverečnému účtu obce Nižný Hrušov – rok 2020

²⁵ Uznesenie č. 125/2021 – Predĺženie platnosti PHRSR, Obec Nižný Hrušov, 11.3.2021

ROK 2015²⁶

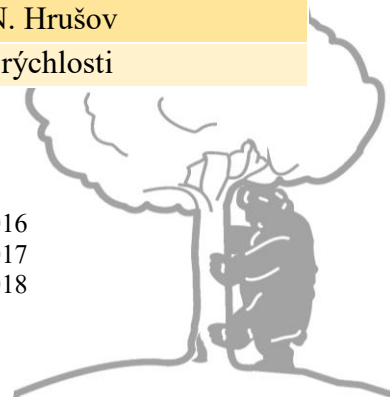
Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
Nadácia Slovenskej sporiteľne	3.000,-	Naučme sa triediť odpad
Tesco nadácia	3.000,-	Detské ihrisko Hušták
Envipack – ekol. počín roka	1.500,-	Separácia odpadu
Ministerstvo financií SR	6.000,-	Dvere OcÚ
Environmentálny fond	99.084,90	Sanácia miest s nezák. uloženým odpadom
Ministerstvo hospodárstva SR	259.155,17	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
Ekoobce 2015	2.500,-	Energetický audit
Environmentálny fond	4.750,-	Štúdiá obecný cintorín
Obec	10.634,76	Nákup autob. zastávok
Obec	3.199,-	Klimatizácia dom smútku

ROK 2016²⁷

Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
PSK	2.000,-	770. výročie obce
Dobrovoľný hasičský zbor	2.000,-	Materiálne vybavenie
Fond na podporu umenia	1.000,-	Nákup kníh do knižnice
Environmentálny fond	200.000,-	Kanalizačná sieť rozšírenie
Obec	2.620,-	Územný plán obce
Obec	950,-	Projektová dokumentácia Zníženie ener. náročn. budov
Betpres, s.r.o.	1.050,-	Nákup trampolín

ROK 2017²⁸

Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
Nadácia SLSP	5.915,-	Obecná studňa Jurovka
Ministerstvo vnútra SR	15.000,-	Doplnenie kamerového systému
Ministerstvo životného prostredia SR	656.504,09	Zníženie ener. náročnosti budov OcÚ
Slovenská agentúra ŽP	5.004,-	Obecná studňa Bikáč
Environmentálny fond	74.607,49	Opatrenia mimo vodného toku v obci N. Hrušov
Ministerstvo vnútra SR	7.330,-	Merače rýchlosti

²⁶ Uznesenie č. 195/2016 – Záverečný účet obce za rok 2015, Obec Nižný Hrušov, 27.6.2016²⁷ Uznesenie č. 295/2017 – Záverečný účet obce za rok 2016, Obec Nižný Hrušov, 27.6.2017²⁸ Uznesenie č. 360/2018 – Záverečný účet obce za rok 2017, Obec Nižný Hrušov, 28.6.2018

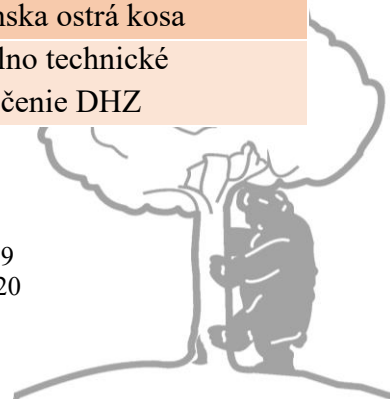
Doborovoľná požiarna ochrana	2.997,77	Materiálno technické vybavenie DHZ
Slovenská agentúra ŽP	1.200,-	Street workout Hušták
Fond na podporu umenia	1.000,-	Nákup kníh do obec. knižnice
Obec	4.708,40	Nový nábytok kancelárie

ROK 2018²⁹

Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
Dobrovoľná požiarná ochrana	3.000,-	Materiálno technické zabezpečenie DHZ
Fond na podporu umenia	1.000,-	Nákup kníh do obec. knižnice
Ministerstvo kultúry SR	5.000,-	Archite. historický výskum kaštieľa
Ministerstvo vnútra SR	1.600,-	Osadenie pamätnej tabule
Ministerstvo ŽP SR	13.497,78	Zníženie ener. náročnosti budovy MŠ
Ministerstvo vnútra SR	30.000,-	Výstavba požiarnej zbrojnice
Ministerstvo financií SR	15.000,-	Klub mládeže a detské ihrisko
Ministerstvo pôdohospodárstva SR	70.734,05	Rozšírenie kapacít MŠ
Ministerstvo ŽP SR	27.193,75	Zníženie energ. náročnosti OcÚ
PSK PO	1.000,-	Detský park Huštáček
Slovenská agentúra ŽP	4.753,80	Obecná studňa Hušták
Environmentálny fond	210.526,32	Kanalizácia
Slovenský futbalový zväz	2.885,67	Závlahový systém
Environmentálny fond	94.373,92	Zníženie energ. náročnosti ZŠ
Obec	3.249,60	Vybavenie domu kultúry

ROK 2019³⁰

Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
Slovenská agentúra ŽP	5.004,-	Studňa Kerta
Environmentálny fond	157.894,74	Kanalizácia
Environmentálny fond	73.519,90	Zníženie ener. náročnosti ZŠ
Fond na podporu umenia	1.000,-	Nákup kníh do obecnej knižnice
PSK	1.500,-	Zemplínska ostrá kosa
Dobrovoľná požiarná ochrana	2.854,42	Materiálno technické zabezpečenie DHZ

²⁹ Uznesenie č. 37/2019 – Záverečný účet obce za rok 2018, Obec Nižný Hrušov, 26.6.2019³⁰ Uznesenie č. 94/2020 – Záverečný účet obce za rok 2019, Obec Nižný Hrušov, 25.6.2020

Bukocel a.s.	1.800,-	Šport a kult. akcie obce
Slovenský futbalový zväz	350,-	Projekt pre MŠ dajme gól
Nadácia Tesco	300,-	Hojdačky MŠ
Úrad vlády SR	38.531,-	Vybavenie – soc. podnik
Úrad vlády SR	43.574,05	Sociálny podnik
Obec	15.000,-	Vysporiadanie budovy COOP
Obec	7.420,-	Rozšírenie plynovodu v obci - Ondavská
Obec	4.002,-	Projektová dokumentácia – rek. miestnych komunikácií

ROK 2020

Poskytovateľ	Suma v EUR	Účel
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	3.000,-	Materiálno technické vybavenie DHZ
Granty od darcov ZŠ	100,-	Na školské potreby
Fond na podporu umenia	1.000,-	Doplnenie kníh
MIRRI	10.549,24	Zvyšovanie živo. úrovne seniorov
Ministerstvo vnútra	16,67	Príspevok na vojnové hroby
MIRRI	30.000,-	Multifunkčné ihrisko
Environmentálny fond	200.000,-	Kanalizácia
Ministerstvo hospodárstva	5.000,-	Elektronabíjacia stanica
SFZ	3.030,-	Sedačky na tribúnu
MIRRI	16.697,41	Rozšírenie kapacít MŠ - vybavenie

1.2 Analýza vonkajšieho prostredia

1.2.1 Zhodnotenie súčasného stavu

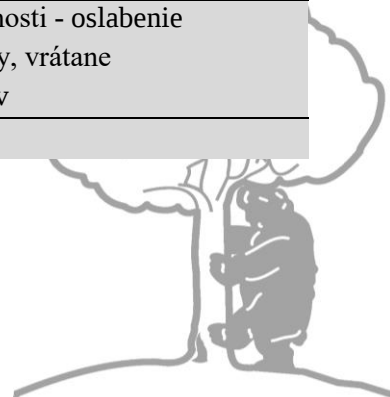
1.2.1.1 SWOT Analýza – slabé a silné stránky

Je rozdelená podľa jednotlivých skúmaných oblastí

OBYVATEĽSTVO A SOCIÁLNY
Téma: ASPEKT

	Pozitíva	Negatíva
INTERNÉ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	vhodný potenciál pre vytváranie pracovných miest v obecnej firme	starnutie populácie

homogénna národnostná štruktúra obyvateľstva	odliv pracujúcich do iných miest
priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	málo pracovných príležitostí v obci
vyrovnaná pohlavná štruktúra obyvateľstva	nedostatok bytových domov
záujem občanov o folklór a tradičnú kultúru, dostatok priestoru pre voľnočasové aktivity	absencia zdravotného strediska v obci, lekárne, domova sociálnych služieb či denného stacionára
dostatok pozemkov v obci k nárastu domov v obci - posilnenie obytnej funkcie	drobná kriminalita
dobrá komunikácia občan - obecny úrad	chýbajúce chránené dielne a pracoviská
existencia hustej siete aktívnych spoločenských, kultúrnych a športových organizácií	zlý technický stav niektorých ciest, neexistencia chodníkov v jednotlivých častiach obce
vybudovaný kamerový systém v obci, fungujúca materská a základná škola	chýbajúce sociálne byty
ochota a fundovanosť miestnych obyvateľov	
Príležitosti	Hrozby
OPPORTUNITIES	THREATS
intelektuálny a kreatívny potenciál obyvateľov	pokles záujmu obyvateľov o zapájanie sa do komunálnych aktivít, nízky lokálny patriotizmus
celoživotné vzdelávanie, záujem študentov o seba zamestnávanie po ukončení štúdia	nevytvorenie bytových príležitostí a podporného systému financovania bývania pre mladé rodiny
lepšia koordinácia spoločenských mikroregionálnych aktivít	nedostatok pracovných príležitostí adekvátnych vzdelanostnej štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva
rozvoj spolupráce s partnerskými obcami doma aj v zahraničí a tvorba nových partnerstiev	nízka pôrodnosť
skrášľovanie a úprava regiónu	vývoj hodnôt v spoločnosti - oslabenie tradičnej funkcie rodiny, vrátane starostlivosti o seniorov

Téma: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

		Pozitíva	Negatíva
INTERNÉ		Silné stránky	Slabé stránky
		STRENGTHS	WEAKNESSES
		vysoká miera záujmu obyvateľov o separovanie odpadov	nezáujem obyvateľov o životné prostredie
		vybudované zberné miesto na stavebný a biologický rozložiteľný odpad	vytvárania čiernych skládok
		dostatočná miera povedomia o ochrane životného prostredia	zarastenie katastra náletovými drevinami
EXTERNÉ		akceptovateľný počet občanov napojených na verejný vodovod a kanalizáciu	hlučnosť aut pri hlavnej ceste
		primeraná estetická kvalita intravilánu	zničené lesné cesty po ťažbe dreva
		spracovaný projekt pre vybudovanie zberného dvora potreba prepracovať/aktualizovať	zhoršená kvalita vody vo vodných plochách, ktorá neumožňuje kúpanie
		Príležitosti	Hrozby
		OPPORTUNITIES	THREATS
		využívanie alternatívnych zdrojov energie smerom k ochrane ŽP	rozšírenie činnosti odkaliska
		dokončenie kanalizačnej siete	blízkosť závodov znečisťujúcich ovzdušie
		budovanie kompostární	nedostatok finančných prostriedkov na odstránenie environmentálnej záťaže
		podpora zelenej infraštruktúry	rozširujúca sa automobilová doprava
		v rozvojových aktivitách klásť dôraz na využívanie obnoviteľných zdrojov energie a preferovať cyklistickú dopravu pred dopravou dopravnými prostriedkami	negatívne sociálne javy - vandalizmus
		znižovanie uhlíkovej stopy / výsadba zelene, obmedzenie nákupu nových vecí, znižovanie spotreby energie, využívanie alternatívnych foriem dopravy a pod./ znižovanie emisného	nedostatok finančných zdrojov na odstraňovanie čiernych skládok

zaťaženia územia zmenou palivovej základne
zvýšenie osvetly v oblasti separácia aj u detí

nedostatočná regionálna spolupráca

Téma:

HOSPODÁRSKA OBLASŤ a
CESTOVNÝ RUCH

		Pozitíva	Negatíva
		Silné stránky	Slabé stránky
		STRENGTHS	WEAKNESSES
INTERNÉ		výhodná dopravná poloha	klesajúci počet zamestnancov v poľnohospodárstve
		rozvinutá poľnohospodárska výroba, samostatne hospodáriaci roľníci	nevyužívanie prírodného potenciálu okolia na rozvoj cestovného ruchu / cyklotrasy, cyklochodníky/, chátrajúce budovy
		priaznivé podmienky pre rozvoj podnikania	neexistujúce ubytovacie zariadenia pre turistov
		Podmienky pre cykloturistiku	nedostatok služieb cestovného ruchu, slabo využívané smart prvky
		otvorenosť obce pre príchod investorov	Nedobudovaná kanalizácia
		Príležitosti	Hrozby
		OPPORTUNITIES	THREATS
EXTERNÉ		zameranie na ekologické bio poľnohospodárstvo	nedostatočná podpora malého a stredného podnikania zo strany štátu, náročnosť spracovania projektových zámerov a odborných kapacít
		využitie existujúcich priemyselných zón a areálov	nepripravenosť ľudí na podnikanie, narastajúci konkurenčný boj, extrémny dôraz na súťaživosť
		prírodné a kultúrne historické podmienky okolitých obcí - možnosti tradičnej letnej rekreácie /poznávacia turistika, zber lesných plodov/	nezájum a nedostatočné využívanie inovačného potenciálu a nedostatočný dopyt po inováciách nielen v podnikateľskej sfére ale aj v cestovnom ruchu
		zveľaďovanie náučného turistického chodníka, otvorenosť pre vytvorenie cyklotrás	nedostatočná schopnosť podnikateľských subjektov vytvárať pracovné miesta, odliv kvalifikovanej pracovnej sily mimo región
		potenciál pre rozvoj hospodárstva cestovného ruchu	limitované možnosti verejných rozpočtov
		efektívnejšia propagácia obce	nezamestnanosť v regióne

Téma: ŠPORT A KULTÚRA

	Pozitíva	Negatíva
INTERNÉ	Silné stránky	Slabé stránky
	STRENGTHS	WEAKNESSES
	funkčný dom kultúry, existujúci športový areál	nekvalitné ozvučenie v dome kultúry zameranie športu len na loptové hry
	bohatý výber kultúrnych podujatí organizovaných obcou	neexistujúci cyklochodník ani skate park
	fungujúca mužská spevácka skupina Hrušovčan	zanedbané tenisové ihrisko
	pomoc obce so športovými a kultúrnymi aktivitami občianskym združením	dom kultúry bez reprezentatívnych toaliet
	dlhoročná tradícia Zemplínskej ostrej kopy	rybník využívaný len na rybolov a nie na kúpanie
EXTERNÉ	turisticko náučný chodník „Po hrušovských mohylách“	nedokončená klubovňa pre mládež
	fungujúci detský park Huštáčík s workoutovými prvkami	
	vybudovaná posilňovňa v obci na rozvoj kulturistiky	
	Príležitosti	Hrozby
	OPPORTUNITIES	THREATS
	možnosť rozšírenia športového areálu o atletický okruh a cvičisko pre požiarnikov	nedostatok finančných prostriedkov na zveľad'ovanie športového areálu z vlastných zdrojov
	možnosť získania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu	slabá podpora rozvoja kultúry a športu zo strany štátu
	možnosť vybudovania oddychových a relaxačných zón	posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre a športu
	obnova zanikajúcich tradícií	
	spracovanie ročného programu kultúrnych a športových podujatí	

1.2.2 Dostupnosť dopravy

V súčasnosti je najvyužívanejšou formou dopravy v obci Nižný Hrušov cestná doprava. Najbližšie potrubná doprava je vedený plynovod zemného plynu Slovensko – Poľsko v obci Nacina Ves a plynovod cez Ondavu na závesnej lávke. Najbližšie letisko je letisko Košice a Aeroklub Kamenica nad Cirochou, Svidník. Využitie železničnej dopravy je možné z nástupišťa Nižný Hrabovec.

1.2.2.1 Cestná doprava

Na využívanie cestnej dopravy sa využívajú cesty: cesta II. triedy 554, ktorá začína v Oboríne, prechádza cez Moravany, Rakovec nad Ondavou, Pošu a Nižný Hrabovec v celkovej dĺžke 88,556 km pretínajúca košický a prešovský kraj. Na úseku tejto cesty sú umiestnené kamery v správe obcí, a to v obciach: Moravany, Rakovec, Nižný Hrušov. V miestnej časti Ričov je umiestnená stanica správy ciest monitorujúca stav vozovky, teplotu vzduchu a teplotu vozovky.

V oblasti celoštátnych a medzinárodných dopravných súvislostí sa obec Nižný Hrušov nachádza južne od nadradenej cestnej siete cesty I/18 Prešov – Lipníky – Vranov nad Topľou – Nižný Hrabovec – hranica Košického kraja (Strážske), s pokračovaním cestou I/74 Brekov – Humenné – Ubl'a – štátna hranica s UA. Menovaná nadradená cestná sieť na území okresu a Prešovského kraja sa zachováva a rešpektuje. Cestou II/554 je obec napojená na cestu I/50 v obci Trhovište v Košickom kraji s výhľadom aj na plánovanú diaľnicu D1 – Košické Olšany – Michalovce.

Obec Nižný Hrušov má v správe cesty miestnych komunikácií. Ide o ulice: Krížna, Ondavská, Hušták, Letná, Družstevná, Lúčky, Nová, Anny Lesznai, Bikáč, Mostová, Kerta a cesta k miestnej časti Kyjov. Ulice Hušták, Krížna, z časti Letná a Ondavská prešli v roku 2020 rekonštrukciou. Ulica Anny Lesznai je v súčasnosti v dezolátnom stave. Ulice Družstevná a Nová, Kyjov vyžadujú rekonštrukciu.

Cesta III/018 241 Nižný Hrušov – Lesné je v súčasnosti nefunkčná. Prechod je možný len po rybník. Cesta na Dlhé Klčovo je v súčasnosti nefunkčná, nakoľko chýba mostné prepojenie.

Na ceste II. triedy 554 sú v obci umiestnené 3 merače rýchlosti.

Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja osadila v miestnej časti Ričov snímače na monitorovanie stavu vozovky a zároveň zisťujú teplotu vozovky, asfaltu, vlhkosť, rosný bod, rýchlosť a smer vetra. Všetky informácie sú verejne prístupné na web stránke https://www.zjazdnostpsk.sk/?ide=nizny_hrusov.

1.2.2.2 Ďalšie druhy

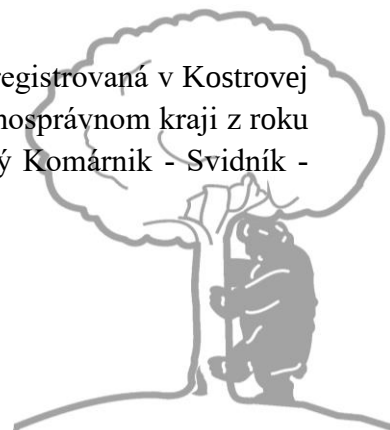
Železničná doprava – nemá v obci zastúpenie.

Lodná doprava – nemá v obci zastúpenie.

Letecká doprava – nemá v obci zastúpenie.

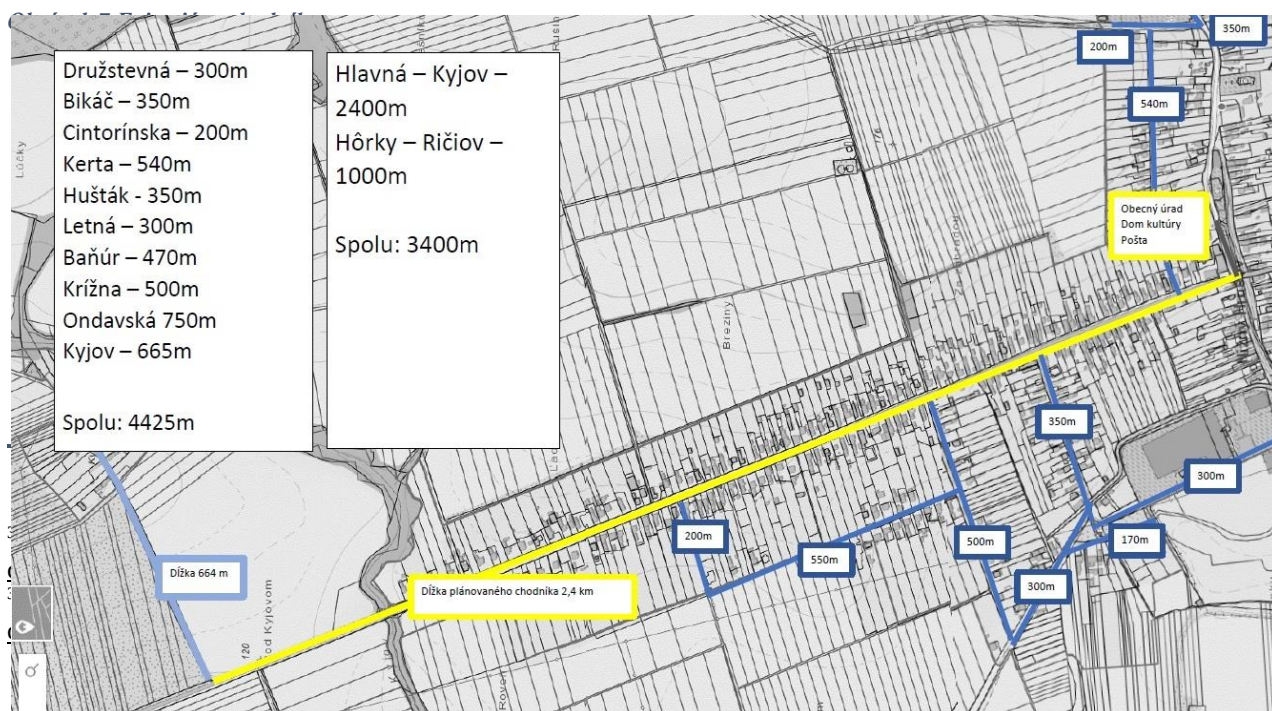
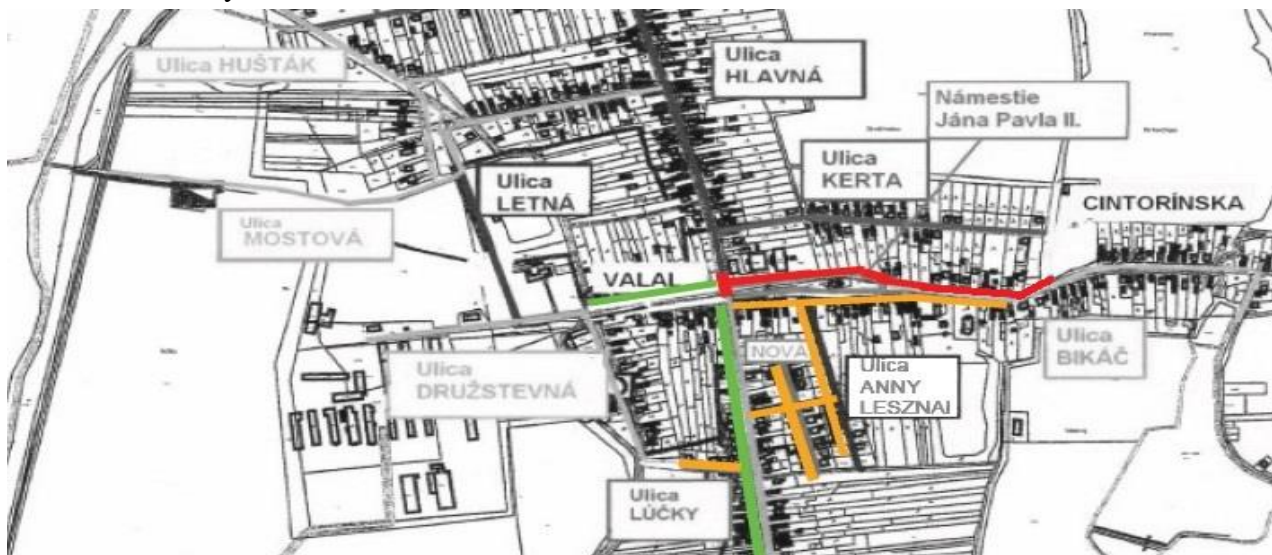
Alternatívne formy dopravy:

1. Cyklo doprava – v súčasnosti nevedie obcou žiadna cyklotrasa registrovaná v Kostrovej sieti PSK. V Kostrovej sieti cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji z roku 2018 je plánovaná výstavba trasy P7 – Dukla - Domaša: Vyšný Komárnik - Svidník -

Stropkov - Vranov nad Topľou - Nižný Hrušov³¹. Zároveň ďalšou z možností je vybudovanie cyklotrasy Ondava 1 po ochrannou vale rieky Ondava³². Obec sa zapája do národného programu Európsky týždeň mobility, ktorý preferuje využívanie alternatívnych foriem dopravy preferujúc pešiu a cyklo dopravu. Chotár obce poskytuje príležitosti pre individuálnu cyklistiku.

2. Autobusová doprava – hromadný spôsob dopravy zabezpečuje SAD Humenné. V obci je umiestnených 6 zastávok – zastávka Kyjov, zastávka Konec, zastávka Križná, zastávka Valal, zastávka Hôrky a zastávka Ričiov.
3. Pešia doprava – využívaná obyvateľmi obce hlavne pri premiestňovaní sa do zamestnania, do škôl a podobne. Obec má v súčasnosti vybudovaných 1,45 km chodníkov: na Námestí Jána Pavla II. smerom k rímskokatolíckemu kostolu obojstranne. Od autobusovej zastávky smerom k základnej škole. Od centra smerom na Rakovec nad Ondavou po č. d. 145 : 652m. Chodníky na uliciach Anny Lesznai a Nová sú v dezolátnom stave a potrebujú rekonštrukciu. Obec potrebuje dobudovať chodníky pozdĺž celej hlavnej cesty a pri miestnych komunikáciách.

Obrázok 8 Časť bez chodníkov

S chôdzou je neodmysliteľne spojená aj turistika v obci. Na turistiku sa využíva:

a/ turisticko náučný chodník „Po hrušovských mohylách“ v celkovej dĺžke 8,2 km. Je označená žltou značkou³³. Trasa má 17 oddychových miest a vedie po trase historických mohýl³⁴. Mohylník patrí medzi Národné kultúrne pamiatky.

b/ turistická trasa 2855³⁵ - z 24 km dlhej trasy je 8,3 km stúpanie (o 281 m), 11,5 km klesanie (o 303m) a 4,1 km je rovina. Trasa vedie cez obce: Rakovec nad Ondavou: 5,5 km, Nižný Hrušov: 3,1 km, Pozdišovce 3,0 km, Tovarnianska Polianka: 2,5 km, Strážske 2,3 km, Nižný Hrabovec 1,99 km, Pusté Čemerné 1,56 km, Moravany: 1,17, Poša: 1,17 km a Nacina Ves: 1,06 km.

c) Ondava, smer Rakovec nad Ondavou

1.2.3 Prírodné podmienky a poloha

Územie vranovského okresu má rovinatý charakter, ktorý smerom na sever prechádza do mierne zvlnenej pahorkatinnej časti tvorenými štvrtohornými náplavami Ondavy, sprašovými hlinami a vrstvami centrálného flyšu. V okolí Podčičvy sa nachádzajú vápence a dolomity, patriace do starších druhohôr³⁶. Severná časť územia je spojená s Ondavskou vrchovinou, Nízkymi Beskydami a Východoslovenskou pahorkatinou.

Zemepisnú polohu okresu Vranov nad Topľou určujú zemepisné súradnice: severný okraj 49°11'50" s.š., južný okraj 48°45'41" s.š., západný okraj 21°24'26" v.d., východný okraj 21°51'45" v.d. Plošná rozloha okresu je 847,6 km²³⁷.

Na území obce Nižný Hrušov lesné porasty v rozlohe 216 ha. Významné sú časti lesa: Vlčia Hora, Pahrunky, Hradská, Rušinovec, či Stavík. Lesné územia sú spravované vo väčšej časti štátnymi lesmi, závod Sobrance a v menšej miere Lesným pozemkovým spoločenstvom parcelovaného lesa v Nižnom Hrušove.

Obec sa nachádza v nadmorskej výške: 130 m n m.

Najnižšie položený bod vranovského okresu je hladina rieky Ondava na výtoku– 104,3 m n m³⁸.

Na území obce sa nachádza rieka Ondava. Východoslovenská nížina je pretkaná množstvom riek, pričom Ondava patrí k najvýznamnejším. V katastri obce je rybník ponúkajúci rekreačný rybolov. Vodné plochy tvoria 57 ha. Obec má vo vlastníctve 7 obecných studní / napr. Jurovka, Baňúr, Kerta, Bikáč sú v zrekonštruovanom stave s nádychom histórie, zdobené ornamentmi z dielne Anny Lesznai/.

V k. ú. obce Nižný Hrušov sú v správe SVP, š. p. OZ Košice tieto toky: Ondava, Stará Oľka s ľavostranným prítokom, Hrušovský potok s prítokmi a bezmenný ľavostranný prítok Ondavy (rkm zaústenia cca 43,650).

³³ <https://turistika.oma.sk/8822>

³⁴ <https://slovenskycestovatel.sk/item/po-hrusovskych-mohylach>

³⁵ <https://turistika.oma.sk/2855>

³⁶ <http://mascicva.sk/files/Strategia-CLLD-MAS-Pod-hradom--i-va.pdf>

³⁷ [https://sk.wikipedia.org/wiki/Vranov_nad_Top%C4%BEou_\(okres\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Vranov_nad_Top%C4%BEou_(okres))

³⁸ <http://krizom-krazom.eu/regiony/presovsky-kraj/vranov-nad-toplou>

Obec Nižný Hrušov má vybudovaný verejný vodovod. Je súčasťou skupinového vodovodu : Kladzany – Kučín - Nižný Hrabovec – Poša - Dlhé Klčovo - Nižný Hrabovec s napojením na vodárenský systém Starina – Košice. Správu a prevádzku vodovodu zabezpečuje VVS, a. s. Košice, závod Vranov nad Topľou. Obec má vlastný vodojem.

Hydromelioračné kanály v obci potrebujú celkovú údržbu.

Celková výmera územia obce predstavuje 1852 ha.

V obci Nižný Hrušov nie je žiadne chránené ložisko surovín. Avšak hneď v blízkych obciach sú : zemný plyn (Rakovec nad Ondavou, Moravany, Pozdišovce), kamenná soľ (Poša), andezit (Jusková Voľa), zeolit, zeolitový tuf (Kučín, Nižný Hrabovec, Pusté Čemerné)³⁹.

1.2.4 Životné prostredie

V obci Nižný Hrušov sa nenachádzajú žiadne vyhlásené chránené územia európskeho významu ani chránené vtáacie územie NATURA 2000.

Ovzdušie: v blízkosti obce sa nachádzajú bodové zdroje znečistenia – severne a severovýchodne od obce.

Z pohľadu čistoty ovzdušia patrí obec do Zemplínskej zaťaženej oblasti.

K monitoringu kvality ovzdušia – v okrese je umiestnená iba 1 stanica zabezpečujúca meranie kvality: Názov Vranov nad Topľou, M. R. Štefánika; Národné referenčné číslo - kód SK713001; Vlastník, zodpovedný Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava Inštitúcie alebo programy, ktorým sa údaje nahlasujú MŽP SR, Krajský a Obvodný úrad životného prostredia, ČMS Ovzdušie, SAŽP, samospráva, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, ŠÚ SR, EK, EEA, OECD, susedné členské štáty EÚ. Cieľ monitorovania Splnenie požiadaviek legislatívy SR a EÚ v oblasti ochrany ovzdušia, hodnotenie kvality ovzdušia, informovanie verejnosti. Zemepisné súradnice sú: Zemepisná dĺžka E 21°41'26“ Zemepisná šírka N 48°52'12“ Nadmorská výška 128 m. Úroveň NUTS Okres Vranov nad Topľou Kraj Prešovský AQM zóna zóna Prešovský kraj. Merané znečisťujúce látky: oxid siričitý SO₂ oxidy dusíka NO-NO₂-NO_x PM₁₀ Pb, Cd, Ni, As. Merané meteorologické parametre Rýchlosť a smer vetra, teplota a vlhkosť vzduchu⁴⁰.

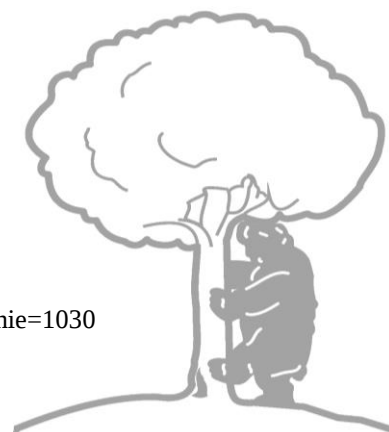
Vody: znečisťovateľom ovplyvňujúcim obec Nižný Hrušov je umiestnenie odkaliska v susednej obci Poša a miestny individuálny znečisťovateľ. Výtok Kyjovský jarok smerujúci do Ondavy sa za posledné roky značne zhoršil. Odkalisko Poša patrí medzi environmentálne záťažé registrované ako záťaž 2. kategórie⁴¹.

Odpadové hospodárstvo: obec má spracované VZN k nakladaniu s odpadmi, podľa ktorého sa aj upravujú ceny za vývoz odpadu. Občania obce sú motivovaní k zvýšeniu separácie. Zber odpadu zabezpečuje spoločnosť KOSIT váhovým systémom. Občania obce majú k dispozícii zberné miesto, na ktoré môžu priviesť stavebný odpad a biologicky rozložiteľný odpad. Snahou obce je maximalizovať podiel vytriedeného odpadu.

³⁹ <https://www.hbu.sk/sk/Chranene-loziskove-uzemia/Kosice.alej>

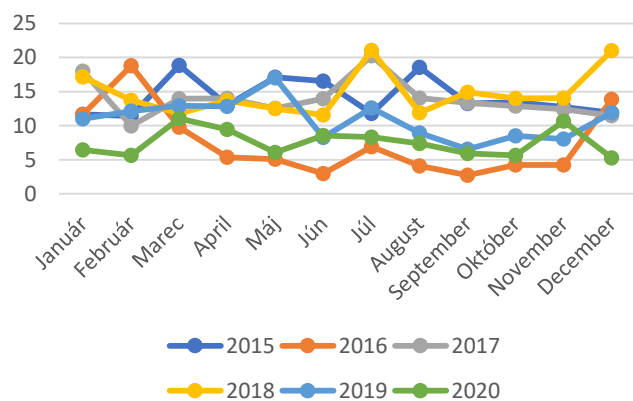
⁴⁰ https://inis.iaea.org/collection/NCLCollectionStore/_Public/39/050/39050631.pdf

⁴¹ https://envirozataze.enviroportal.sk/verejnostdetailBC.aspx?Id_Zataz=1030&Id_Zaradenie=1030

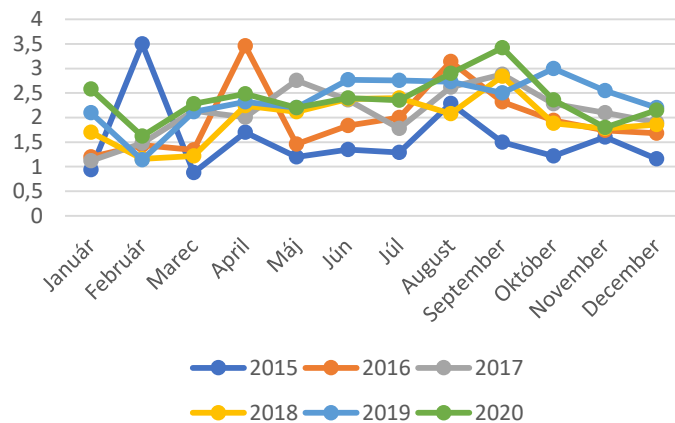

Porovnania produkcie odpadov:

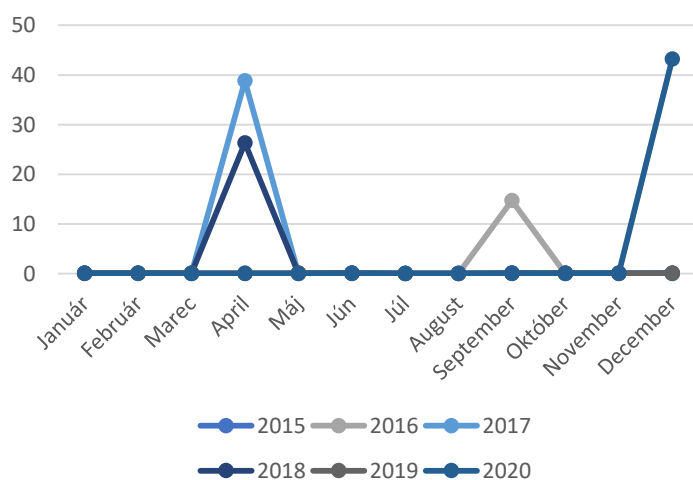
Komunálny odpad 2015 -2020

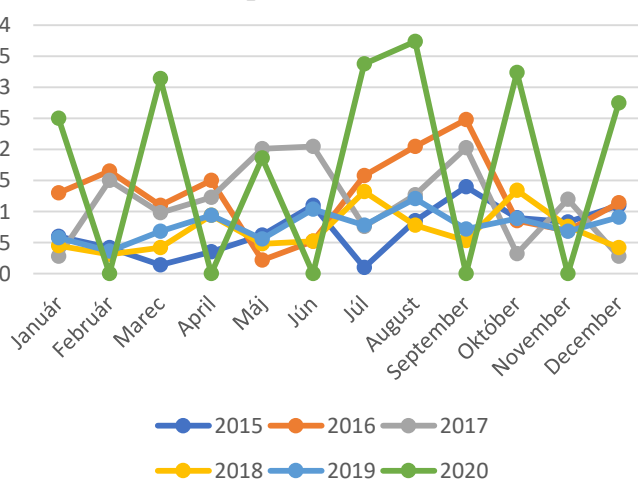
Plasty 2015 -2020

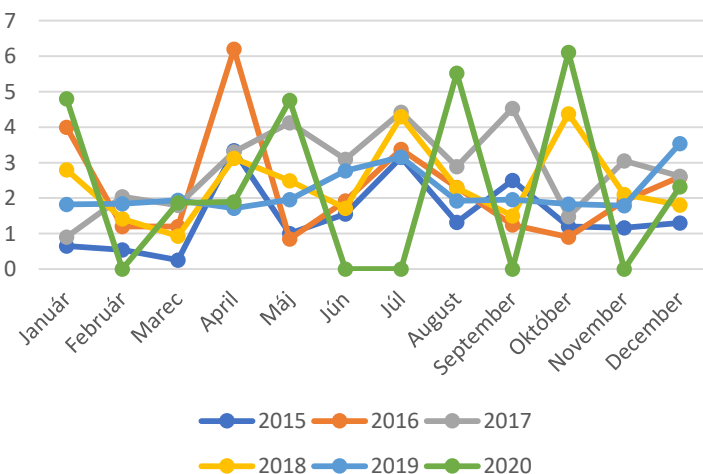
Bio odpad 2015-2020

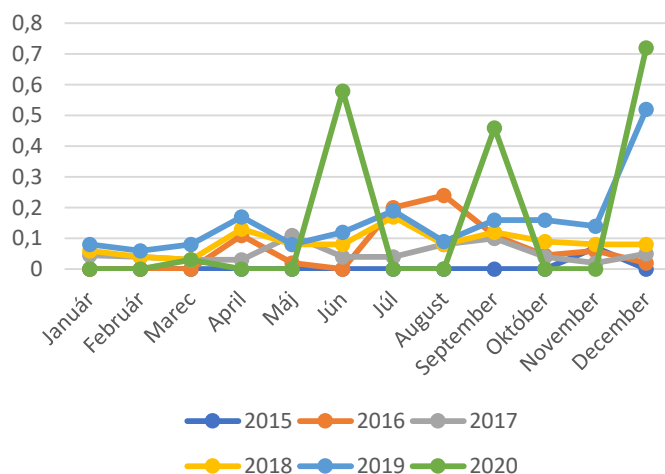
Papier 2015 - 2020

Sklo 2015 -2020

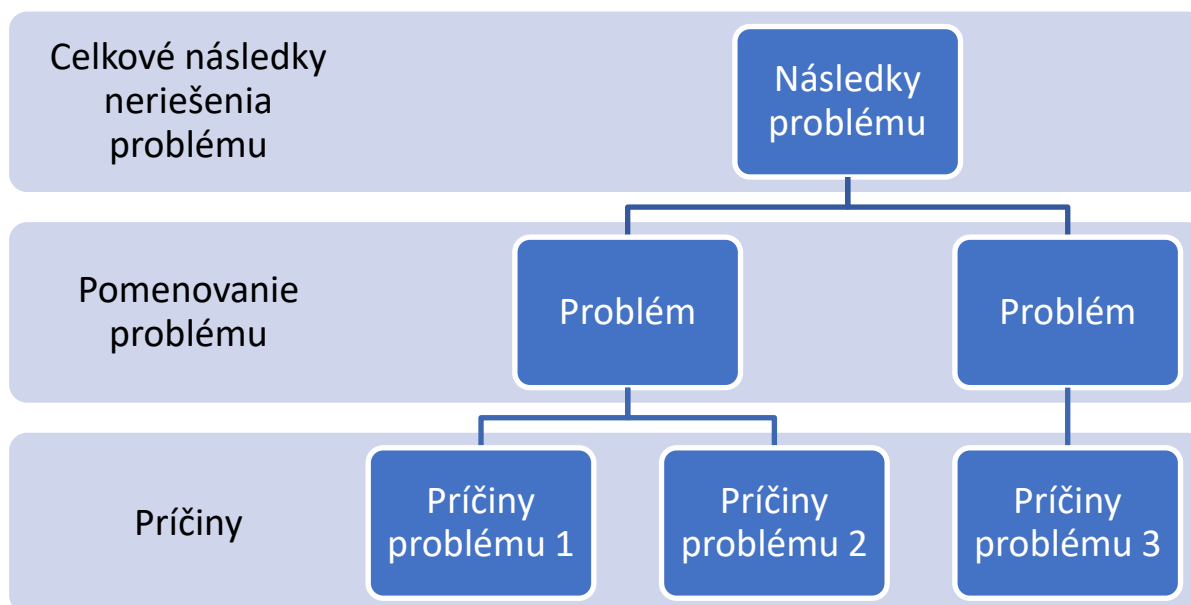
Kov 2015 -2020

Emisie: obec má spracovanú nízkouhlíkovú stratégiu obce na roky 2020 – 2030, ktorá sa opiera o bilanciu základných emisií (BEI) a zároveň navrhuje opatrenia na zmiernenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Stanovený cieľ obce Nižný Hrušov, znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 o 41 % oproti roku 2010 predpokladá zníženie emisií skleníkových plynov z referenčnej hodnoty (rok 2010) 1 218 ton CO₂/rok na hodnotu približne 714 CO₂/rok, teda o cca 504 ton CO₂/rok⁴².

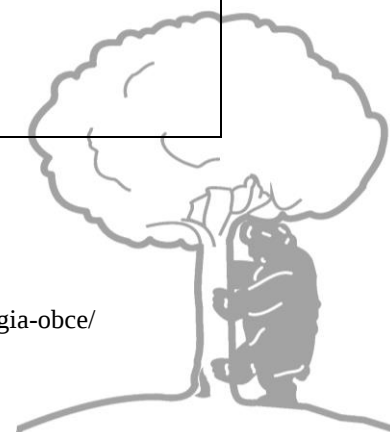
1.2.5 Strom problémov

Cieľom tejto metódy je identifikovať a pomenovať hlavné problémy, ktoré existujú v danej oblasti a v území, pre ktoré sa strategický plán spracováva. Tento strom pracuje so slabými stránkami obsiahnutými v swot analýze. Čítame ho zdola nahor tak, aby sme vedeli identifikovať problém a zároveň, čo nastane v prípade jeho neriešenia.

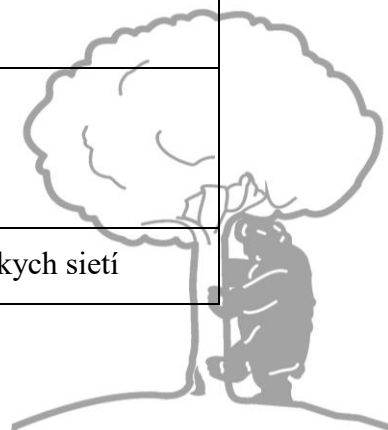
Následky ↑	Ohrozená bezpečnosť účastníkov cestnej premávky
Problém ↑	NEVYHOVUJÚCI STAV DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

⁴² <https://www.niznyhrusov.sk/uvod-23/strategicke-dokumenty-obce/nizkoughlikova-strategia-obce/>

Príčiny	Chýba spomaľovač pred vstupom do obce a aktívne podsvietenie priechodov z vozovky	Znehodnocuje sa komunikácia užívaním ťažkej techniky	Zlý stav niektorých miestnych komunikácií	Sieť chodníkov je len čiastočne vybudovaná. Absencia chodníkov smerom na Pošu a na miestnych komunikáciách.
	Nie sú podmienky na nemotorovú dopravu, chýbajú cyklochodníky	Okraj cesty 3. triedy je nespevnený	Do komunikácií sa neinvestuje skôr, ako sa vybuduje kanalizácia	Sieť elektro a telekomunikačná sieť je rozmiestnená na trase plánovaných chodníkov
				Nedostatok financií

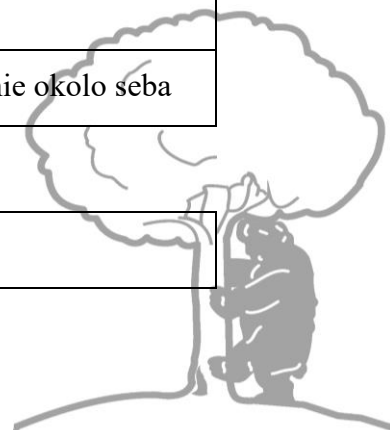
Následky	Ohrozenie zdravia ľudí, fauny a flóry		
	Zlý stav a kvalita životného prostredia		
Problém	NEDOBUDOVANÉ A NEMODERNÉ INŽINIERSKE SIETE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA		
Príčiny	Potreba inovácie obecného rozhlasu pre obslužný personál /nahrávanie z domu. Chýba rozhlas - Kyjov	Chýba kanalizácia na ulici Bikáč a v miestnych častiach Ričiov a Kyjov	Chýba plynofikácia a kanalizácia v miestnych častiach Ričiov a Kyjov
	Chýbajú optické siete v miestnej časti Kyjov	Chýbajúci vodovod v miestnych častiach Ričiov a Kyjov	
	Nevybudované vodozádržné opatrenia	Nedostatok inžinierskych sietí na novú výstavbu bytov a domov	
	Nedostatok financií na rekonštrukciu a rozšírenie inžinierskych sietí		

Následky	Znečistené životné prostredie	Zvýšené náklady na vývoz odpadu
Problém	NEDORIEŠENÉ ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	
Príčiny	Čierne skládky	Nepostačujúce zberné miesta
	Nedostatočná/ Nesprávna separácia odpadu	Znečisťovanie výkalmi
	Nezáujem obyvateľov o životné prostredie	Nedostatok finančných prostriedkov na vybudovanie zberného dvora a vybudovanie kanalizácie
	Odpadová migrácia z iných obcí	

Vandalizmus	
Negatívne vzory pre mládež	
NEGATÍVNY POSTOJ K VEREJNÉMU A SÚKROMNÉMU MAJETKU	
Predaj drog, alkohol	Páchateľ zostane v anonymite, nikto ho nezistí
Závisť, snaha byť stredobodom pozornosti	Kamerový systém nie je v celej obci
Nezamestnanosť, sociálna neistota, nízka vzdelanosť	Chýba obecna polícia
Účinky TV, tlače, filmov	Nezáujem občanov o dianie okolo seba

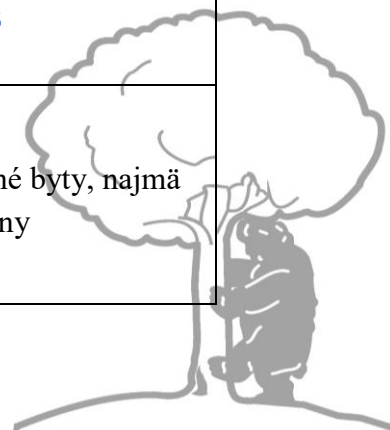
Ná sle	Sociálna izolácia
--------	-------------------

		Civilizačné choroby	
		Nárast závislostí (drogy, alkohol, gamblerstvo)	Obezita
Problém ↑	NEZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL		
Príčiny ↑	Málo pohybu, pohodlnosť	Nesprávne stravovacie návyky (sladkosti, sladené nápoje, rýchle občerstvenie)	Myslenie ľudí
	Konzumný spôsob života - PC, internet, TV	Pracovná vyťaženosť a nedostatok času rodičov na prípravu zdravej stravy (iné povinnosti, práca, stres)	Neistota v sociálnom postavení a finančnom zabezpečení

Znechutenie organizátorov podujatí	
Neúčast' na kultúrnych podujatiach	
Nezáujem mládeže o športovanie	
NEZÁUJEM OBČANOV O DIANIE V OBCI	
Pandemické opatrenia COVID	Rôzne aktivity občanov "povýšené" nad verejným dňaním
Neistota v sociálnom a finančnom zabezpečení	Nezáujem občanov o iných občanov obce, často aj susedské spory

Znižujúca sa kvalita života rodín		
NEDOSTATOČNÁ PONUKA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB		
Chýba špecializované	Chýba denná starostlivosť o starších	Chýbajú sociálne a nájomné byty, najmä pre mladé rodiny

zariadenie pre seniorov		
	Chýba denný stacionár	Nepripravené pozemky na výstavbu nových rodinných domov – odliv mladých ľudí z obce
Nedostatok financií na sociálne služby		

Nároky na cestovanie za lekármi - čas, financie	
↑ ZNIŽUJE SA DOSTUPNOSŤ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI	
↑ Chýba detský lekár, zubár, pediater, neurológ, kardiológ, ORL, a podobne	
Málo obyvateľov v obci pre umiestnenie odbornej špecializovanej zdravotnej starostlivosti	

Následky	Bezvýchodisková situácia dlhodobo nezamestnaných a sociálne vylúčených obyvateľov obce			
	Dlhodobá nezamestnanosť	Rezignácia spoločnosti	Strach	
Problém	SKUPINY OBYVATEĽOV OHROZENÉ SOCIÁLNYM VYLÚČENÍM			
Príčiny	Neprispôsobiví občania, ničenie obecného majetku			
	Nefungujúci systém práce s rómskou komunitou	Nevymožiteľnosť spôsobených škôd	Výchova v rodinách	Niektorí občania neprihlásení na pobyt v obci

	Slabá terénna sociálna práca	Znižovanie úrovne platnosti pravidiel spoločenského správania	Deti nemajú pozitívne vzory	Obec nemá mechanizmus a určené financie na vykupovanie starých domov
	Chýbajú špecifické vzdelávacie projekty zamerané na potreby cieľovej skupiny	Chýbajúce umiestnenie obecného rozhlasu v miestnej časti Kyjov a neinformovanosť obyvateľov, avšak je možnosť cez SMS	Neukončené základné vzdelanie	Finančná negramotnosť a nízke právne vedomie občanov

2 Strategická časť

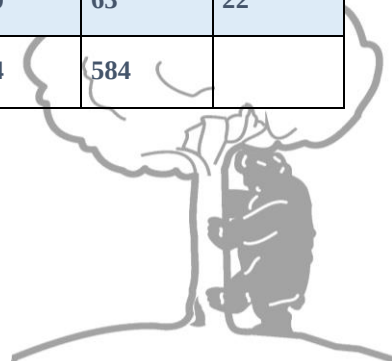
Strategické ciele PHRSR sú naviazané na priority a ciele Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, priority a ciele definované v Partnerkej dohode medzi EÚ a SR a ďalších programových dokumentoch pre čerpanie EŠIF na obdobie 2021-2027.

Pri plánovaní termínov realizácie sme vychádzali z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky⁴³. 13.7.2021 dostal oficiálne zelenú na rokovaní Rady pre hospodárske a finančné záležitosti a tak sa ukončil schvaľovací proces. Od 15.12.2021 sa Slovensko zaradilo medzi prvé krajiny v EÚ, ktoré sú plne pripravené na realizáciu plánu obnovy a majú vyrokovanú a schválenú Operačnú dohodu.

Tabuľka 6 Rozdelenie alokácie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti na komponenty v piatich kľúčových oblastiach verejných politik aj s príspevkom ku stanoveným cieľom zelenej a digitálnej tranzície. /údaje k 6/2021

ČÍSLO	NÁZOV KOMPONENTU	RRP v mil. €	Digitálny príspevok	Zelený príspevok
	Zelená ekonomika	2 170	709	2161
1	Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	220	24	220
2	Obnova budov	700		700
3	Udržiateľná doprava	750	685	741
4	Dekarbonizácia priemyslu	350		350
5	Adaptácia na zmenu klímy	150		150
	Vzdelávanie	798	347	97
6	Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	150		47
7	Vzdelávanie pre 21. storočie	448	322	13
8	Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl	200	25	37
	Veda, výskum, inovácie	700	56	50
9	Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií	600	56	50
10	Lákavosť a udržanie talentov	100		
	Zdravie	1 450	35	545
11	Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	1 100	27	435
12	Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	100	8	29
13	Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	250		81
	Efektívna verejná správa	1 037	690	92
14	Zlepšenie podnikateľského prostredia	9	6	
15	Reforma justície	244	37	70
16	Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	200	63	22
17	Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	584	584	

⁴³ <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/LP/2021/112>

18	Zdravé, udržateľné a konkurencieschopné verejné financie			
	Celkový súčet	6 155	1 837	2 945
	Po úprave – k schváleniu/ www.planobnovy.sk	6 575	1334	2732

2.1 Zhodnotenie

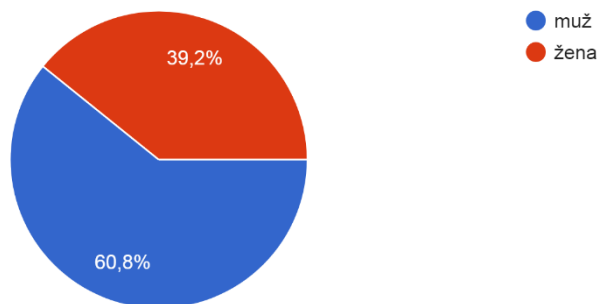
Strategická časť zahŕňa určenie hlavných cieľov a smerovanie obce tak, aby bol zabezpečený rozvoj a napredovanie. Ciele musia korešpondovať s cieľmi a prioritami Prešovského samosprávneho kraja, s prioritami regionálnej politiky na národnej a európskej úrovni. Pre územie PSK bolo zadefinovaných 8 tematických oblastí rozvoja:

- Podnikanie a inovácie;
- Cestovný ruch;
- Technická infraštruktúra;
- Vzdelávanie;
- Sociálne služby a zdravotnícka starostlivosť;
- Efektívne služby občanom pre kvalitnejší, aktívnejší a inkluzívny život;
- Rozvoj kultúrneho a kreatívneho potenciálu regiónu;
- Starostlivosť o životné prostredie;

2.1.1 Záver dotazníkového prieskumu

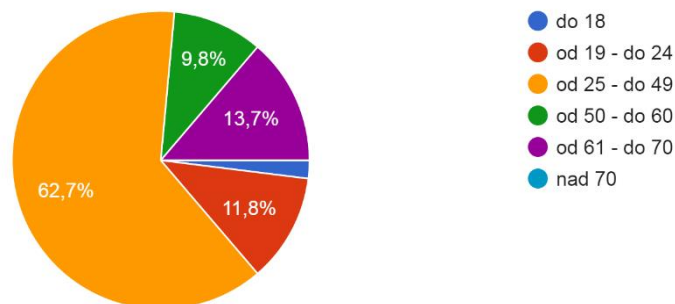
Celkovo vyplnilo dotazník 51 osôb / 47 elektronicky a 4 písomne/.

Pohlavie
51 odpovedí

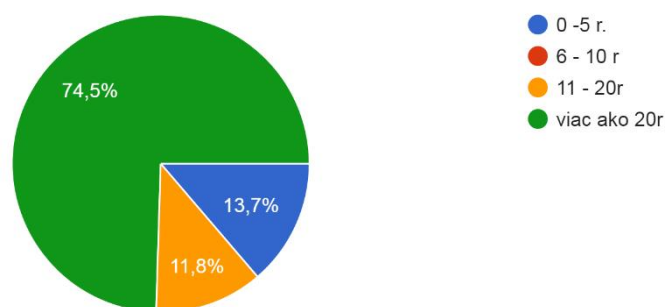
Vek

51 odpovedí

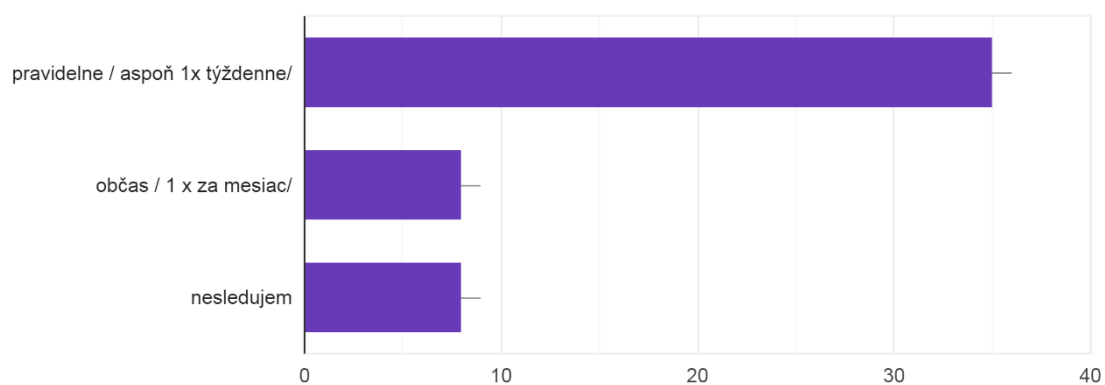
Ako dlho v obci bývate?

51 odpovedí

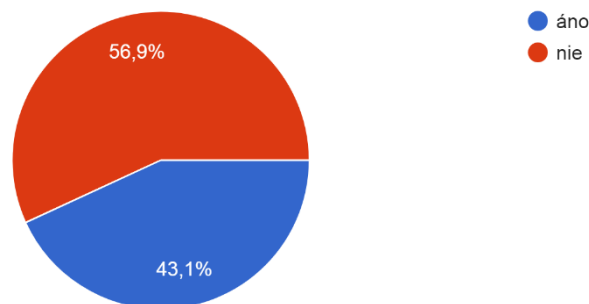
Sledujete informácie o dianí v obci na web stránke www.niznyhrusov.sk ?

51 odpovedí

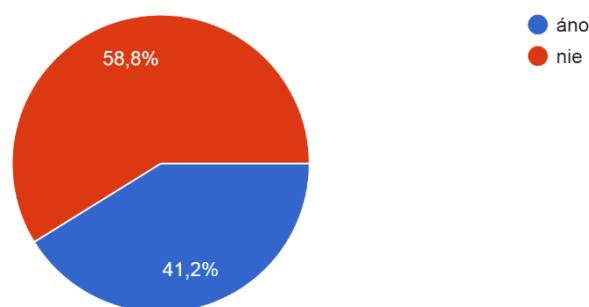
Odoberáte informácie z web stránky cez SMART info - zasielanie noviniek na mail?

51 odpovedí

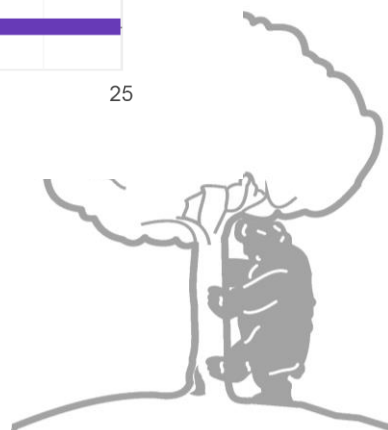
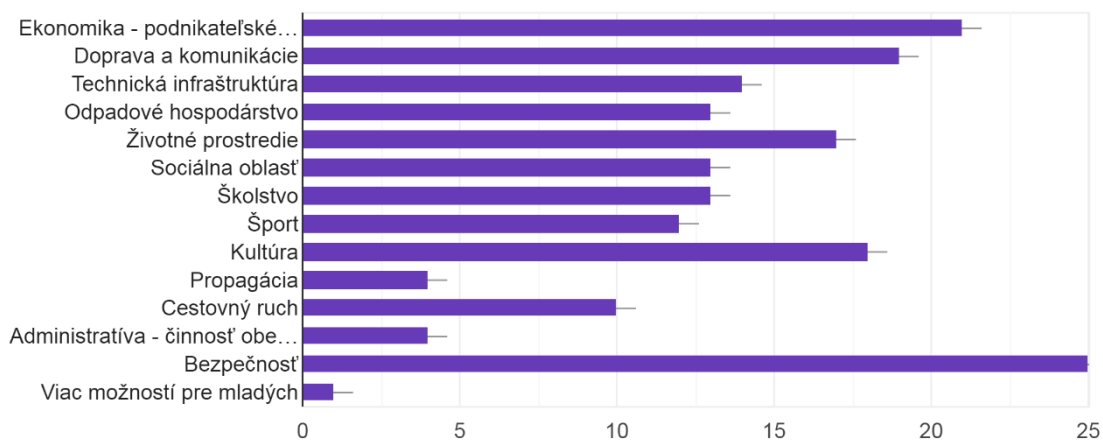
Využívate mobilnú aplikáciu V obraze k informovaniu o obci?

51 odpovedí

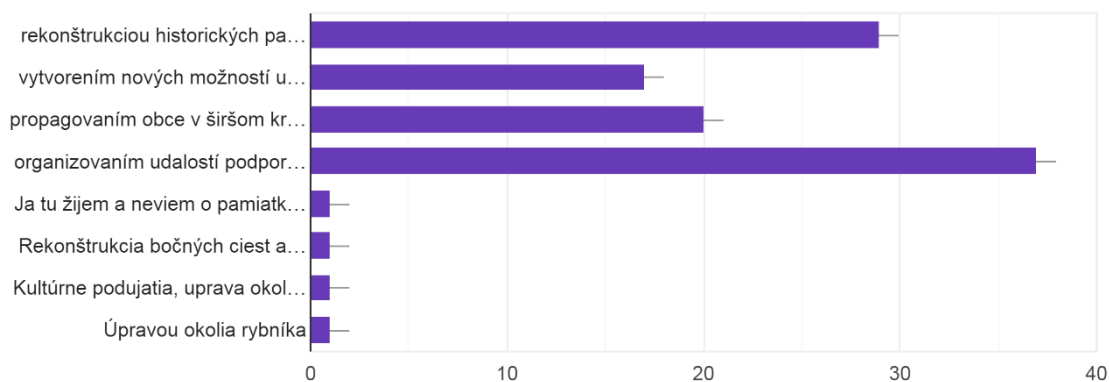
Predstavte si, že máte možnosť rozhodovať o využití obecných prostriedkov. Čo je potrebné podľa Vášho názoru v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať?

51 odpovedí

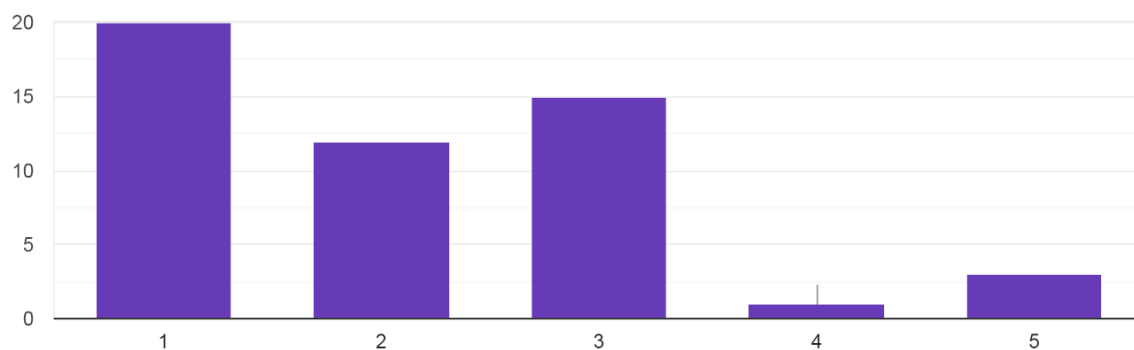
Ako by sa dalo podľa Vás pritiahnúť viac návštevníkov, turistov do obce?

51 odpovedí

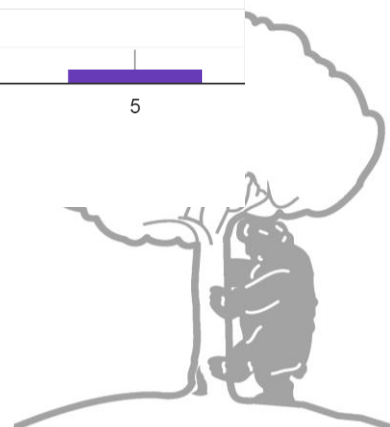
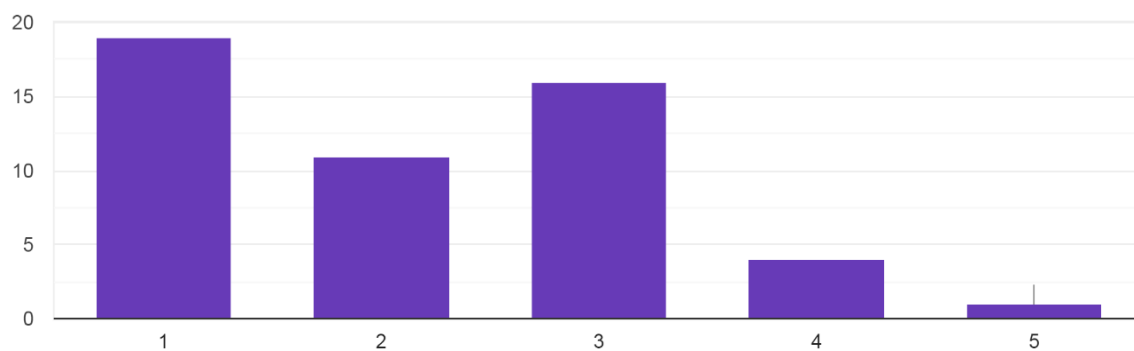
Bývanie

51 odpovedí

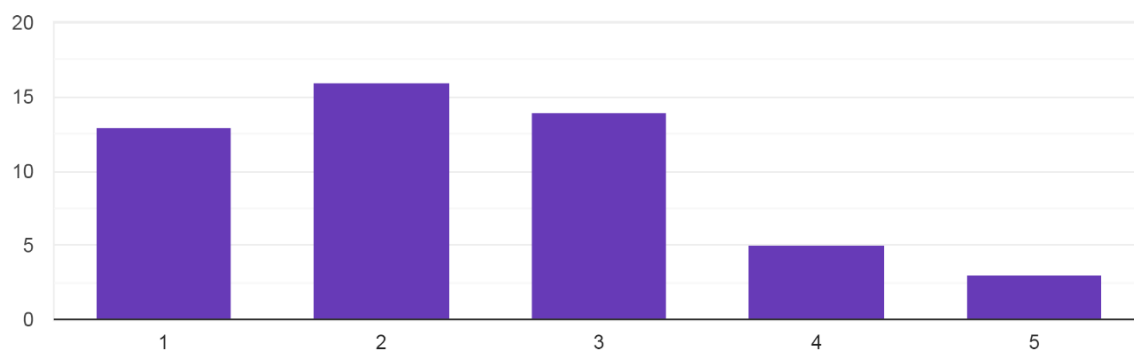
Školstvo - Materská škola v Nižnom Hrušove

51 odpovedí

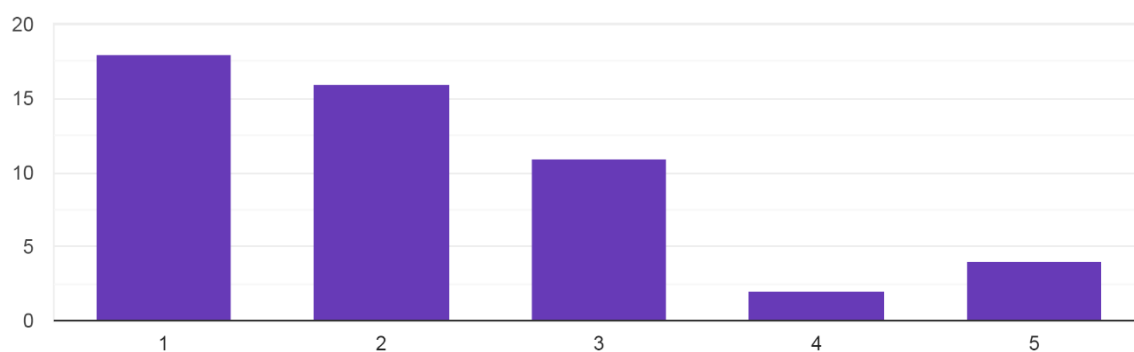
Školstvo - Základná škola v Nižnom Hrušove

51 odpovedí

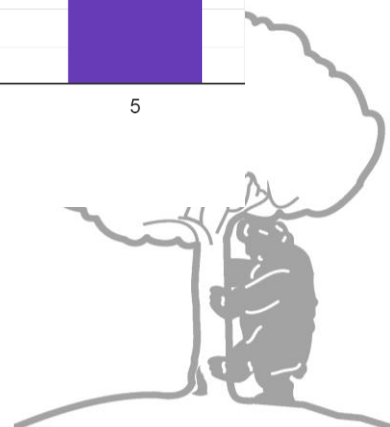
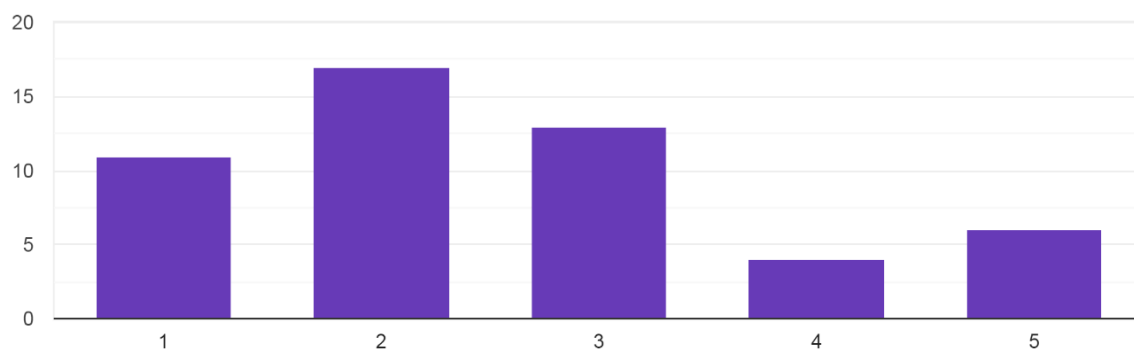
Parkovanie v obci

51 odpovedí

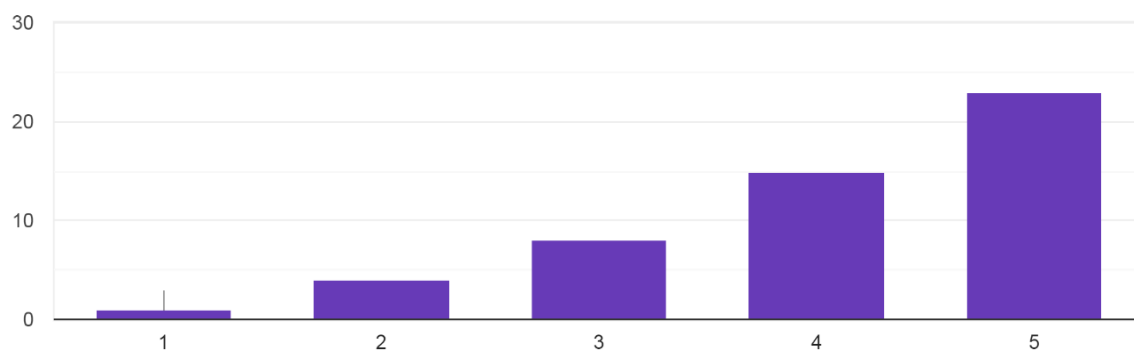
Komunikácie

51 odpovedí

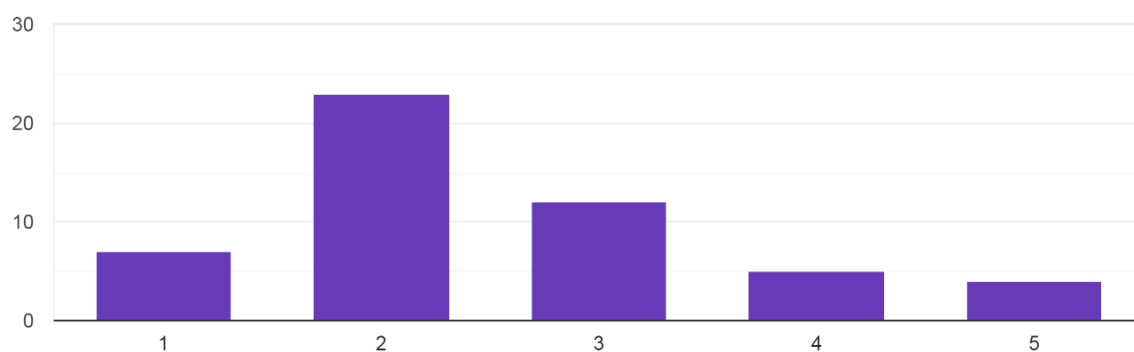
Chodníky

51 odpovedí

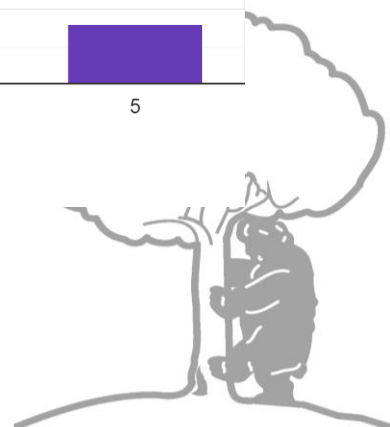
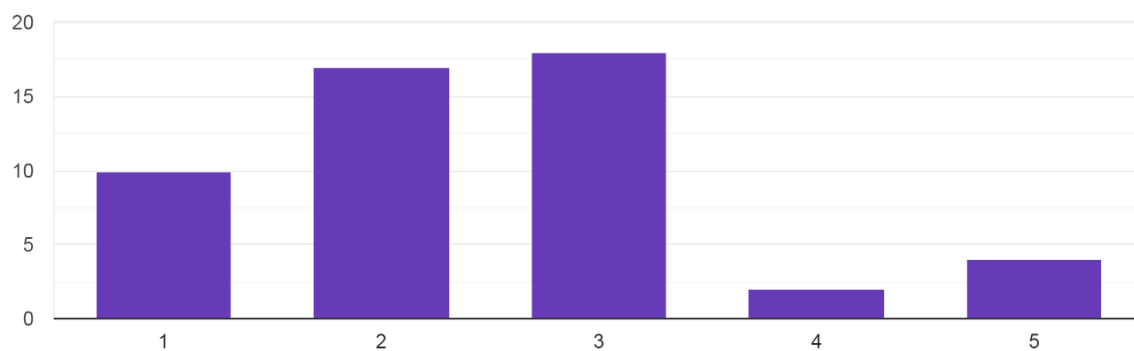
Stav zelene v obci, starostlivosť o zelené priestranstvá

51 odpovedí

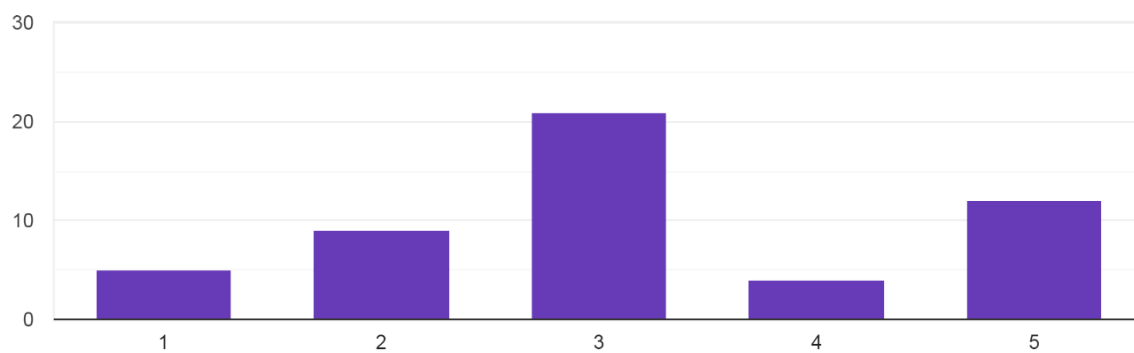
Šport

51 odpovedí

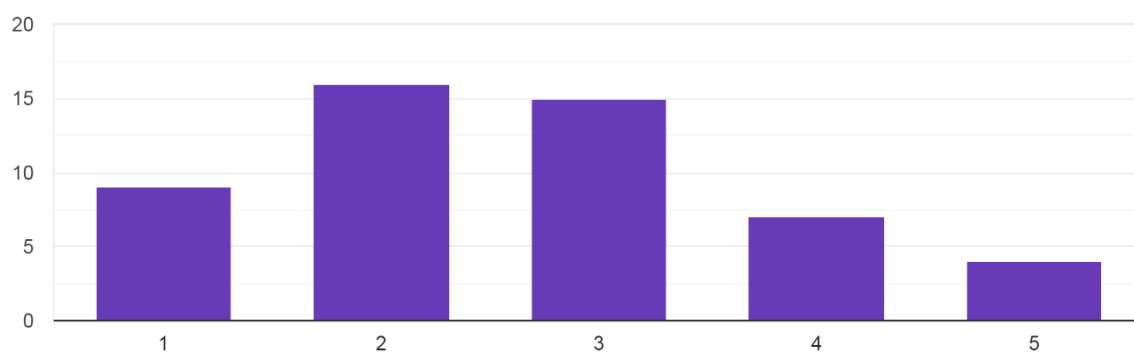
Kultúra a spoločenský život

51 odpovedí

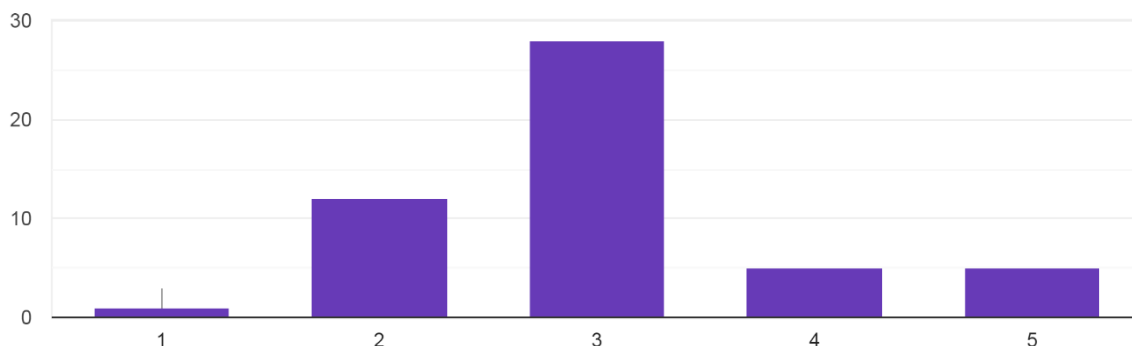
Životné prostredie

51 odpovedí

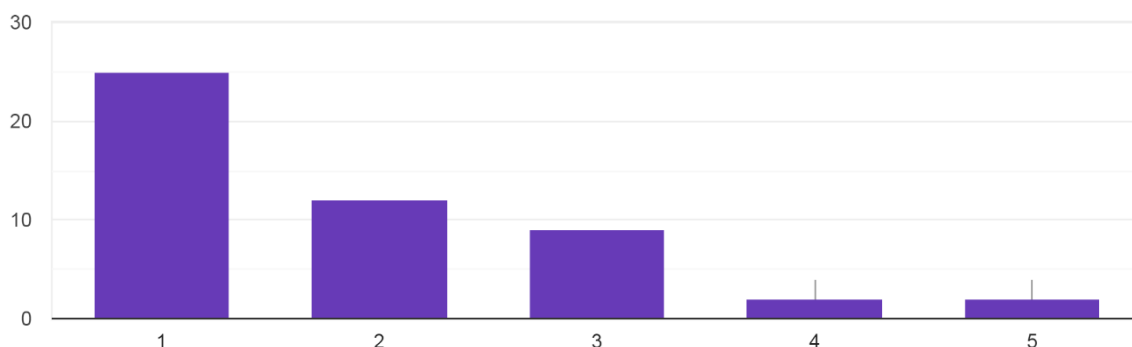
Podmienky pre podnikateľov

51 odpovedí

Informovanosť o dianí v obci

50 odpovedí

2.2 Vízia

Obec Nižný Hrušov bude využívať svoj vnútorný potenciál k zlepšeniu sociálnych a ekonomických podmienok života v obci, zachovať kultúrne dedičstvo, zlepšovať obecnú infraštruktúru a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce.

Víziou je vytvoriť atraktívnu obec s kvalitnou infraštruktúrou bez rozdielu príslušnosti k národnosti, vekovej alebo vzdelanostnej úrovne, zdravotného stavu či pohlavia a rešpektovať stratégiu Európa 2020.

Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority: – Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii. – Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje. –

*Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.*⁴⁴

Cieľom je vytvoriť takú obec, aby ľudia v nej chceli žiť a aby aj deti ich detí túžili tráviť svoj život práve v našej obci. Rozvoj obce ide ruka v ruke aj s inklúziou obce v okrese, v kraji, v krajine, vo svete.

Obec používa krédo od roku 2015: „Ľudia na prvom mieste.“ Toto krédo je formou vyjadrenia aplikácií opatrení smerom k ľuďom, aby sa cítili v obci príjemne.

HLAVNÉ CIELE EURÓPA 2020

– Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov zo súčasných 69 % na minimálne 75%.

– Dosiahnuť cieľ- investovať do výskumu a vývoja 3 % HDP najmä zlepšovaním podmienok pre investície súkromného sektoru do výskumu a vývoja a vytvoriť nový ukazovateľ na sledovanie inovácie.

– Znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 alebo o 30 % v prípade priaznivých podmienok; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

– Znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky zo súčasných 15 % na 10 % a zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30–34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %.

– Znížiť podiel Európanov, ktorí žijú pod hranicou chudoby jednotlivých krajín o 25 %, čo by viedlo k tomu, že 20 miliónov ľudí by sa dostalo nad hranicu chudoby.

INTELIGENTNÝ RAST, UDRŽATELNÝ RAST, INKLUZÍVNY RAST, INOVÁCIE: Hlavná iniciatíva EÚ „Inovácia v Únii“ na zlepšenie rámcových podmienok a prístupu k financiam na výskum a inovácie, s cieľom posilniť inovačný reťazec a zvýšiť objem investícií v celej Únii.

KLÍMA, ENERGETIKA A MOBILITA: Hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ na podporu oddelenia hospodárskeho rastu od využívania zdrojov, zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov, modernizáciu nášho odvetvia dopravy a podporu energetickej účinnosti.

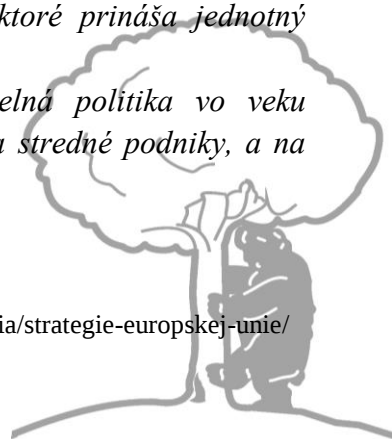
ZAMESTNANIE A ZRUČNOSTI: Hlavná iniciatíva EÚ „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ na modernizovanie trhov práce a posilnenie postavenia ľudí podporovaním rozvíjania ich zručností počas celého ich života s cieľom zvyšovať účasť na trhu práce a lepšie zosúladiť ponuku na trhu práce s dopytom, vrátane pracovnej mobility.

VZDELÁVANIE: Hlavná iniciatíva EÚ „Mládež v pohybe“ na zlepšenie výsledkov vzdelávacích systémov a zvýšenie medzinárodnej atraktívnosti európskeho vyššieho vzdelávania.

DIGITÁLNA SPOLOČNOSŤ: Hlavná iniciatíva EÚ „Digitálny program pre Európu“ na urýchlenie zavedenia vysokorýchlostného internetu a čerpanie výhod, ktoré prináša jednotný digitálny trh pre domácnosti a podniky.

KONKURENCIESCHOPNOSŤ: Hlavná iniciatíva EÚ „Priemyselná politika vo veku globalizácie“ na zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky, a na

⁴⁴ <https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/medzinarodna-spolupraca/europska-unia/strategie-europskej-unie/>

podporu rozvoja pevnej a udržateľnej priemyselnej základne, ktorá bude konkurencieschopná vo svetovom rozsahu.

BOJ PROTI CHUDOBE: Hlavná iniciatíva EÚ „Európska platforma na boj proti chudobe“ na zabezpečenie sociálnej a územnej súdržnosti, aby všetci mohli využívať výhody plyniace z rastu a zamestnanosti a aby ľudia žijúci v chudobe a sociálnom vylúčení mali možnosť žiť dôstojný život a aktívne sa podieľať na živote.

Tabuľka 7 Programové obdobie 2021 - 2027 Cestovný ruch - VUC PO – zasielaný na VUC 27.10.2020⁴⁵

Názov projektu	Typ projektu	Predpokladaný rozpočet (v €)	Oblasť projektu	Stručný popis projektu	Stav pripravenosti projektu				Harmonogram realizácie	
					Vysporiadané majetko-právne vzťahy k pozemku/objektu	Práce na projektovej dokumentácii (ÚR, stavebné rozhodnutie) už začali	Spracovaná projektová dokumentácia v stupni pre stavebné povolenie	Získané stavebné povolenie na realizáciu projektu	Začiatok (MM/RRRR)	Koniec (MM/RRRR)
Rekonštrukcia kaštieľa NKP	integrováný	3 000 000,00 €	Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov	Rekonštrukcia kaštieľa NKP	áno	áno	áno	nie	06/2021	12/2023
Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP	integrováný	20 000,00 €	Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov	Doplnenie info tabúl, lavičiek, odpadkových košov, podkladové spevnenie chodníka	nie	nie	nie	nie	06/2021	12/2022
Sprístupnenie rybníka pre rybolov	integrováný	400 000,00 €	Prírodné dedičstvo	Vysporiadanie pozemkov, vybudovanie prístupovej cesty, osadenie lavičiek a odpadkových košov	nie	nie	nie	nie	01/2022	12/2024
Ochrana gaštanového parku	bežný	10 000,00 €	Prírodné dedičstvo	Ochranné postreky, omladzujúci rez pre existujúci gaštanový park	áno				09/2021	12/2022
Vybudovanie cyklotrasy Ondava	integrováný	800 000,00 €	Obnova alebo budovanie dopravnej infraštruktúry v oblasti CR (cyklochodníky, turistické trasy, a i.)	Vybudovanie cyklotrasy na ochrannom vale Ondavy od Nižného Hrušova smerom k maďarskej hranici a prepojenie cyklotrás na Tokaji	áno	nie	nie	nie	10/2021	12/2023

⁴⁵ <https://geopresovregion.sk/home/>

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Vybudovanie cyklotrasy P7	integrovany	190 000,00 €	Obnova alebo budovanie dopravnej infraštruktúry v oblasti CR (cyklochodníky, turistické trasy, a i.)	Vybudovanie cyklotrasy Nižný Hrušov - Dlhé Klčovo - Hencovce s napojením na cyklotrasu Nižný Hrušov - Lesné - Zemplínska Šírava	nie	nie	nie	nie	01/2022	12/2022
Odkrytie starobylého sídliska Pod Hruny NKP	bežný	200 000,00 €	Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov	Architektonicko historický výskum, pamiatkový výskum, odkrytie s sprístupnenie historického sídliska pre turistov, vybudovanie prístupovej cesty a informačných tabúl	nie	nie	nie	nie	01/2023	12/2026
Revitalizácia NKP Rímskokatolícky kostol	integrovany	50 000,00 €	Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov	Informačný KIOSK pre sprístupnenie informácií o NKP pre turistov	áno				06/2021	12/2022
Revitalizácia NKP Gréckokatolícky chrám	integrovany	50 000,00 €	Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov	Informačný KIOSK pre sprístupnenie informácií o NKP pre turistov, výskum a sprístupnenie hrobky pod chrámom	áno				09/2021	12/2022
Reštaurácia Nižný Hrušov	bežný	100 000,00 €	Obnova a rozvoj kultúrnej infraštruktúry	Rekonštrukcia priestorov pre prevádzkovanie obecnej reštaurácie pre podporu cestovného ruchu	áno	nie	nie	nie	06/2021	06/2022
Turisticko informačné centrum Nižný Hrušov	integrovany	45 000,00 €	Obnova a rozvoj kultúrnej infraštruktúry	Elektronický KIOSK umiestnený na autobusových zastávkach pre sprístupnenie informácií o obci a celom regióne pre turistov	áno				03/2021	06/2021

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Dobová izba obce	bežný	50 000,00 €	Obnova a rozvoj kultúrnej infraštruktúry	Vybudovanie dobovej izby s umiestnením historických prvkov z našej obce	áno				01/2023	12/2027
Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai	integrováný	30 000,00 €	Obnova a rozvoj kultúrnej infraštruktúry	Dobudovanie knižo boxov , dobudovanie studní, úprava verejných priestranstiev okolo studní, dobudovanie architektonických prvkov a zelene malých relaxačných zón po celej obci, ktoré budú napojené na cyklotrasy pre rozvoj turizmu	áno				12/2021	12/2022

Tabuľka 8 Programové obdobie 2021 -2027 VUC PO – občianska vybavenosť

Názov projektu	Typ projektu	Predpokladaný rozpočet (v €)	Oblasť projektu	Stručný popis projektu	Stav pripravenosti projektu				Harmonogram realizácie	
					Vysporiadané majetko-právne vzťahy k pozemku/objektu	Práce na projektovej dokumentácii (ÚR, stavebné rozhodnutie) už začali	Spracovaná projektová dokumentácia v stupni pre stavebné povolenie	Získané stavebné povolenie na realizáciu projektu	Začiatok (MM/RRRR)	Koniec (MM/RRRR)
Vypracovanie komunitného plánu obce	bežný	5 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	spracovanie dokumentu	nie	nie	nie	nie		
Vybudovanie komunitného centra v obci	integrováný	300 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	vytvorenie priestorov komunitného centra	áno	nie	nie	nie	12/2021	12/2022

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Rekonštrukcia priestorov pre poskytovanie zdravotn. služieb	integrovateľný	180 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	rekonštrukcia obecnej budovy, v ktorej má byť zriadené poskytovanie zdravotníckych služieb	áno	nie	nie	nie	12/2021	12/2022
Dokončenie rozostavanej telocvične	integrovateľný	320 000,00 €	Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu	dokončenie telocvične v ZŠ	áno	áno	áno	áno	12/2020	12/2023
Vybudovanie multifunkčného ihriska	integrovateľný	75 000,00 €	Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu	vybudovanie multifunkčného ihriska v športovom areáli	áno	áno	áno	áno	2/2021	12/2022
Vybudovanie denného stacionára pre seniorov	integrovateľný	280 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	rekonštrukcia obecnej budovy, v ktorej má byť umiestnený denný stacionár	áno	nie	nie	nie	2/2022	12/2025
Rekonštrukcia domu kultúry	integrovateľný	120 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	rekonštrukcia interiéru domu kultúry - steny, podlahy, toalety, vstupné chodby, osvetlenie a zabezpečenie zvuku	áno	nie	nie	nie	1/2022	12/2024
Rekonštrukcia domu smútku	integrovateľný	80 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	rekonštrukcia a rozšírenie strechy, výmena okien, rekonštrukcia toaliet a vstupného átria, revitalizácia vonkajšieho okolia	áno	nie	nie	nie	12/2021	12/2023
Vybudovanie školskej jedálne v ZŠ	integrovateľný	100 000,00 €	Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu	Vybudovanie novej školskej jedálne, nakoľko teraz je umiestnená v dome kultúry	áno	nie	nie	nie	12/2024	12/2026
Oplotenie detského parku Hušták a doplnenie prvkov	integrovateľný	20 000,00 €	Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti	bezpečnostné oplotenie detského ihriska s exteriérovými prvkami a workoutovými prvkami a ich doplnenie	áno	nie	nie	nie	12/2023	12/2025

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Doplnenie vybavenia amfiteátra	<i>integrovany</i>	25 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	doplnenie lavičiek, smetných nádob, výsadba stromov, kosačka	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2025	12/2027
Vybudovanie atletickej dráhy a rekonštrukcia kletky pre hod diskom	<i>integrovany</i>	270 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	vybudovanie atletickej dráhy pri futbalovom ihrisku a rekonštrukcia existujúcej kletky pre vrh diskom	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2023	10/2025
Dokončenie rozostavanej požiarnej zbrojnice	<i>integrovany</i>	55 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	dokončenie rozostavanej požiarnej zbrojnice a vytvorenie prístupovej cesty	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	12/2021	12/2022
Vybudovanie tréningovej veže pre dobrovoľných hasičov	<i>integrovany</i>	15 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu</i>	vybudovanie tréningovej veže pre dobrovoľných hasičov nielen z obce ale aj pre okolité obce	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2021	12/2022
Vybudovanie urnového hája a doplnenie cintorínskej infraštruktúry	<i>integrovany</i>	95 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	vybudovanie urnového hája na cintoríne, vybudovanie príjazdovej cesty pre zber odpadu, vybudovanie chodníkov a doplnenie lavičiek, smetných nádob	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2023
Vybudovanie a doplnenie detského ihriska v MŠ	<i>integrovany</i>	15 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu</i>	vybudovanie a doplnenie exteriérových prvkov pre deti materskej školy	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2021	12/2022
Vybudovanie dopravného ihriska a doplnenie exter. prvkov v ZŠ	<i>integrovany</i>	48 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu</i>	vybudovanie dopravného ihriska a doplnenie exteriérových prvkov pre deti základnej školy	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2024
Rekonštrukcia interiéru obecného klubu	<i>integrovany</i>	25 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	rekonštrukcia interiéru obecného klubu dôchodcov - toalety, nábytok, elek. rozvody	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2023	12/2025

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Rekonštrukcia interiéru obecnej knižnice	<i>integrovateľný</i>	18 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k vzdelávaniu</i>	rekonštrukcia interiéru obecnej knižnice - elektrické rozvody, doplnenie regálov a políc, zriadenie ebook bodov, doplnenie exteriérových knihoboxov do studní Anny Lesznai	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2025
Rekonštrukcia verejných toaliet	<i>integrovateľný</i>	15 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	rekonštrukcia priestorov verejných toaliet	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2023
Rekonštrukcia autobusových zastávok	<i>integrovateľný</i>	27 000,00 €	<i>Zvýšenie miery bezpečnosti</i>	rekonštrukcia a doplnenie autobusových zastávok s vybudovaním informačných panelov s umiestnením prístupu na web stránku obce, bezbariérový prístup	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2023
vybudovanie parkoviska pri dome smútku a cintoríne	<i>integrovateľný</i>	180 000,00 €	<i>Zvýšenie miery bezpečnosti</i>	vybudovanie parkoviska pri dome smútku a cintoríne	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2024
Revitalizácie centra obce - spodná časť s vybudovaním proti zádržným opatrením	<i>integrovateľný</i>	300 000,00 €	<i>Zlepšenie prístupu k sociálnej infraštruktúre a občianskej vybavenosti</i>	revitalizácia centra obce - vybudovanie zádržných opatrení na záchyt vody, obstaranie košov, lavičiek, vytvorenie oddychovej zóny, výsadba zelene,	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2023	12/2025
Doplnenie kamerového systému	<i>integrovateľný</i>	20 000,00 €	<i>Zvýšenie miery bezpečnosti</i>	doplnenie kamerového systému	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	10/2022	12/2023
Doplnenie chodníkov pri ceste II. A III. triedy	<i>integrovateľný</i>	1 800 000,00 €	<i>Zvýšenie miery bezpečnosti</i>	vybudovanie chodníkov	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	9/2023	12/2026

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Rekonštrukcia miestnych komunikácií	<i>integrovateľný</i>	300 000,00 €	<i>Zvýšenie miery bezpečnosti</i>	rekonštrukcia miestnych komunikácií	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2024
Vytvorenie pracovného miesta pre terénneho pracovníka MRK/ 2 roky	<i>bežný</i>	30 000,00 €	<i>Zvýšenie zamestnateľnosti a miery zamestnanosti</i>	vytvorenie pracovného miesta	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	1/2021	12/2023
Vybudovanie nájomných bytov	<i>integrovateľný</i>	900 000,00 €	<i>Prístup k zlepšeným podmienkam bývania</i>	vybudovanie nájomných bytov	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	2/2022	12/2026

Tabuľka 9 Programové obdobie 2021 - 2027 VUC PO – technická a dopravná infraštruktúra⁴⁶

Názov projektu	Typ projektu	Predpokladaný rozpočet (v €)	Oblasť projektu	Stručný popis projektu	Stav pripravenosti projektu				Harmonogram realizácie	
					Vysporiadané majetko-právne vzťahy k pozemku/objektu	Práce na projektovej dokumentácii (ÚR, stavebné rozhodnutie) už začali	Spracovaná projektová dokumentácia v stupni pre stavebné povolenie	Získané stavebné povolenie na realizáciu projektu	Začiatok (MM/RRRR)	Koniec (MM/RRRR)
Vybudovanie chodníkov okolo cesty II. a III. triedy	<i>integrovateľný</i>	2 500 000,-	Dopravná infraštruktúra	Vybudovanie chodníkov okolo cesty II. triedy v celej dĺžke obce, rekonštrukcia existujúceho chodníka v dĺžke 600 metrov	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	06/2021	12/2023
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	<i>integrovateľný</i>	590 000,-	Dopravná infraštruktúra	Rekonštrukcia miestnych komunikácií Valal, Nová, Anny Lesznai, Družstevná, Námestie Jána Pavla II, Cintorínska, Ričiov a Kyjov	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2021	12/2024

⁴⁶ <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/vyzvy-granty/programove-obdobie-2021-2027/zber-udajov-pz/>

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Vybudovanie mosta cez Ondavu do obce Dlhé Klčovo	<i>integrovany</i>	1 300 000,-	Dopravná infraštruktúra	Vybudovanie cestného prepojenia obcí N. Hrušov a D. Klčovo	<i>nie</i>	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2021	12/2025
Dobudovanie cesty III. triedy N. Hrušov - Nacina Ves	<i>integrovany</i>	500 000,-	Dopravná infraštruktúra	Dokončenie prepojenia cesty III. triedy a cyklochodníka N. Hrušov - Nacina Ves okres Michalovce	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	12/2022	12/2026
Dokončenie rozostavenej stavby telocvične	<i>integrovany</i>	350 000,-	Technická infraštruktúra	Dokončenie rozostavenej stavby telocvične	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	05/2021	12/2022
Dokončenie rozostavenej požiarnej zbrojnice	<i>bežny</i>	40 000,-	Technická infraštruktúra	Dokončenie rozostavenej požiarnej zbrojnice	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	01/2021	12/2021
Zníženie energetickej náročnosti Dom smútku	<i>bežny</i>	99 000,-	Technická infraštruktúra	Rekonštrukcia Domu smútku	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	10/2021	10/2022
Vybudovanie parkoviska pri cintoríne a domu smútku	<i>bežny</i>	115 000,-	Technická infraštruktúra	Vybudovanie parkoviska pri dome smútku a cintoríne a stabilizácia svahu cintorína	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>áno</i>	<i>nie</i>	12/2021	10/2022
Rekonštrukcia budovy služieb	<i>integrovany</i>	900 000,-	Technická infraštruktúra	Rekonštrukcia a zníženie energetický nákladov na budovu služieb	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	05/2021	12/2023
Dokončenie kanalizačnej siete	<i>bežny</i>	550 000,-	Technická infraštruktúra	Dokončenie kanalizačnej siete ulíc Bikač a Ričiov	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	<i>áno</i>	12/2020	12/2023
Vode zádržné opatrenia centrum obce Nižný Hrušov	<i>bežny</i>	640 000,-	Technická infraštruktúra	Zrealizovanie regulácie potoka a vode zádržných opatrení v centre obce	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	01/2021	05/2022
Protipovodňové opatrenia centrum obce	<i>bežny</i>	180 000,-	Technická infraštruktúra	Zrealizovanie protipovodňových opatrení Kerta - Hlavná	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	10/2021	10/2023
Protipovodňové opatrenia ochranný val Ondava	<i>integrovany</i>	450 000,-	Technická infraštruktúra	Rozšírenie ochranného valu Ondavy okolo obce	<i>áno</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	<i>nie</i>	01/2023	12/2025

2.3 Formulácia a návrh stratégie

2.3.1 Prioritná oblasť 1 – environmentálna

Znížiť nepriaznivé vplyvy ľudskej činnosti na kvalitu životného prostredia v obci a okolí, zavádzať environmentálne šetrné technológie a postupy, zvyšovať environmentálne povedomie obyvateľov obce, budovanie protipovodňových opatrení, využívanie obnoviteľných zdrojov

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR stanovila 16 princípov a 40 kritérií na posudzovanie princípov⁴⁷:

Princíp podpory rozvoja ľudských zdrojov

Kritériá:

- zabezpečenie ochrany zdravia ľudí,
- zabezpečenie optimálneho rozvoja ľudských zdrojov (vo všetkých životoch prospešných oblastiach);

Ekologický princíp

Kritériá:

- zachovanie a podpora biodiverzity, vitality a odolnosti ekosystémov,
- optimalizácia priestorového usporiadania a funkčného využívania krajiny a zabezpečenie jej územného systému ekologickej stability,
- zachovanie a podpora život zabezpečujúcich systémov,
- zachovanie vysokej kvality zložiek životného prostredia – minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie,
- minimalizácia využívania neobnoviteľných zdrojov a prednostné využívanie obnoviteľných zdrojov, avšak v medziach ich reprodukčných schopností;

Princíp autoregulačného a sebahodnotiaceho vývoja

Kritériá:

- odhaľovanie a využívanie prírodných a antropicky simulovaných autoregulačných a sebahodnotiacich prírodných mechanizmov,
- podpora uzavretých cyklov výroby a spotreby;

Efektívnosť princíp

Kritériá:

- zachovanie optimálnych látkovo-energetických cyklov,
- minimalizácia surovínových a energetických vstupov,
- redukcia množstva výstupov a minimalizácia strát,
- zavádzanie a podpora nástrojov environmentálnej ekonomiky;

Princíp rozumnej dostatočnosti

Kritériá:

- rozumné a šetrné využívanie zdrojov a ich ochrana,
- podpora vhodných foriem samosprávy;

Princíp preventívnej opatrnosti a predvídavosti

Kritériá:

- uprednostňovanie preventívnych opatrení pred odstraňovaním nežiadúcich následkov činností,

⁴⁷ <https://www.minzp.sk/strategicke-dokumenty/>

- rešpektovanie možných rizík (vrátane neoverených);

2.3.2 Prioritná oblasť 2 – sociálna

Uplatňovanie tolerancie a porozumenia, zvyšovať sociálne cítenie občanov, podporovať rozvoj rovnosti obyvateľov, zvyšovať potrebu zachovávaní sociálnej a kultúrnej identity, podporovať sociálne cítenie a aktivity pre pomoc sociálne slabších, starostlivosť o kultúrne pamiatky, modernizácia obecných budov, rozvoj bývania v obci, vytvorenie možností pre trávenie voľného času a vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť, budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť, modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života

Princíp rešpektovania potrieb a práv budúcich generácií

Kritériá:

- zachovanie možností využívania existujúcich zdrojov aj pre budúce generácie,
- zachovanie rovnakých práv budúcich generácií;

Princíp vnútrogeneračnej, medzigeneračnej a globálnej rovnosti práv obyvateľov Zeme

Kritériá:

- zabezpečenie ľudských práv vo všetkých smeroch a systémoch,
- zabezpečenie národnostnej, rasovej a inej rovnosti,
- zabezpečenie práv ostatných živých bytostí;

Princíp kultúrnej a spoločenskej integrity

Kritériá:

- preferovanie rozvoja na báze vnútorného rozvojového potenciálu namiesto mechanicky importovaného rozvoja,
- zachovanie a obnova pozitívnych hodnôt krajiny, sociálnej a kultúrnej identity,
- podpora miestneho koloritu, ľudovej kultúry a duchovnej atmosféry,
- oživenie tradičných aktivít s citlivým využitím moderných technológií,
- podpora spontánnych foriem pomoci, resp. svojpomoci;

Princíp nenásilia

Kritériá:

- uplatňovanie mierových a konsenzuálnych metód riadenia,
- nepoužívanie akýchkoľvek foriem násilia;

Princíp emancipácie a participácie

Kritériá:

- presadzovanie primeranej miery decentralizácie a uplatňovania príslušníkov daného spoločenstva,
- tvorba pracovných príležitostí a umožnenie prístupu k verejným statkom a službám,
- účasť obyvateľov obcí na rozhodovaní a posilnenie verejnej kontroly;

Princíp solidarity

Kritériá:

- uplatňovanie tolerancie a porozumenia,
- podpora vzájomnej pomoci a spoluzodpovednosti;

Princíp subsidiarity

Kritériá:

- prenášanie kompetencií na najnižšiu možnú hierarchickú úroveň ich realizácie a približovanie ich výkonu k občanovi,

Princíp prijateľných chýb

Kritériá:

- uprednostňovanie prístupov umožňujúcich návrat k východiskovému stavu - minimalizácia nevratných zmien s ťažko predvídateľnými dôsledkami,
- bezodkladné zverejňovanie chýb a omylov, ako aj ich bezprostredné odstraňovanie, resp. zmierňovanie;

2.3.3 Prioritná oblasť 3 – hospodárska

Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov, rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov, podpora cyklistickej infraštruktúry, podpora rozvoja cestovného ruchu, podpora podnikania a zamestnanosti, modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry, podpora smart technológií

Princíp optimalizácie

Kritériá:

- cielené riadenie a zosúlad'ovanie všetkých činností so smerom k rovnováhe, odstraňovanie nežiadúcich následkov, zdrojov nestability a rizík,
- hľadanie a podpora verejnoprospešných činností s viacsmernými kladnými vplyvmi;

Princíp sociálne, eticky a environmentálne priaznivého hospodárenia, rozhodovania, riadenia a správania

Kritériá:

- uplatňovanie všetkých vyššie uvedených 15 princípov v synergickom pôsobení politických, právnych, ekonomických, organizačných, výchovno-vzdelávacích a iných nástrojov pri podpore hodnotových orientácií, tvorbe kultúry a určovaní hodnôt, ako aj a pri vzniku, činnosti a budovaní príslušných inštitúcií.

2.4 Strategické ciele

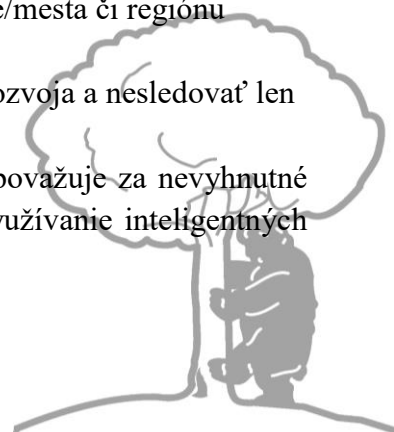

Obec pri plánovaní strategických cieľov berie do úvahy aj posun samosprávy k využívaniu smart technológií. Inteligentné mesto/obec využíva informačné a komunikačné technológie na zlepšenie svojej funkčnosti, dlhodobej udržateľnosti a zvýšenie životnej úrovne občanov. Pre tvorbu inteligentného mesta/obce je dôležité zbieranie, zdieľanie a analýza dát o svojom fungovaní, aby sa tak následne mohli vykonávať riešenia, ktoré prispievajú k zlepšeniam a dlhodobej udržateľnosti v dôležitých oblastiach ako je mobilita, energetika, odpadové hospodárstvo, telekomunikácie, zdravie a zdravotníctvo, sociálne služby, vzdelávanie, kultúra, rozvoj komunít, zmierňovanie zmeny klímy, verejná bezpečnosť, a ďalšie.

Smart stratégia by mala byť:

- S - špecifická – šitá na mieru konkrétnej obce/mesta, či regiónu
- M - merateľná – definujúca jasne ciele prostredníctvom merateľných ukazovateľov
- A - akceptovaná a osvojená kľúčovými subjektmi rozvoja obce/mesta či regiónu
- R - realistická – reálna teda náročná, ale dosiahnuteľná
- T - trvalo udržateľná – mala by zakladať udržateľné procesy rozvoja a nesledovať len okamžité krátkodobé efekty.

Preto Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu považuje za nevyhnutné pomôcť samospráve a vytvoriť podmienky pre efektívne zavádzanie a využívanie inteligentných

riešení, a to v podobe expertnej platformy pre podporu rozvoja inteligentných miest a regiónov a jeho snahou je vypracovanie Národnej stratégie pre rozvoj inteligentných regiónov⁴⁸.

Iniciatíva Slovenskej republiky na podporu dobiehajúcich regiónov pokrývala širokú škálu rozvojových výziev. Z tohto dôvodu vznikol a pracoval silný koordinačný tím na strane Svetovej banky, aby sa zabezpečilo poskytovanie technických výstupov, riadenie komunikácie so zainteresovanými stranami a administratívna podpora programu. Boli prijaté opatrenia na časté interakcie s miestnymi a regionálnymi zainteresovanými stranami. Aktivity v rámci CURI — iniciatívy na podporu dobiehajúcich regiónov sa v Prešovskom kraji zameriavajú na:

Aktivita 1: Zlepšovanie stredného odborného vzdelávania a prípravy.

Aktivita 2: Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov v PSK.

Aktivita 3: Zlepšenie riadenia regiónu a miest v Prešovskom kraji: • Vytvorenie regionálnej infraštruktúry priestorových a otvorených informácií v PSK; • Podpora endogénneho potenciálu PSK pre rozvoj cestovného ruchu a regionálny rozvoj.

2.4.1 Hierarchia cieľov podľa oblastí

Prioritná oblasť - environmentálna

CIEĽ: Kvalitné životné prostredie v obci

OPATRENIA:

- 1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete
- 1.2 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia
- 1.3 Vybudovanie protipovodňových opatrení
- 1.4 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie
- 1.5 Využívanie obnoviteľných zdrojov

Prioritná oblasť – sociálna

CIEĽ: Zabezpečenie kvalitnej občianskej vybavenosti, zdravotnej starostlivosti, kvalitného vzdelania a športového vyžitia v obci

OPATRENIA:

- 2.1 Starostlivosť o kultúrne pamiatky
- 2.2 Modernizácia obecných budov
- 2.3 Rozvoj bývania v obci
- 2.4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času
- 2.5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť
- 2.6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života

Prioritná oblasť – hospodárska

CIEĽ: Zvyšovanie dopravnej, technickej a občianskej vybavenosti v obci, podpora zamestnanosti

⁴⁸ <http://www.reformuj.sk/reformny-zamer/co-su-reformne-zamery/>

- 3.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov
- 3.2 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov
- 3.3 Podpora cyklistickej infraštruktúry
- 3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu
- 3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti
- 3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry
- 3.7 Podpora smart technológií

2.4.2 Súlad cieľov s cieľmi národnej stratégie

Ciele obce Nižný Hrušov sú v súlade s aktualizáciou Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky vypracovanou v zmysle Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2012 – 2016 (časť 7. Rozvoj regiónov Slovenska) a na základe Plánu práce vlády na rok 2013 (schváleného uznesením vlády Slovenskej republiky z 19. decembra 2012 č. 708), s cieľom zohľadnenia tvorby komplexnej vládnej politiky podpory regionálneho rozvoja, reflektovania na nové programové obdobie na roky 2014 až 2020 a zosúladenia priorít národnej stratégie s obsahovým zameraním dokumentu Európskej únie Stratégia Európa 2020⁴⁹.

Strategické ciele pre PSK:

1. Zvýšiť konkurencieschopnosť regionálnej ekonomiky prostredníctvom rozvoja znalostnej ekonomiky v kľúčových/strategických odvetviach kraja, vysokej atraktivity regiónu pre zahraničné investície a fungujúceho segmentu malých a stredných firiem.
2. Vybudovať kvalitnú, dostatočne kapacitnú a dlhodobu udržateľnú dopravnú a technickú infraštruktúru kraja.
3. Skvalitnením poskytovaných verejných služieb vytvoriť podmienky pre rozvoj všetkých skupín obyvateľstva.
4. Stabilizovať vidiecku krajinu s ohľadom na jej produkčnú funkciu i z hľadiska jej prírodných hodnôt, zvýšiť udržateľnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárstva ako strategického odvetvia z hľadiska miestnej ekonomiky (vrátane nadväzujúcich odvetví) ako aj starostlivosti o krajinu.

⁴⁹ <https://www.nro.vicemier.gov.sk/regionalny-rozvoj/index.html>

3 Programová časť

3.1 Aktivity

Prioritná oblasť - environmentálna

OPATRENIA a AKTIVITY:

OPATRENIA a AKTIVITY:	
1.1	Dobudovanie kanalizačnej siete
1.1.1	Dobudovanie kanalizačnej siete
1.1.2	Vybudovanie kanalizačnej siete ulica Bikáč
1.1.3	Vybudovanie kanalizačnej siete miestnej časti Ričiov
1.1.4	Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete
1.1.5	Dobudovanie dažďovej kanalizácie v obci
1.2	Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia
1.2.1	Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia
1.2.2	Intenzifikácia separovaného zberu odpadu, technolog. vybavenie zberného dvora
1.2.3	Intenzifikácia zhodnotenia a energetického využitia komunálneho odpadu
1.3	Vybudovanie protipovodňových opatrení
1.3.1	Vybudovanie protipovodňových opatrení
1.3.2	Protipovodňové opatrenia pri rieke Ondava
1.3.3	Protipovodňové opatrenia v obci
1.4	Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie
1.4.1	Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie
1.4.2	Sanácia čiernych skládok
1.4.3	Ochrana a rozšírenie gaštanového parku a údržba verejnej zelene obce
1.4.4	Vytvorenie zelených striech obecných budov
1.4.5	Ochrana rozmanitosti fauny a flóry
1.4.6	Zvyšovanie mieri separovania a zhodnocovania odpadov
1.4.7	Podpora ekologických systémov prepravy osôb
1.4.8	Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach
1.4.9	Podpora elektromobility v obci
1.4.10	Zavádzanie systémov prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku
1.4.11	Úprava areálov školských zariadení a revitalizácia centra obce s dôrazom na zelené prvky
1.4.12	Budovanie prvkov pre ochranu zahŕňajúceho sťahovaného vtáctva a ochrana už zabývaných druhov zvierat v obci
1.4.13	Protierózne opatrenia
1.4.14	Kvalita ovzdušia
1.4.15	Podpora prechodu k obehovému hospodárstvu
1.5	Využívanie obnoviteľných zdrojov
1.5.1	Využívanie obnoviteľných zdrojov
1.5.2	Vodozádržné opatrenia v obci a odvodnenie miestnych komunikácií
1.5.3	Budovanie opatrení k ponechaniu vody v obci k jej ďalšiemu využitiu
1.5.4	Rekonštrukcia kotolní obecných budov
1.5.5	Vybudovanie nabíjajúcich lavičiek v obci
1.5.6	Rekonštrukcia obecného osvetlenia s využitím solárneho
1.5.7	Zníženie energetickej náročnosti domu smútku a cintorínskych budov
1.5.8	Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Prioritná oblasť – sociálna

OPATRENIA a AKTIVITY:

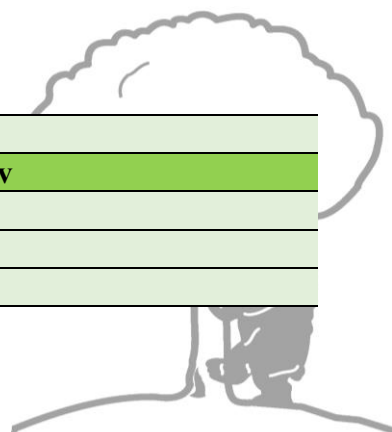
OPATRENIA a AKTIVITY:	
2. 1 Starostlivosť o kultúrne pamiatky:	
2.1.1.	Starostlivosť o kultúrne pamiatky
2.1.2.	Príprava projektovej dokumentácie kaštieľ NKP
2.1.3.	Rekonštrukcia kaštieľa NKP
2.1.4.	Odkrytie starobylého sídliska pod Hruny NKP
2.1.5.	Vysporiadanie pozemkov pod Hruny
2.1.6.	Rekonštrukcia NKP Rímskokatolícky kostol
2.1.7.	Rekonštrukcia NKP Gréckokatolícky chrám
2.1.8.	Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva
2.1.9.	Aktivity zamerané na skvalitnenie pamiatkového fondu
2.1.10	Turisticko náučný chodník " Po mohylách "
2. 2 Modernizácia obecných budov	
2.2.1	Modernizácia obecných budov
2.2.2	Vypracovanie projektových dokumentácii k rekonštrukcii budov obce
2.2.3	Rekonštrukcia budovy služieb v centre obce
2.2.4	Rekonštrukcia reštaurácie Nižný Hrušov
2.2.5	Rekonštrukcia domu smútku
2.2.6	Rekonštrukcia domu kultúry
2.2.7	Rekonštrukcia materskej školy
2.2.8	Rekonštrukcia základnej školy
2.2.9	Vytvorenie dobovej izby obce
2.2.10	Dobudovanie telocvične
2.2.11	Dobudovanie školskej jedálne v priestoroch základnej školy
2.2.12	Dostavba požiarnej zbrojnice
2.2.13	Rekonštrukcia futbalovej tribúny a priestorov
2.2.14	Rekonštrukcia interiéru obecného klubu
2.2.15	Doplnenie klubu mládeže
2.2.16	Vybudovanie obecnej práčovne a hygienickej jednotky pre sociálne slabších z obce
2. 3 Rozvoj bývania v obci	
2.3.1	Rozvoj bývania v obci
2.3.2	Príprava projektovej dokumentácie výstavby nájomných bytov
2.3.3	Vybudovanie nájomných bytov v obci
2.3.4	Vysporiadanie pozemkov k vytvoreniu novej štvrte
2.3.5	Podpora mladých rodín k bývaniu v obci
2.3.6	Vybudovanie mosta cez Ondavu
2.3.7	Analýza obecných pozemkov
2. 4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času	
2.4.1.	Vytváranie možností pre trávenie voľného času
2.4.2.	Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP
2.4.3.	Sprístupnenie rybníka
2.4.4.	Vysporiadanie pozemkov rybníka a vytvorenie oázy na oddych
2.4.5.	Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai
2.4.6.	Oplotenie detského parku Huštáčík
2.4.7.	Doplnenie vybavenia amfiteátra

2.4.8.	Vybudovanie atletickej dráhy
2.4.9.	Vybudovanie cvičiska požiarnikov a psovodov s tréningovou vežou
2.4.10.	Vybudovanie vyhliadkovej veže
2.4.11.	Vybudovanie detského dopravného ihriska
2.4.12.	Doplnenie prvkov detského ihriska
2.4.13.	Revitalizácia tenisových kurtov
2.4.14.	Podpora kultúrnych aktivít obce
2.4.15.	Výstavba nových zariadení pre šport a voľný čas
2.4.16.	Budovanie oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce
2. 5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť	
2.5.1	Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť
2.5.2	Vypracovanie komunitného plánu obce
2.5.3	Vybudovanie komunitného centra v obci
2.5.4	Rekonštrukcia priestorov pre vytvorenie priestorov pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti
2.5.5	Vybudovanie denného stacionára pre seniorov
2.5.6	Rekonštrukcia obecnej knižnice
2.5.7	Rekonštrukcia obecných verejných toaliet z dôrazom na doplnenie toaliet pre imobilných
2.5.8	Rekonštrukcia autobusových zastávok a doplnenie infraštruktúry
2.5.9	Podpora charitatívnych, sociálnych a humanitárnych aktivít obce
2.5.10	Podpora realizácie bezbariérových opatrení
2.5.11	Vytvorenie chránenej dielne v obci
2. 6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života	
2.6.1	Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života
2.6.2	Vzdelávanie zamestnancov obce
2.6.3	Podpora udržania fungovania školských zariadení v obci
2.6.4	Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života občanov, obnovy pracovných návykov
2.6.5	Podpora modernizácie materiálo technického vybavenia školských zariadení /MŠ, ZŠ, ŠJ/ a obecného úradu
2.6.6	Vybudovanie odborných učební v školských zariadeniach s potrebným vybavením
2.6.7	Doplnenie vybavenia pre Obecnú knižnicu a klub dôchodcov
2.6.8	Podpora organizovania workshopov, exkurzií, školení, webvzdelávania a podobných aktivít k zvýšeniu miery vzdelávania.
2.6.9	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov

Prioritná oblasť – hospodárska

OPATRENIA a AKTIVITY:

OPATRENIA a AKTIVITY:	
3.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov	
3.1.1	Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov
3.1.2	Doplnenie kamerového systému v obci
3.1.3	Údržba a modernizácia existujúceho kamerového systému v obci

3.1.4	Príprava koncepčného materiálu k zabezpečeniu bezpečnosti
3.1.5	Zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti obecného úradu
3.1.6	Doplnenie dopravného značenia a spomaľovačov v obci
3.1.7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a podsvietenie priechodov pre chodcov zdola
3.1.8	Doplnenie snímača ŠPZ áut prechádzajúcich obcou
3.1.9	Opatrenia obce na zvýšenie ochrany obyvateľov pred infekčnými chorobami
3.1.10	Rekonštrukcia a materiálne doplnenie priestorov civilnej ochrany obyvateľstva
3.2 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov	
3.2.1	Rekonštrukcia a výstavba komunikácii a chodníkov
3.2.2	Príprava projektovej dokumentácie výstavby chodníkov
3.2.3	Rekonštrukcia existujúcich chodníkov
3.2.4	Výstavba chodníkov pri ceste II. triedy
3.2.5	Výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách
3.2.6	Rekonštrukcia miestnych komunikácii
3.2.7	Príprava projektovej dokumentácie miestnych komunikácii
3.2.8	Výstavba miestnych komunikácii
3.2.9	Výstavba cesty – Nacina Ves
3.2.10	Výstavba cesty k mostu - Dlhé Klčovo
3.3 Podpora cyklistickej infraštruktúry	
3.3.1	Podpora cyklistickej infraštruktúry
3.3.2	Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrasy ONDAVA
3.3.3	Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrás v obci
3.3.4	Vybudovanie cyklotrasy Ondava
3.3.5	Vybudovanie cyklotrasy
3.3.6	Podpora budovania cyklostanovišť, cyklodopravy a jej infraštruktúry
3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu	
3.4.1	Podpora rozvoja cestovného ruchu
3.4.2	Turisticko informačné centrum
3.4.3	Podpora zvýšenia propagácie obce – priblíženie sa k občanom – modernizácia web stránky, doplnenie propagačných a reklamných predmetov, obnova informačných tabúl
3.4.4	Zabezpečenie elektronických informačných bannerov umiestnených v obci s prepojením na web obce
3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti	
3.5.1	Podpora podnikania a zamestnanosti
3.5.2	Vytvorenie pracovnej príležitosti pre sociálneho pracovníka
3.5.3	Vytvorenie pracovnej príležitosti pre terénneho pracovníka – MRK
3.5.4	Vytvorenie poriadkovej služby v obci
3.5.5	Vytvorenie miesta pre inklúziu zdravotne postihnutých
3.5.6	Zabezpečenie informovanosti podnikateľov k prístupu k získaniu informácii o prebiehajúcich možnostiach získania finančných prostriedkov na podnikanie
3.5.7	Podpora sociálneho podniku v obci
3.5.8	Vybudovanie priemyselného parku v obci
3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry	
3.6.1	Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry
3.6.2	Vybudovanie urnového hája (kolumbárium)
3.6.3	Doplnenie cintorínskej infraštruktúry
3.6.4	Vybudovanie parkoviska pred domom smútku a hlavným cintorínom
3.6.5	Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou
3.6.6	Ostatné cintoríny obce

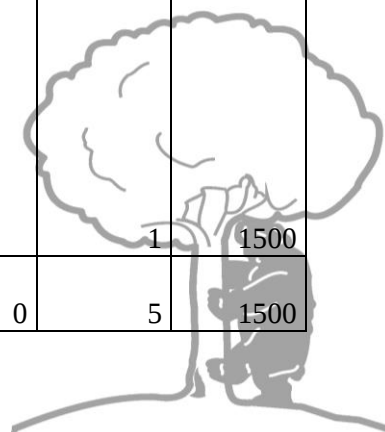
3.7 Podpora smart technológií	
3.7.1	Podpora smart technológií
3.7.2	Vypracovanie auditu k možnostiam využívania smart technológií
3.7.3	Podpora digitalizácie verejnej správy
3.7.4	Podpora používania otvorených dát v samospráve
3.7.5	Prepojenie existujúcich smart technológií obce

3.2 Merateľné ukazovatele

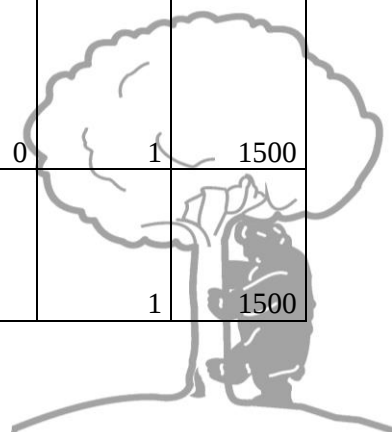
			úroveň dôležitos ti	MJ	Východisková hodnota	Predpoklada ný konečný stav	Predpoklada ný počet osôb na kt. bude mať dopad
ENVIRONMENTÁLNA	PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA						
	OPATRENIA a AKTIVITY:	podrobnejšia špecifikácia					
	1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete						
	1.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete	všeobecná aktivita	najvyššia	celok	1	1	1500
	1.1.2 Vybudovanie kanalizačnej siete ulica Bikáč	Prečerpávačka prečerpáva cia stanica	najvyššia	celok	0	1	200
	1.1.3 Vybudovanie kanalizačnej siete miestnej časti Ričiov	prepojovacia trasa, kanalizačná sieť a prípojky	vysoká	celok	0	1	200
	1.1.4 Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete	rozšírenie kanalizačnej siete podľa ÚP obce a rekonštrukcia podľa potrieb prevádzkovateľa	najnižšia	celok	1	1	1500
	1.1.5 Dobudovanie dažďovej kanalizácie v obci		najnižšia	celok	1	1	1500
	1.2 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia						
	1.2.1 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia	všeobecná aktivita	najvyššia	celok	0	1	1500

1.2.2	Intenzifikácia separovaného zberu odpadu, technologic. vybavenie zberného dvora	triedička, drvič stavebného odpadu, drvič konárov, možnosti druhotného využívania separovaného odpadu, vybavenie k preskladneniu šatstva, jedlých tukov a olejov, drobného stavebného odpadu, biologicky rozložiteľného, traktor, biokompostér, nakladače, smart technológie pri evidencii a dohľade pri ukladaní odpadov na zbernom dvore	najvyššia	celok	0	1	1500
1.2.3	Intenzifikácia zhodnotenia a energetického využitia komunálneho odpadu	priprava komunálneho odpadu na energetické využitie ako alternatívne palivo, hľadanie možností na dotriedňovanie kom. Odpadu,	najnižšia	celok	0	1	1500
1.3	Vybudovanie protipovodňových opatrení						
1.3.1	Vybudovanie protipovodňových opatrení	celé katastrálne územie obce - stavebno technické úpravy odtokových kanálov dažďovej vody, analýza rizík a ich eliminácia (stavebno technickými úpravami)	stredná	celok	0	1	1500
1.3.2	Protipovodňové opatrenia pri rieke Ondava	úprava a rozšírenie ochranného valu, spevnenie a úprava koruny hrádze (ochranného valu) o asfaltový povrch k ľahšej údržbe a vytvoreniu podmienok pre vznik cyklochodníka	stredná	celok	0	1	1500
1.3.3	Protipovodňové opatrenia v obci	vypracovanie systému evakuácii počas povodní, podpora občanov zasiahnutých povodňami - spracovať komplexný dokument	vysoká	systém	0	1	1500
1.4	Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie						
1.4.1	Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie	celkovo chápaná aktivita, do ktorej sa môžu zahrnúť všetky aktivity týkajúce sa životného prostredia	stredná	celok		1	1500
1.4.2	Sanácia čiernych skládok	od lokalizácie, cez spracovanie plánu sanácie až po sanáciu	vysoká	celok		1	1500
1.4.3	Ochrana a rozšírenie gaštanového parku a údržba verejnej zelene obce	gaštanový park pri kaštieli a zároveň údržba - kosenie, výsadba, ochrana verejnej zelene obce, výsadba nových alejí v k.ú.(pozdĺž cyklotrasy na Ondave alebo iných miestnych komunikácii mimo zastavaného územia obce,)	stredná	celok		1	1500
1.4.4	Vytvorenie zelených striech obecných budov	budovanie zelených striech na obecných budovách	stredná	ks	0	5	1500

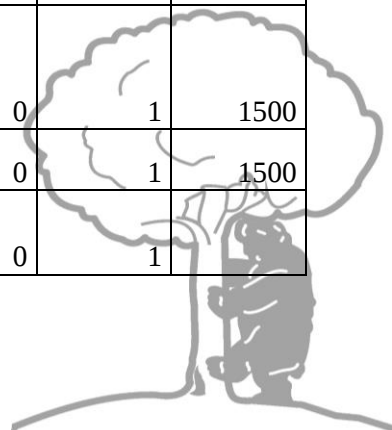

1.4.5 Ochrana rozmanitosti fauny a flóry	vytváranie programov na ochranu biodiverzity, workshopy, semináre, vzdelávacie aktivity	nízka	celok		1	1500
1.4.6 Zvyšovanie mieri separovania a zhodnocovania odpadov	kontajner na triedený zber do každej domácnosti na všetky triedené zložky, kompostér do domácnosti, nádoby na vývoz bio odpadu do každej domácnosti	najvyššia	celok		1	1500
1.4.7 Podpora ekologických systémov prepravy osôb	viac využívania autobusovej dopravy, zlepšenie podmienok hromadnej a nemotorovej dopravy v celom katastrálnom území obce, minimalizovanie uhlíkovej stopy	vysoká	celok	0	1	1500
1.4.8 Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach	výsadba zelene, úprava verejných priestranstiev, budovanie obecných včelísk, motivovanie obyvateľov - aktívna podpora obyvateľov v týchto aktivitách (krúžky včelárstva, ovocinárstva, náhrady za výrub a pod)	najvyššia	celok		1	1500
1.4.9 Podpora elektromobility v obci	obstaranie elektromobilov pre využívanie v samospráve, kladný príklad samosprávy	stredná	ks	0	1	1500
1.4.10 Zavádzanie systémov prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	obstaranie merača znečistenia ovzdušia, napojenie na sieť SHMÚ, protihlukové steny pri cestách, vetrolamy v extraviláne, minimalizovanie automobilovej dopravy v obci	vysoká	celok	0	1	1500
1.4.11 Úprava areálov školských zariadení a revitalizácia centra obce s dôrazom na zelené prvky	ovocné výsadby, úžitkové záhrady, zelené oddychové zóny	vysoká	celok		2	1500
1.4.12 Budovanie prvkov pre ochranu zahníezdenia sťahovaného vtáctva a ochrana už zabývaných druhov zvierat v obci	stojany napr. pre bociany so sondážnymi kamerami na priamy prenos - edukačný charakter, sovy, netopiere	nízka	celok	0	1	
1.4.13 Protierózne opatrenia	opatrenia k odstraňovaniu erózie pôdy, informovanie poľnohospodárov - najväčších obhospodarovateľ poľn. pôdy	stredná	celok		1	1500
1.4.14 Kvalita ovzdušia	monitorovanie kvality ovzdušia, vypracovanie možností k odstraňovaniu negatívnych vplyvov na zhoršenie kvality ovzdušia	vysoká	celok	0	1	1500
1.4.15 Podpora prechodu k obchovému hospodárstvu	zachovávanie hodnoty výrobkov a materiálov čo najdlhšie, minimalizovať odpad, aplikovať v praxi na zberných dvoroch - predaj	vysoká	celok		1	1500

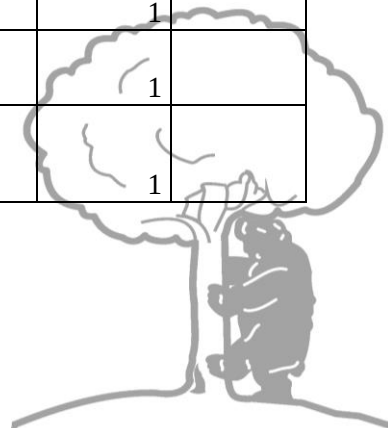

	1.5 Využívanie obnoviteľných zdrojov						
	1.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov	možnosti a opatrenia k využívaniu slnečnej, veternej, vodnej, geotermálnej energie, biomasy a podobne	najvyššia	celok	0	1	1500
	1.5.2 Vodozádržné opatrenia v obci a odvodnenie miestnych komunikácií	udržanie dažďovej vody v obci a následne znova využitie na zavlažovanie, úžitkové spracovanie vody/toalety a podobne	vysoká	celok	0	1	1500
	1.5.3 Budovanie opatrení k ponechaniu vody v obci k jej ďalšiemu využitiu	vypracovanie možností, kde všade je možné aplikovať vodozádržné opatrenia a akým spôsobom a následná implementácia na území obce	vysoká	celok	0	3	1500
	1.5.4 Rekonštrukcia kotolní obecných budov	neustále sledovanie a približovanie sa k aktuálnym možnostiam energetickej úspory, fotovoltika, tepelné čerpadlá, veterná energia a ich následná implementácia na území obce	vysoká	ks	2	2	
	1.5.5 Vybudovanie nabíjajúcich lavičiek v obci	solárne nabíjacie lavičky s WIFI pripojením a vytvorenie možnosti využívania pripojenia k wifi pre sociálne vrstvy obyvateľstva	nízka	ks	0	3	1500
	1.5.6 Rekonštrukcia obecného osvetlenia s využitím solárneho	hľadanie spôsobov k využívaniu obnoviteľných zdrojov skrz solárne panely resp. budovanie nezávislých obnoviteľných zdrojov elek. energie pre verejné osvetlenie.	stredná	celok	0	1	1500
	1.5.7 Zníženie energetickej náročnosti domu smútku a cintorínskych budov	k vykurovaniu a klimatizácii hľadať vhodné obnoviteľné zdroje	stredná	celok	0	1	1500
	1.5.8 Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	investovanie do udržateľnej dopravy a mobility, inteligentné systémy distribúcie a uskladňovania energií a tepla v podnikoch, obecných budovách v súkromnom sektore bývania	stredná	celok	0	1	
SOCIÁLNA	Prioritná oblasť – sociálna						
	OPATRENIA a AKTIVITY:						
	2. 1 Starostlivosť o kultúrne pamiatky:						
	2.1.1. Starostlivosť o kultúrne pamiatky	všeobecná aktivita so širokým okruhom zamerania	vysoká	celok		5	1500
	2.1.2. Príprava projektovej dokumentácie kaštieľ NKP		najvyššia	ks	0	1	
	2.1.3. Rekonštrukcia kaštieľa NKP	po rekonštrukciu sprístupnenie verejnosti - spoločensko turistické využitie	najvyššia	celok		1	1500

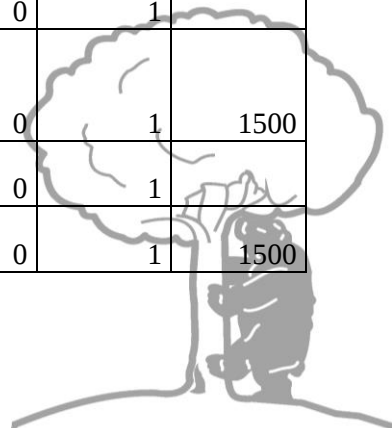
2.1.4.	Odkrytie starobylého sídliska pod Hruny NKP	vytýčenie, sprístupnenie verejnosti - spoločensko turistické využitie	nízka	celok	0	1	
2.1.5.	Vysporiadanie pozemkov pod Hruny		najnižšia	celok	0	1	
2.1.6.	Rekonštrukcia NKP Rímskokatolícky kostol	nábožensko - kultúrno - turistické využitie	stredná	celok		1	
2.1.7.	Rekonštrukcia NKP Gréckokatolícky chrám	nábožensko - kultúrno - turistické využitie	stredná	celok		1	
2.1.8.	Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva	vytvárania cezhraničnej spolupráce so získaním finančných zdrojov na rozvoj a udržiavanie národného kultúrneho dedičstva	vysoká	celok		1	1500
2.1.9.	Aktivity zamerané na skvalitnenie pamiatkového fondu	podporné aktivity - workshopy, prezentácie, tlač kníh, reprezentatívne videá, ciele vyhládavanie minulosti v archívoch, zmapovať činnosti a historické pamiatky obce (ich digitalizácia a prezentácia verejnosti)	vysoká	celok	0	1	1500
2.1.10	Turisticko náučný chodník " Po mohylách "	vytvorenie podmienok a infraštruktúry pre turistický chodník s vyzdvihnutím historického dedičstva mohýl	najvyššia	celok		1	1500
2. 2 Modernizácia obecných budov							
2.2.1	Modernizácia obecných budov	od vybavenie cez vykurovanie, až po smart technológie	vysoká	celok		5	
2.2.2	Vypracovanie projektových dokumentácií k rekonštrukcii budov obce	budova služieb v centre obce, obecný úrad, materská škola, základná škola, dom smútku, futbalová tribúna, dom kultúry, telocvičňa, požiarňa zbrojnica a iné	vysoká	ks	0	1	
2.2.3	Rekonštrukcia a budovy služieb v centre obce		najvyššia	celok	0	1	1500
2.2.4	Rekonštrukcia a reštaurácie Nižný Hrušov		stredná	celok		1	
2.2.5	Rekonštrukcia domu smútku		stredná	celok		1	1500
2.2.6	Rekonštrukcia domu kultúry		vysoká	celok		1	1500
2.2.7	Rekonštrukcia materskej školy		nízka	celok		1	1500
2.2.8	Rekonštrukcia základnej školy		stredná	celok		1	1500
2.2.9	Vytvorenie dobovej izby obce	zachovávanie tradícií, zakúpenie rekvizít, získanie informácií z archívov o vizualizácii dobových izieb	stredná	ks	0	1	1500
2.2.10	Dobudovanie telocvične	plus terénne úpravy a parkovisko	najvyššia	celok	0	1	1500
2.2.11	Dobudovanie školskej jedálne v priestoroch základnej školy	prístavba v pravej strane školy	stredná	celok	0	1	

2.2.12	Dostavba požiarnej zbrojnice	plus terénne úpravy a parkovisko	najvyššia	celok	0	1	1500
2.2.13	Rekonštrukcia futbalovej tribúny a priestorov	rozšírenie priestorov - zázemia pre športovcov	stredná	celok		1	1500
2.2.14	Rekonštrukcia interiéru obecného klubu	elektrické rozvody, toalety, klimatizácia	stredná	celok		1	
2.2.15	Doplnenie klubu mládeže	vybavenie, energetická náročnosť, využívanie obnov. zdrojov, spoločenské hry	stredná	celok	0	1	
2.2.16	Vybudovanie obecnej práčovne a hygienickej jednotky pre sociálne slabších z obce		nízka	celok		1	
2. 3 Rozvoj bývania v obci							
2.3.1	Rozvoj bývania v obci	všeobecná aktivita so širokým okruhom zamerania	vysoká	celok		1	
2.3.2	Príprava projektovej dokumentácie výstavby nájomných bytov		najvyššia	ks	0	1	
2.3.3	Vybudovanie nájomných bytov v obci		vysoká	celok	0	1	1500
2.3.4	Vysporiadanie pozemkov k vytvoreniu novej štvrte	vytvorenie novej stavebnej štvrte, s tým spojená úprava územného plánu	stredná	celok	0	1	
2.3.5	Podpora mladých rodín k bývaniu v obci	príspevky pre podporu bývania v obci, príspevky pri narodení dieťaťa	vysoká	celok		1	
2.3.6	Vybudovanie mosta cez Ondavu	most + cyklolávka	vysoká	ks	0	1	
2.3.7	Analýza obecných pozemkov	spracovanie analýzy pozemkov vo vlastníctve obce v obci a mimo obce - ich využívanie a prenájmy, spôsob úhrad nájomov, analýza daňových neplatičov	najvyššia	celok		1	
2. 4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času							
2.4.1.	Vytváranie možností pre trávenie voľného času	všeobecná aktivita so širokým okruhom zamerania, budovanie miestnej športovej infraštruktúry slúžiacej pre pohybové, športové a voľnočasové aktivity všetkých vekových skupín; materiálne technologické vybavenie športových zariadení	vysoká	celok		1	1500
2.4.2.	Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP	osadenie lávok, QR kódov, vytvorenie aplikácie	vysoká	celok		1	
2.4.3.	Sprístupnenie rybníka	vytvorenie oddychovej zóny so sedením, vodné športy,	nízka	celok		1	
2.4.4.	Vysporiadanie pozemkov rybníka a vytvorenie oázy na oddych		stredná	celok		1	

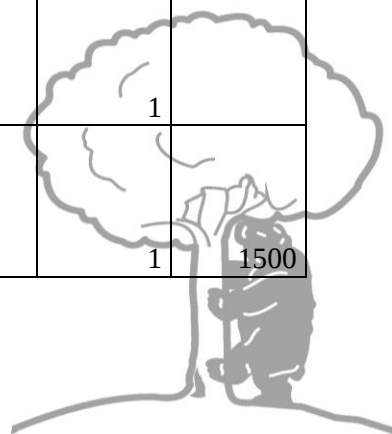

2.4.5.	Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai	obnova zvyšných 3 studní, vytvorenie stanovísk na posedenie, doplnenie knihoboxov, lavičiek, košov na triedený odpad	vysoká	ks		7	
2.4.6.	Oplotenie detského parku Huštáčík	cca 300m - bezpečnosť detí a ochrana pred vandalizmom,	vysoká	ks	0	1	1500
2.4.7.	Doplnenie vybavenia amfiteátra	lavičky na sedenie, clony na vytvorenie chládku,	vysoká	celok	0	1	1500
2.4.8.	Vybudovanie atletickej dráhy		nízka	ks	0	1	
2.4.9.	Vybudovanie cvičiska požiarnikov a psovodov s tréningovou vežou		stredná	ks	0	1	
2.4.10.	Vybudovanie vyhliadkovej veže		stredná	ks	0	1	
2.4.11.	Vybudovanie detského dopravného ihriska		vysoká	ks	0	1	
2.4.12.	Doplnenie prvkov detského ihriska		najvyššia	celok	3	3	
2.4.13.	Revitalizácia tenisových kurtov		najnižšia	celok		1	
2.4.14.	Podpora kultúrnych aktivít obce		vysoká	celok	1	1	
2.4.15.	Výstavba nových zariadení pre šport a voľný čas	stavebné úpravy, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich prvkov športovej infraštruktúry, školských areálov; napojenie trasy na splav po Ondave s okolitými obcami	stredná			1	
2.4.16.	Budovanie oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce	ohniská na Ondave	stredná	ks	3	7	
2. 5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť							
2.5.1	Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť	všeobecná aktivita	najvyššia	celok		1	
2.5.2	Vypracovanie komunitného plánu obce		najvyššia	ks	0	1	
2.5.3	Vybudovanie komunitného centra v obci		vysoká	celok	0	1	
2.5.4	Rekonštrukci a priestorov pre vytvorenie priestorov pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti		vysoká	celok	0	1	1500
2.5.5	Vybudovanie denného stacionára pre seniorov		vysoká	celok	0	1	
2.5.6	Rekonštrukci a obecnej knižnice		vysoká	celok	0	1	1500

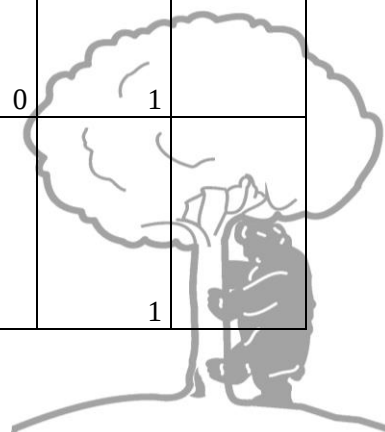

	2.5.7	Rekonštrukci a obecných verejných toaliet z dôrazom na doplnenie toaliet pre imobilných		stredná	celok	0	1	1500
	2.5.8	Rekonštrukci a autobusových zastávok a doplnenie infraštruktúry	infraštruktúra : napr. koše na triedený odpad na verejných priestranstvách, lavičky, mestský mobiliár, stojany na psie exkrementy, solárne panely na osvetlenie zastávok, reklám	stredná	celok		6	
	2.5.9	Podpora charitatívnych, sociálnych a humanitárnych aktivít obce		stredná	celok	0	1	
	2.5.10	Podpora realizácie bezbariérových opatrení		vysoká	celok	0	1	
	2.5.11	Vytvorenie chránenej dielne v obci		nízka	celok	0	1	
	2. 6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života							
	2.6.1	Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života	všeobecná aktivita	najvyššia	celok		1	
	2.6.2	Vzdelávanie zamestnancov obce		najvyššia	celok		1	
	2.6.3	Podpora udržania fungovania školských zariadení v obci		najvyššia	celok	3	3	
	2.6.4	Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života občanov, obnovy pracovných návykov	vzdelávacie aktivity	vysoká	celok		1	
	2.6.5	Podpora modernizácie materiálneho vybavenia školských zariadení /MŠ, ZŠ, ŠJ/ a obecného úradu		vysoká	celok		1	
HOŠP	2.6.6	Vybudovanie odborných učební v školských zariadeniach s potrebným vybavením		stredná	celok		1	
	2.6.7	Doplnenie vybavenia pre Obecnú knižnicu a klub dôchodcov		stredná	celok		1	
	2.6.8	Podpora organizovania workshopov, exkurzií, školení, webvzdelávania a podobných aktivít k zvýšeniu miery vzdelávania.		vysoká	celok		1	
	2.6.9	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov		vysoká	celok		1	
HOŠP	Prioritná oblasť – hospodárska							
	OPATRENIA a AKTIVITY:							
	3.1	Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov						

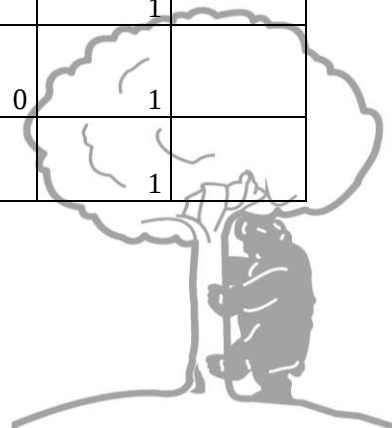
3.1.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov	všeobecná aktivita	najvyššia	celok			1	1500
3.1.2 Doplnenie kamerového systému v obci	kamerový systém miestna časť Kyjov, Ričiov, zberné miesto, systematicky znečistené časti extravilánu - čierne skládky, kamerový dohľad na každej ulici v obci, verejných priestranstvách, verejných budovách, cintorínoch a spoločensky významných miestach, využívanie dronov na dohľad pri väčšom monitoringu, resp. nedostupnosti kamier,	najvyššia	celok			1	1500
3.1.3 Údržba a modernizácia existujúceho kamerového systému v obci	výmena zastaraných kamier, modernizácia kamerového systému, aplikácii	najvyššia	celok			1	
3.1.4 Príprava koncepčného materiálu k zabezpečeniu bezpečnosti	vypracovanie analýzy zabezpečenia bezpečnosti a možností realizácie bezpečnostných prvkov	najvyššia	ks	0		1	
3.1.5 Zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti obecného úradu	nákup licencií, certifikátov, úhrada sprostredkovateľskej kontrolnej firme k odstraňovaniu kybernetických útokov,	najvyššia	celok			1	
3.1.6 Doplnenie dopravného značenia a spomaľovačov v obci	dopravné značky, spomaľovače rýchlosti, rýchlostné ostrovčeky, podsvietenie prechodov pre chodcov, svetelné dopravné značky, doplnenie zrkadiel v problémových križovatkách,	vysoká	celok			1	
3.1.7 Rekonštrukcia verejného osvetlenia a podsvietenie priechodov pre chodcov zdola	doplnenie chýbajúceho verejného osvetlenie, zameranie na využívanie obnoviteľných zdrojov/ solárne osvetlenie, podsvietenie priechodov do asfaltu	vysoká	celok			1	1500
3.1.8 Doplnenie snímača ŠPZ áut prechádzajúcich obcou	zakúpenie, montáž, údržba, prepojenie s obecným systémom, jednoduché sťahovanie údajov	stredná	celok	0		1	
3.1.9 Opatrenia obce na zvýšenie ochrany obyvateľov pred infekčnými chorobami	protipandemické opatrenia, nákup materiálu, ochranných a dezinfekčných prostriedkov, žiaričov, účinných strojov na likvidovanie vírusu, bezdotykové kontaktné miesto	vysoká	celok			1	
3.1.10 Rekonštrukcia a materiálne doplnenie priestorov civilnej ochrany obyvateľstva	modernizácia skladu civilnej obrany a materiálne zabezpečenie vybavenia skladu - prispôbenie sa aktuálnym podmienkam	stredná	celok			1	1500

3.2 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov						
3.2.1 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov	všeobecná aktivita	najvyššia	celok		1	
3.2.2 Príprava projektovej dokumentácie výstavby chodníkov	všetkých chodníkov celej obce PD rozdelená na časti podľa ulíc	najvyššia	celok		1	
3.2.3 Rekonštrukcia existujúcich chodníkov		najvyššia	celok		1	
3.2.4 Výstavba chodníkov pri ceste II. triedy	popri hlavnej ceste od Poše až po Rakovec	najvyššia	celok		1	
3.2.5 Výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách	pri všetkých miestnych komunikáciách	stredná	celok	0	1	
3.2.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	prioritne Anny Lesznai, Družstevná, Nová, Bikáč, Ričiov, Kyjov (po doplnení ÚP) ak cesta tak už aj kanalizácia	najvyššia	celok		1	
3.2.7 Príprava projektovej dokumentácie miestnych komunikácií	rozdelenie podľa ulíc	najvyššia	ks	0	1	
3.2.8 Výstavba miestnych komunikácií	no novovytvorenej bytovej štvrti podľa ÚP (po zrealizovaní inžinierskych sietí)	nízka	celok		1	
3.2.9 Výstavba cesty – Nacina Ves	cez les	nízka	celok	0	1	
3.2.10 Výstavba cesty k mostu - Dlhé Klčovo	cez rieku Ondava	vysoká			1	
3.3 Podpora cyklistickej infraštruktúry						
3.3.1 Podpora cyklistickej infraštruktúry	všeobecná aktivita	vysoká	celok		1	
3.3.2 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrasy ONDAVA	Ondava 1, Ondava 2, Ondava 3, Ondava 4	najvyššia	ks	0	4	
3.3.3 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrás v obci	zokružovanie cyklotrás po ochrannom vale a začiatkom a koncom obce	najvyššia	ks	0	2	
3.3.4 Vybudovanie cyklotrasy Ondava	nacenenie je len Ondava 1	vysoká	celok		1	
3.3.5 Vybudovanie cyklotrasy	Nižný Hrušov - Dlhé Klčovo - Hencovce	vysoká	celok	0	1	
3.3.6 Podpora budovania cyklostanoísk, cyklopravy a jej infraštruktúry		vysoká			1	
3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu						
3.4.1 Podpora rozvoja cestovného ruchu	všeobecná aktivita	vysoká	celok		1	
3.4.2 Turisticko informačné centrum	umiestnenie v budove služieb alebo v kaštieli, prípadne na iných verejných priestranstvách v obci	vysoká	celok	0	1	
3.4.3 Podpora zvýšenia propagácie obce – priblíženie sa k občanom – modernizácia web stránky, doplnenie propagačných a reklamných predmetov, obnova informačných tabúl	web stránka, propagačné a reklamné predmety, informačné tabule, knihy o obci, videá o obci, aplikácie na zjednodušenie posunu informácií smerom k obyvateľom a podobne	vysoká	celok		1	

3.4.4 Zabezpečenie elektronických informačných bannerov umiestnených v obci s prepojením na web obce	elektronické informačné tabule umiestnené na autobusových zastávkach a iných významných miestach v obci s prepojením na web obce a obecný rozhlas	najvyššia	celok	0	7	
3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti						
3.5.1 Podpora podnikania a zamestnanosti	všeobecná aktivita	vysoká	celok		1	
3.5.2 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre sociálneho pracovníka	sociálny pracovník - opatrovateľka, sociálny poradca, mediátor k riešeniu sporov a podobne	vysoká			1	
3.5.3 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre terénneho pracovníka – MRK	terénny pracovník pre Rómov k uľahčeniu komunikácie	stredná			1	
3.5.4 Vytvorenie poriadkovej služby v obci	zabezpečujúca bezpečnosť, vytvorenie priestoru pre denný monitoring kamier a dohľadovanie výtržníkov	stredná			1	
3.5.5 Vytvorenie miesta pre inklúziu zdravotne postihnutých	podpora vytvárania prac. miest pre zdravotne postihnutých	stredná			1	
3.5.6 Zabezpečenie informovanosti podnikateľov k prístupu k získaniu informácií o prebiehajúcich možnostiach získania finančných prostriedkov na podnikanie	poradenská činnosť, pomoc s projektovými výzvami, pri komunikácii s donormi podporných programov, informovanie o možnostiach zabezpečenia financovania podnikania	vysoká			1	
3.5.7 Podpora sociálneho podniku v obci	rozvoj a modernizácia fungovania sociálneho podniku	vysoká			1	
3.5.8 Vybudovanie priemyselného parku v obci		vysoká			1	
3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry						
3.6.1 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry	všeobecná aktivita	vysoká			1	
3.6.2 Vybudovanie urnového hája (kolumbárium)	podľa štúdie o vzhľade cintorína a posun k modernizácii pohrebníctva v obci a minimalizovaniu pohrebných miest	stredná	celok	0	1	
3.6.3 Doplnenie cintorínskej infraštruktúry	vybudovanie priestoru pre pohrebnú službu, vybudovanie prístupovej cesty k zberným nádobám, doplnenie zelenej infraštruktúry, rekonštrukcia kaplnky	vysoká	celok		1	
3.6.4 Vybudovanie parkoviska pred domom smútku a hlavným cintorínom	vybudovanie parkoviska pri domu smútku a hlavnom cintoríne	vysoká	celok	0	1	
3.6.5 Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou		stredná	celok		1	

3.6.6 Ostatné cintoríny obce	vyčistiť, sprístupniť, zmapovať, označiť, udržiavať, spolupracovať s príslušnými cirkvami	nízka	celok			1	
3.7 Podpora smart technológií							
3.7.1 Podpora smart technológií	rôzne aplikácie a technológie na zjednodušenie práce, prepojenie už existujúcich systémov do jedného spoločného, približovanie sa modernej dobe a novým požiadavkám zo strany občana	najvyššia	celok			1	
3.7.2 Vypracovanie auditu k možnostiam využívania smart technológií		najvyššia	ks		0	1	
3.7.3 Podpora digitalizácie verejnej správy	vytváranie podmienok pre zamestnancov obce k home officu, zabezpečenie bezproblémového fungovania v samospráve aj počas pandémie, max využívanie e government; podpora digitálneho a údajového hospodárstva pre digitálnu transformáciu; podpora budovania inteligentných obcí regiónov	najvyššia	celok			1	
3.7.4 Podpora používania otvorených dát v samospráve	vytvorenie podmienok pre spustenie používania otvorených dát	vysoká	celok			1	
3.7.5 Prepojenie existujúcich smart technológií obce	program k prepojeniu už používajúcich aplikácií a redukovanie prístupov zamestnancom k jednotlivým informáciám - kamerový systém, dochádzkový systém, vykurovanie, osvetlenie, gps obecných vozidiel, vstupy do budov, správa webu, obecného rozhlasu a pod.	vysoká	celok			1	

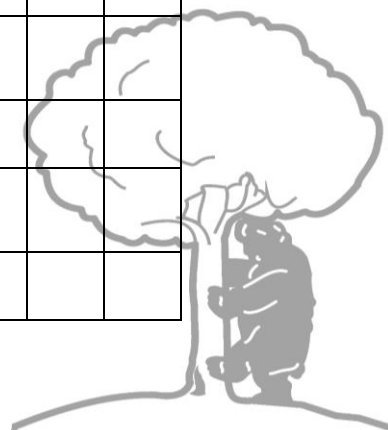

4 Realizačná časť

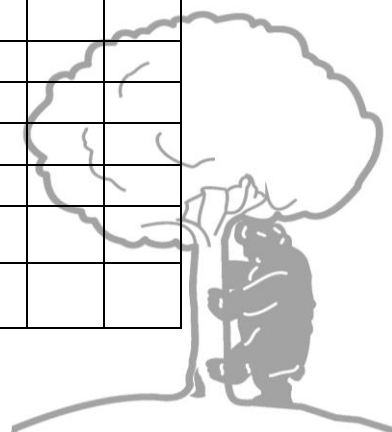
4.1 Určenie úloh a stanovenie harmonogramu

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA									
OPATRENIA a AKTIVITY:									
1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete									
1.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete									
1.1.2 Vybudovanie kanalizačnej siete ulica Bikáč									
1.1.3 Vybudovanie kanalizačnej siete miestnej časti Ričiov									
1.1.4 Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete									
1.1.5 Dobudovanie dažďovej kanalizácie v obci									
1.2 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia									
1.2.1 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia									
1.2.2 Intenzifikácia separovaného zberu odpadu, technologic. vybavenie zberného dvora									
1.2.3 Intenzifikácia zhodnotenia a energetického využitia komunálneho odpadu									
1.3 Vybudovanie protipovodňových opatrení									
1.3.1 Vybudovanie protipovodňových opatrení									
1.3.2 Protipovodňové opatrenia pri rieke Ondava									
1.3.3 Protipovodňové opatrenia v obci									
1.4 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie									
1.4.1 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie									
1.4.2 Sanácia čiernych skládok									
1.4.3 Ochrana a rozšírenie gaštanového parku a údržba verejnej zelene obce									
1.4.4 Vytvorenie zelených striech obecných budov									

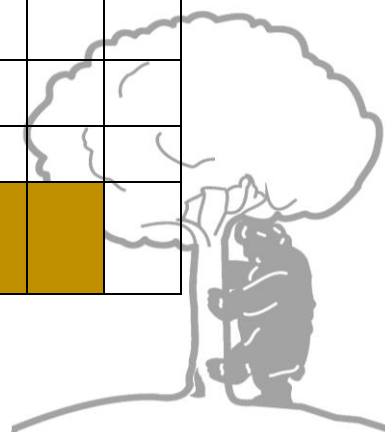
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ

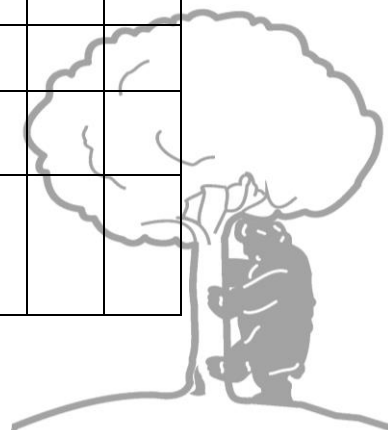
	1.4.5 Ochrana rozmanitosti fauny a flóry									
	1.4.6 Zvyšovanie mieri separovania a zhodnocovania odpadov									
	1.4.7 Podpora ekologických systémov prepravy osôb									
	1.4.8 Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach									
	1.4.9 Podpora elektromobility v obci									
	1.4.10 Zavádzanie systémov prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku									
	1.4.11 Úprava areálov školských zariadení a revitalizácia centra obce s dôrazom na zelené prvky									
	1.4.12 Budovanie prvkov pre ochranu zahŕňajúceho sťahovaného vtáctva a ochrana už zabývaných druhov zvierat v obci									
	1.4.13 Protierózne opatrenia									
	1.4.14 Kvalita ovzdušia									
	1.4.15 Podpora prechodu k obehovému hospodárstvu									
	1.5 Využívanie obnoviteľných zdrojov									
	1.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov									
	1.5.2 Vodozadržné opatrenia v obci a odvodnenie miestnych komunikácií									
	1.5.3 Budovanie opatrení k ponechaniu vody v obci k jej ďalšiemu využitiu									
SOCIÁ	1.5.4 Rekonštrukcia kotolní obecných budov									
	1.5.5 Vybudovanie nabíjajúcich lavičiek v obci									
	1.5.6 Rekonštrukcia obecného osvetlenia s využitím solárneho									
	1.5.7 Zníženie energetickej náročnosti domu smútku a cintorínskych budov									
	1.5.8 Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch									
	Prioritná oblasť – sociálna									
	OPATRENIA a AKTIVITY:									
	2. 1 Starostlivosť o kultúrne pamiatky:									
	2.1.1. Starostlivosť o kultúrne pamiatky									

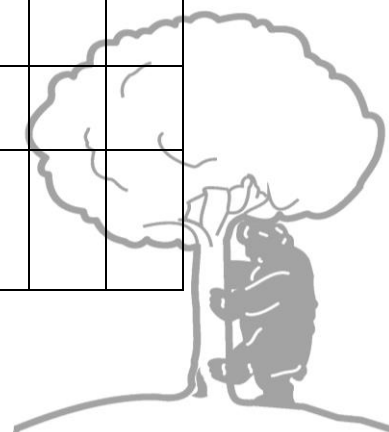
2.1.2.	Príprava projektovej dokumentácie kaštieľ NKP									
2.1.3.	Rekonštrukcia kaštieľa NKP									
2.1.4.	Odkrytie starobylého sídliska pod Hruny NKP									
2.1.5.	Vysporiadanie pozemkov pod Hruny									
2.1.6.	Rekonštrukcia NKP Rímskokatolícky kostol									
2.1.7.	Rekonštrukcia NKP Gréckokatolícky chrám									
2.1.8.	Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva									
2.1.9.	Aktivity zamerané na skvalitnenie pamiatkového fondu									
2.1.10	Turisticko náučný chodník " Po mohylách "									
2. 2 Modernizácia obecných budov										
2.2.1	Modernizácia obecných budov									
2.2.2	Vypracovanie projektových dokumentácií k rekonštrukcii budov obce									
2.2.3	Rekonštrukcia budovy služieb v centre obce									
2.2.4	Rekonštrukcia reštaurácie Nižný Hrušov									
2.2.5	Rekonštrukcia domu smútku									
2.2.6	Rekonštrukcia domu kultúry									
2.2.7	Rekonštrukcia materskej školy									
2.2.8	Rekonštrukcia základnej školy									
2.2.9	Vytvorenie dobovej izby obce									
2.2.10	Dobudovanie telocvične									
2.2.11	Dobudovanie školskej jedálne v priestoroch základnej školy									
2.2.12	Dostavba požiarnej zbrojnice									
2.2.13	Rekonštrukcia futbalovej tribúny a priestorov									
2.2.14	Rekonštrukcia interiéru obecného klubu									
2.2.15	Doplnenie klubu mládeže									
2.2.16	Vybudovanie obecnej práčovne a hygienickej jednotky pre sociálne slabších z obce									

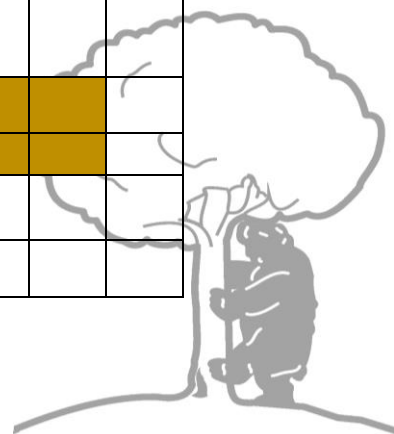
2. 3 Rozvoj bývania v obci									
2.3.1 Rozvoj bývania v obci									
2.3.2 Príprava projektovej dokumentácie výstavby nájomných bytov									
2.3.3 Vybudovanie nájomných bytov v obci									
2.3.4 Vysporiadanie pozemkov k vytvoreniu novej štvrte									
2.3.5 Podpora mladých rodín k bývaniu v obci									
2.3.6 Vybudovanie mosta cez Ondavu									
2.3.7 Analýza obecných pozemkov									
2. 4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času									
2.4.1. Vytváranie možností pre trávenie voľného času									
2.4.2. Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP									
2.4.3. Sprístupnenie rybníka									
2.4.4. Vysporiadanie pozemkov rybníka a vytvorenie oázy na oddych									
2.4.5. Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai									
2.4.6. Oplotenie detského parku Huštáčik									
2.4.7. Doplnenie vybavenia amfiteátra									
2.4.8. Vybudovanie atletickej dráhy									
2.4.9. Vybudovanie cvičiska požiarnikov a psovodov s tréningovou vežou									
2.4.10. Vybudovanie vyhliadkovej veže									
2.4.11. Vybudovanie detského dopravného ihriska									
2.4.12. Doplnenie prvkov detského ihriska									
2.4.13. Revitalizácia tenisových kurtov									
2.4.14. Podpora kultúrnych aktivít obce									
2.4.15. Výstavba nových zariadení pre šport a voľný čas									
2.4.16. Budovanie oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce									
2. 5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť									

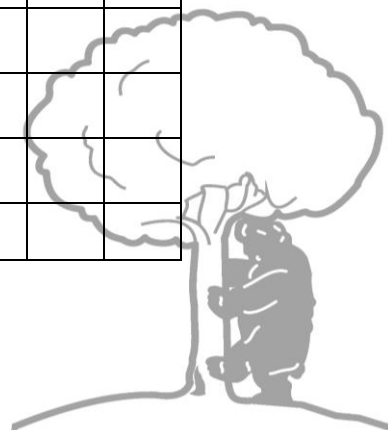
2.5.1	Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť									
2.5.2	Vypracovanie komunitného plánu obce									
2.5.3	Vybudovanie komunitného centra v obci									
2.5.4	Rekonštrukcia priestorov pre vytvorenie priestorov pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti									
2.5.5	Vybudovanie denného stacionára pre seniorov									
2.5.6	Rekonštrukcia obecnej knižnice									
2.5.7	Rekonštrukcia obecných verejných toaliet z dôrazom na doplnenie toaliet pre imobilných									
2.5.8	Rekonštrukcia autobusových zastávok a doplnenie infraštruktúry									
2.5.9	Podpora charitatívnych, sociálnych a humanitárnych aktivít obce									
2.5.10	Podpora realizácie bezbariérových opatrení									
2.5.11	Vytvorenie chránenej dielne v obci									
2. 6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života										
2.6.1	Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života									
2.6.2	Vzdelávanie zamestnancov obce									
2.6.3	Podpora udržania fungovania školských zariadení v obci									
2.6.4	Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života občanov, obnovy pracovných návykov									
2.6.5	Podpora modernizácie materiálneho technického vybavenia školských zariadení /MŠ, ZŠ, ŠJ/ a obecného úradu									
2.6.6	Vybudovanie odborných učební v školských zariadeniach s potrebným vybavením									
2.6.7	Doplnenie vybavenia pre Obecnú knižnicu a klub dôchodcov									
2.6.8	Podpora organizovania workshopov, exkurzií, školení, webvzdelávania a podobných aktivít k zvýšeniu miery vzdelávania.									

HOSPODÁRSKA OBLASŤ	2.6.9 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov									
	Prioritná oblasť – hospodárska									
	OPATRENIA a AKTIVITY:									
	3.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov									
	3.1.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov									
	3.1.2 Doplnenie kamerového systému v obci									
	3.1.3 Údržba a modernizácia existujúceho kamerového systému v obci									
	3.1.4 Príprava koncepčného materiálu k zabezpečeniu bezpečnosti									
	3.1.5 Zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti obecného úradu									
	3.1.6 Doplnenie dopravného značenia a spomaľovačov v obci									
	3.1.7 Rekonštrukcia verejného osvetlenia a podsvietenie priechodov pre chodcov zdola									
	3.1.8 Doplnenie snímača ŠPZ áut prechádzajúcich obcou									
	3.1.9 Opatrenia obce na zvýšenie ochrany obyvateľov pred infekčnými chorobami									
	3.1.10 Rekonštrukcia a materiálne doplnenie priestorov civilnej ochrany obyvateľstva									
	3.2 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov									
	3.2.1 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov									
	3.2.2 Príprava projektovej dokumentácie výstavby chodníkov									
	3.2.3 Rekonštrukcia existujúcich chodníkov									
	3.2.4 Výstavba chodníkov pri ceste II. triedy									
	3.2.5 Výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách									
	3.2.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií									
	3.2.7 Príprava projektovej dokumentácie miestnych komunikácií									
	3.2.8 Výstavba miestnych komunikácií									
	3.2.9 Výstavba cesty – Nacina Ves									
	3.2.10 Výstavba cesty k mostu - Dlhé Klčovo									
	3.3 Podpora cyklickej infraštruktúry									

3.3.1 Podpora cyklickej infraštruktúry									
3.3.2 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrasy ONDAVA									
3.3.3 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrás v obci									
3.3.4 Vybudovanie cyklotrasy Ondava									
3.3.5 Vybudovanie cyklotrasy									
3.3.6 Podpora budovania cyklostanovišť, cyklodopravy a jej infraštruktúry									
3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu									
3.4.1 Podpora rozvoja cestovného ruchu									
3.4.2 Turisticko informačné centrum									
3.4.3 Podpora zvýšenia propagácie obce – priblíženie sa k občanom – modernizácia web stránky, doplnenie propagačných a reklamných predmetov, obnova informačných tabúl									
3.4.4 Zabezpečenie elektronických informačných bannerov umiestnených v obci s prepojením na web obce									
3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti									
3.5.1 Podpora podnikania a zamestnanosti									
3.5.2 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre sociálneho pracovníka									
3.5.3 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre terénneho pracovníka – MRK									
3.5.4 Vytvorenie poriadkovej služby v obci									
3.5.5 Vytvorenie miesta pre inklúziu zdravotne postihnutých									
3.5.6 Zabezpečenie informovanosti podnikateľov k prístupu k získaniu informácií o prebiehajúcich možnostiach získania finančných prostriedkov na podnikanie									
3.5.7 Podpora sociálneho podniku v obci									
3.5.8 Vybudovanie priemyselného parku v obci									
3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry									
3.6.1 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry									
3.6.2 Vybudovanie urnového hája (kolumbárium)									
3.6.3 Doplnenie cintorínskej infraštruktúry									

3.6.4	Vybudovanie parkoviska pred domom smútku a hlavným cintorínom									
3.6.5	Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou									
3.6.6	Ostatné cintoríny obce									
3.7	Podpora smart technológií									
3.7.1	Podpora smart technológií									
3.7.2	Vypracovanie auditu k možnostiam využívania smart technológií									
3.7.3	Podpora digitalizácie verejnej správy									
3.7.4	Podpora používania otvorených dát v samospráve									
3.7.5	Prepojenie existujúcich smart technológií obce									

4.2 Komunikácia smerom k obyvateľom

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR v rámci povinnej i nep povinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec webová stránka, ďalej informačná tabuľa, rozhlas a noviny, FB skupina.

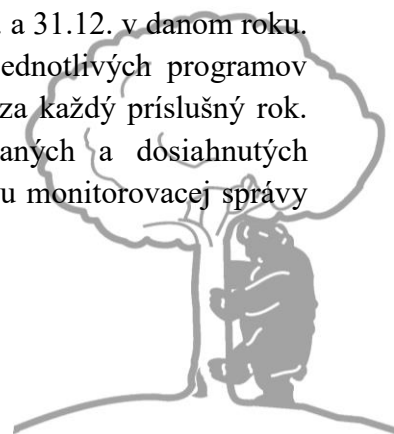
Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže (v niektorých prípadoch musí) dať stanovisko k prerokovávanému materiálu.

4.3 Systém hodnotenia

Akt monitorovania a hodnotenia realizácie PHSR sa vykonáva systémovo a kontinuálne počas celého obdobia trvania platnosti PHSR.

Monitorovanie znamená pravidelné sledovanie ukazovateľov strategického a treba ho robiť priebežne, napríklad štvrťročne, minimálne však raz za polrok, t. j. k 30.06. a 31.12. v danom roku. Monitorovanie realizácie prebieha na úrovni jednotlivých projektov a jednotlivých programov pričom na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za každý príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie realizácie sú hodnoty plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Prípravu monitorovacej správy zabezpečuje starosta obce a predkladá ju obecnému zastupiteľstvu.

Obecné zastupiteľstvo:

- monitoruje pravidelne PHSR
- vyhodnocuje PHSR a správu o plnení každoročne do 31. mája zasiela príslušnému VÚC
- aktualizuje každoročne PHSR (podľa požiadaviek)

Cieľom monitorovania je získanie informácií o reálnom plnení opatrení na korekciu prípadného negatívneho vývoja.

Systém hodnotenia bude nápomocný pri vyhodnocovaní plánu stratégie podľa harmonogramu v realizačnej časti.

Ad hoc mimoriadne hodnotenie sa uskutoční pri značnom odklone od stanovených cieľov.

Zmeny termínov realizácie v harmonograme sa nepovažujú za odklon od stanovených cieľov a ich realizácia pred stanovených termínom alebo neskoršia realizácia sa považuje za naplnenie strategických cieľov, ak realizácia nastala počas obdobia 2021-2030.

Harmonogram monitorovania a hodnotenie plnenia PHRSR:

Termín	Monitorovanie	Hodnotenie plnenia
Rok 2022		Starosta obce do 31.12.2022
Rok 2023	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2023	Starosta obce do 31.12.2023
Rok 2024	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2024	Starosta obce do 31.12.2024
Rok 2025	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2025	Starosta obce do 31.12.2025
Rok 2026	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2026	Starosta obce do 31.12.2026
Rok 2027	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2027	Starosta obce do 31.12.2027
Rok 2028	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2028	Starosta obce do 31.12.2028
Rok 2029	Obecné zastupiteľstvo do 31.4.2029	Starosta obce do 31.12.2028
Rok 2030	Príprava podkladov k vypracovaniu nového PHRSR do 31.4.2030	Spracovanie nového PHRSR a predloženie OZ k schváleniu do 31.12.2030

Návrh Správy z hodnotenia tvorí prílohu č. 1. Súčasťou predloženej správy môže byť aj Harmonogram plnenia – príloha č. 2

5 Finančná časť

Hlavnou výzvou je znovu naštartovať proces dobiehania vyspelých krajín EÚ. Opatrenia v pláne obnovy sú kombináciou reforiem a investícií. Slovensko sa zaväzuje, že do roku 2026 príjme desiatky kľúčových reforiem, ktoré zvýšia kvalitu života. Zahŕňajú riešenia, ktoré dlhodobo odporúča Európska komisia: reformu dôchodkového systému; inklúziu v predškolskom vzdelávaní; obsahovú reformu v školstve; zmenu siete nemocníc; reformu riadenia vedy a výskumu; reformy, ktoré znižujú emisie a zlepšujú životné prostredie. Závazkom vlády SR je zvýšiť životnú úroveň do roku 2030 na 92 % priemeru EÚ (v súčasnosti HDP na obyvateľa 74 %).⁵⁰

5.1 Finančný plán

Finančný plán implementácie stratégie musí identifikovať finančné objemy, charakter (grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné aspekty), zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a podobne).

Finančný plán obce Nižný Hrušov je spracovaný každoročne v návrhu rozpočtu na najbližšie rozpočtové obdobie a v dvoch nasledujúcich – výhľadových rokoch, ktorý je zverejnený na web stránke obce⁵¹. Finančný rámec pre realizáciu PHRSR a výber projektov v súlade s finančno ekonomickými možnosťami obce predstavuje finančnú časť procesu spracovania spolu so zapracovaním indikatívneho rozpočtu do programového rozpočtu obce.

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce.

Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty MAS a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF). Do kategórie 4 a 5 spadajú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez stavebného povolenia či ukončeného procesu VO).

⁵⁰ www.planobnovy.sk

⁵¹ <https://www.niznyhrusov.sk/zverejnovanie/rozpocet/>

Náklady

Obec Nižný Hrušov

Výnosy

Obec Nižný Hrušov

Výsledok hospodárenia

Obec Nižný Hrušov

Hospodárenie obce rok 2020 – zo stanoviska hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu za rok 2020

Bežné príjmy	960 860,58
Bežné výdavky	878 662,37
Bežný rozpočet	82 198,21
Kapitálové príjmy	246 697,41
Kapitálové výdavky	272 771,70
Kapitálový rozpočet	- 26 074,29
Prebytok/schodok	56 123,92
Vylúčenie z prebytku HČ	37 204,05
Upravený prebytok BaK roz.	18 919,87
Príjmy z fin. operácií	2 431,13
Výdavky z fin. operácií	21 000,00
Rozdiel fin. operácií	- 18 568,87
Príjmy spolu	1 209 989,12
Výdavky spolu	1 172 434,07
Hospodárenie obce	37 555,05
Vylúčenie z prebytku HČ	2 397,53
Upravené hospod. obce	351,00

5.2 Zdroje a spôsoby financovania navrhovaných aktivít

Finančné prostriedky na realizáciu aktivít budú zabezpečené z vlastných prostriedkov obce, zo súkromných zdrojov, z regionálnych a štátnych zdrojov a z Európskych zdrojov prístupných pre obec. Samospráva obce vytvorí podmienky na maximálne využitie možností štrukturálnych a komunitných programov EÚ.

Finančná časť obsahuje:

- Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHRSR
- Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít
- Rozpracovanie akčného plánu

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obce,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,

i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené

a) hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie,

b) regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Európsky sociálny fond Európsky sociálny fond sa sústreďí na zvyšovanie možnosti zamestnania, propagáciu vzdelávania, posilňovanie sociálneho začlenenia, odstraňovanie chudoby a zlepšenie schopností verejnej správy, v rámci čoho prispieva k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. V rámci programového obdobia 2014-2020, prostriedky z ESF sa zamerajú na štyri tematické ciele: • podpora zamestnanosti a podpora pracovnej mobility

- podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
- investície do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
- posilňovanie inštitucionálnych kapacít a účinnej verejnej správy

Okrem uvedených cieľov fond sa zameria aj na podporu prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo, posilnenie využívania informačných a komunikačných technológií, podporu výskumu, technologického vývoja a inovácií, zlepšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov. Programové obdobie 2014-2020 kladie väčší dôraz na posilnenie partnerstva, čo sa týka aj nariadení ESF. V kohéznej politike je nutná aktívna účasť sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií na prostriedkoch ESF. V opačnom smere je vyčlenených viac prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu na činnosť sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií v menej rozvinutých regiónoch. Z pohľadu efektívnosti zdrojov ESF je nutné zabezpečiť sústredenie zdrojov v programovom období 2014-2020. V nadväznosti na to je tiež potrebné zaviesť spoločné ukazovatele, ktoré umožnia podrobnejšie monitorovanie a uľahčia posudzovanie vplyvov investícií na úrovni Európskej únie.

Na konci roku 2019 sa prvýkrát objavili správy z Číny týkajúce sa COVID 19. V prvých mesiacoch sa vírus rozšíril do celého sveta a negatívne ovplyvnil mnoho krajín. Situácia sa neustále mení, zdá sa, že negatívny vplyv na svetový obchod, na firmy aj na jednotlivcov môže byť vážnejší, ako sa pôvodne očakávalo. Uvedené negatívne zmeny majú za následok zníženie príjmov z podielových daní oproti odhadom, čo má aj vplyv na potrebu úpravy rozpočtu s následným obmedzením určitých plánovaných aktivít.

Plán obnovy a odolnosti SR umožňuje efektívne využiť zdroje k financovaniu.

klúčové reformy

reforma súdnej mapy	Q4 2021
reforma riadenia vysokých škôl	Q4 2021
modernizácia policajného zboru	Q4 2021
reforma verejných výskumných inštitúcií	Q4 2021
optimalizácia siete nemocníc	Q4 2021
zefektívnenie boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí (reforma NAKA)	Q1 2022
reforma nakladania so stavebným odpadom	Q2 2022
reforma verejnej osobnej dopravy	Q4 2022
reforma zosúladenia podporných mechanizmov obnovy rodinných domov	Q3 2022
dôchodková reforma	Q4 2022
kurikulárna reforma	Q1 2023
reforma verejného obstarávania	Q2 2023
zavedenie povinného vzdelávania pre deti od 5 rokov, zavedenie právneho nároku na miesto v škôlke od 3 rokov	Q4 2022
reforma integrácie a financovania dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti	Q4 2025

klúčové mílniky a ciele

Zvýšenie počtu škôl s plným vstupným digitálnym vybavením - z 30% na 100%	Q4 2024
170 novootvorených ambulancií primárnej starostlivosti	Q2 2025
Debarierizácia 252 škôl väčších stredných škôl	Q2 2025
55 skolaudovaných sídiel staníc zdravotnej záchrannej služby bude zmodernizovaných	Q2 2025
Rozšírenie bezzásahového územia na 27 000 ha	Q4 2025
Dobudovanie kapacít materských škôl - 12 352 novovybudovaných miest	Q4 2025
Zmodernizované skolaudované nemocnice v kapacite minimálne 2 380 lôžok	Q4 2025
40 % súčasných nemocníc poskytujúcich akútnu starostlivosť bude reprofelizovaných	Q4 2025
69 km zrekonštruovaných a zmodernizovaných úsekov tratí	Q2 2026
Obnova 30 000 rodinných domov	Q2 2026
90 km obnovených vodných tokov	Q2 2026
Najmenej 262 647 m ² zrekonštruovanej plochy vysokých škôl a internátov	Q2 2026
100 km dispečerizovaných úsekov železničných tratí	Q2 2026
200 km novej cyklistickej infraštruktúry	Q2 2026

V danom dokumente sa uvádza: Slovensko už pred krízou spôsobenou pandémiou COVID 19 začalo zaostávať. Proces dobíhania životnej úrovne vyspelých krajín EÚ na rozdiel od regionálnych konkurentov spomalil, a to najmä pre absenciu reforiem. Hlavnou výzvou pre Slovensko je preto vymaniť sa z pasce stredného príjmu a reštartovať konvergenčný proces.

Z Plánu obnovy majú pre obec význam:

- Spustenie schémy obnovy rodinných domov – 3Q2022
- Stavebno technický pasport relevantných štátnych pamiatkových budov 4Q2023
- obnova verejných historických a pamiatkovo chránených verejných budov 4Q2022-2Q2026
- analýza stavu dig. infraštruktúry 2Q2022
- dobudovanie kapacít ZŠ 4Q2021
- reforma nakladania so stav. odpadom 2Q2021-2Q2022
- uvedenie ekolog. vozidiel verejnej osobnej dopravy 2Q2025
- 200km novej cyklistickej infraštruktúry 2Q2026
- Budovanie eGovernment – 2Q2022
- Riadenie procesu digitálnej transformácie ekonomiky a spoločnosti 2Q2026

Ďalšie zdroje financovania:

Envirofond

Audiovizuálny fond

Fond na podporu umenia

Rôzne nadačné fondy / SLSP, VUB, SPP, COOP/ a nadácie

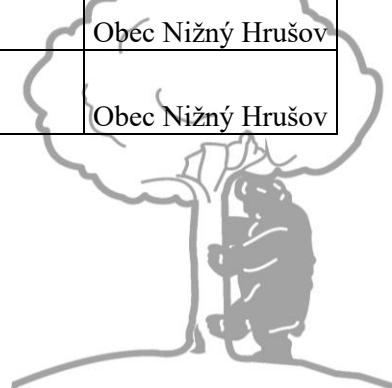

Dotačné programy a grantové schémy jednotlivých ministerstiev

Schéma operačných programov: Program rozvoja vidieka, Operačný program Rybné hospodárstvo, Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný program, Efektívna verejná správa, Technická pomoc, Programy cezhraničnej spolupráce, Programy nadnárodnej spolupráce, Programy medziregionálnej spolupráce⁵³

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA	Financovanie	Termín / rok/	Monitoring
OPATRENIA a AKTIVITY:	Predpoklad		
1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete	2 100 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
1.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete	1 000 000,00 €	2022-2024	Obec Nižný Hrušov
1.1.2 Vybudovanie kanalizačnej siete ulica Bikáč	450 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
1.1.3 Vybudovanie kanalizačnej siete miestnej časti Ričiov	450 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
1.1.4 Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete	100 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
1.1.5 Dobudovanie dažďovej kanalizácie v obci	100 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
1.2 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia	580 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
1.2.1 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia	290 000,00 €	2023-2023	Obec Nižný Hrušov
1.2.2 Intenzifikácia separovaného zberu odpadu, technologic. vybavenie zberného dvora	275 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
1.2.3 Intenzifikácia zhodnotenia a energetického využitia komunálneho odpadu	15 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
1.3 Vybudovanie protipovodňových opatrení	645 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
1.3.1 Vybudovanie protipovodňových opatrení	180 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.3.2 Protipovodňové opatrenia pri rieke Ondava	450 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.3.3 Protipovodňové opatrenia v obci	15 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie	705 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
1.4.1 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie	60 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.4.2 Sanácia čiernych skládok	5 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4.3 Ochrana a rozšírenie gaštanového parku a údržba verejnej zelene obce	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.4.4 Vytvorenie zelených striech obecných budov	250 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.4.5 Ochrana rozmanitosti fauny a flóry	5 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
1.4.6 Zvyšovanie mieri separovania a zhodnocovania odpadov	45 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
1.4.7 Podpora ekologických systémov prepravy osôb	15 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4.8 Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach	15 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
1.4.9 Podpora elektromobility v obci	50 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.4.10 Zavádzanie systémov prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	50 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4.11 Úprava areálov školských zariadení a revitalizácia centra obce s dôrazom na zelené prvky	25 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4.12 Budovanie prvkov pre ochranu zahŕňajúceho sťahovaného vtáctva a ochrana už zabývaných druhov zvierat v obci	60 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov

⁵³ <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

1.4.13 Protierózne opatrenia	15 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
1.4.14 Kvalita ovzdušia	30 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.4.15 Podpora prechodu k obehovému hospodárstvu	50 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.5 Využívanie obnoviteľných zdrojov	901 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
1.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov	15 000,00 €	2022-2024	Obec Nižný Hrušov
1.5.2 Vodozádržné opatrenia v obci a odvodnenie miestnych komunikácií	200 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.5.3 Budovanie opatrení k ponechaniu vody v obci k jej ďalšiemu využitiu	200 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.5.4 Rekonštrukcia kotolní obecných budov	150 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
1.5.5 Vybudovanie nabíjajacích lavičiek v obci	15 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
1.5.6 Rekonštrukcia obecného osvetlenia s využitím solárneho	200 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.5.7 Zníženie energetickej náročnosti domu smútku a cintorínskych budov	99 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
1.5.8 Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	22 000,00 €	2025-2028	Obec Nižný Hrušov

Prioritná oblasť – sociálna	Financovanie predpoklad	Termín / rok/	Monitoring
OPATRENIA a AKTIVITY:			
2. 1 Starostlivosť o kultúrne pamiatky:	9 015 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
2.1.1. Starostlivosť o kultúrne pamiatky	5 000 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.1.2. Príprava projektovej dokumentácie kaštieľ NKP	100 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.1.3. Rekonštrukcia kaštieľa NKP	3 500 000,00 €	2022-2025	Obec Nižný Hrušov
2.1.4. Odkrytie starobylého sídliska pod Hruny NKP	200 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2.1.5. Vysporiadanie pozemkov pod Hruny	15 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
2.1.6. Rekonštrukcia NKP Rímskokatolícky kostol	50 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.1.7. Rekonštrukcia NKP Gréckokatolícky chrám	50 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.1.8. Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva	50 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.1.9. Aktivity zamerané na skvalitnenie pamiatkového fondu	20 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.1.10 Turisticko náučný chodník " Po mohylách "	30 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2. 2 Modernizácia obecných budov	4 495 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
2.2.1 Modernizácia obecných budov	2 000 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
2.2.2 Vypracovanie projektových dokumentácií k rekonštrukcii budov obce	70 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.2.3 Rekonštrukcia budovy služieb v centre obce	1 500 000,00 €	2022-2026	Obec Nižný Hrušov
2.2.4 Rekonštrukcia reštaurácie Nižný Hrušov	20 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.5 Rekonštrukcia domu smútku	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.6 Rekonštrukcia domu kultúry	120 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.2.7 Rekonštrukcia materskej školy	5 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2.2.8 Rekonštrukcia základnej školy	50 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.9 Vytvorenie dobovej izby obce	50 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.10 Dobudovanie telocvične	350 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.2.11 Dobudovanie školskej jedálne v priestoroch základnej školy	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.12 Dostavba požiarnej zbrojnice	50 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.2.13 Rekonštrukcia futbalovej tribúny a priestorov	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.14 Rekonštrukcia interiéru obecného klubu	25 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.15 Doplnenie klubu mládeže	15 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.2.16 Vybudovanie obecnej pracovne a hygienickej jednotky pre sociálne slabších z obce	10 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2. 3 Rozvoj bývania v obci	4 095 000,00 €		Obec Nižný Hrušov

2.3.1	Rozvoj bývania v obci	1 500 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
2.3.2	Príprava projektovej dokumentácie výstavby nájomných bytov	70 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.3.3	Vybudovanie nájomných bytov v obci	900 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
2.3.4	Vysporiadanie pozemkov k vytvoreniu novej štvrte	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.3.5	Podpora mladých rodín k bývaniu v obci	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.3.6	Vybudovanie mosta cez Ondavu	1 500 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
2.3.7	Analýza obecných pozemkov	15 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2. 4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času		928 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
2.4.1.	Vytváranie možností pre trávenie voľného času	100 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.2.	Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP	20 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2.4.3.	Sprístupnenie rybníka	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.4.4.	Vysporiadanie pozemkov rybníka a vytvorenie oázy na oddych	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.4.5.	Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai	50 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.6.	Oplotenie detského parku Huštáček	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.7.	Doplnenie vybavenia amfiteátra	30 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.8.	Vybudovanie atletickej dráhy	270 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2.4.9.	Vybudovanie cvičiska požiarikov s tréningovou vežou	15 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.4.10.	Vybudovanie vyhliadkovej veže	100 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.4.11.	Vybudovanie detského dopravného ihriska	48 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.12.	Doplnenie prvkov detského ihriska	15 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.4.13.	Revitalizácia tenisových kurtov	15 000,00 €	2029-2030	Obec Nižný Hrušov
2.4.14.	Podpora kultúrnych aktivít obce	20 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.4.15.	Výstavba nových zariadení pre šport a voľný čas	15 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.4.16.	Budovanie oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce	20 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2. 5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť		1 040 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
2.5.1	Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť	150 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.5.2	Vypracovanie komunitného plánu obce	5 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.5.3	Vybudovanie komunitného centra v obci	300 000,00 €	2023-2027	Obec Nižný Hrušov
2.5.4	Rekonštrukcia priestorov pre vytvorenie priestorov pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti	180 000,00 €	2023-2026	Obec Nižný Hrušov
2.5.5	Vybudovanie denného stacionára pre seniorov	300 000,00 €	2023-2027	Obec Nižný Hrušov
2.5.6	Rekonštrukcia obecnej knižnice	18 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.5.7	Rekonštrukcia obecných verejných toaliet z dôrazom na doplnenie toaliet pre imobilných	15 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.5.8	Rekonštrukcia autobusových zastávok a doplnenie infraštruktúry	27 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.5.9	Podpora charitatívnych, sociálnych a humanitárnych aktivít obce	5 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.5.10	Podpora realizácie bezbariérových opatrení	15 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.5.11	Vytvorenie chránenej dielne v obci	25 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
2. 6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života		206 000,00 €		Obec Nižný Hrušov
2.6.1	Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života	15 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.6.2	Vzdelávanie zamestnancov obce	10 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.6.3	Podpora udržiavania fungovania školských zariadení v obci	10 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
2.6.4	Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života občanov, obnovy pracovných návykov	5 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov

2.6.5	Podpora modernizácie materiálneho technického vybavenia školských zariadení /MŠ, ZŠ, ŠJ/ a obecného úradu	100 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.6.6	Vybudovanie odborných učební v školských zariadeniach s potrebným vybavením	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.6.7	Doplnenie vybavenia pre Obecnú knižnicu a klub dôchodcov	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
2.6.8	Podpora organizovania workshopov, exkurzií, školení, webvzdelávania a podobných aktivít k zvýšeniu miery vzdelávania.	3 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
2.6.9	Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov	3 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov

Prioritná oblasť – hospodárska	Financovanie	Termín / rok/	Monitoring
OPATRENIA a AKTIVITY:	predpoklad		
3.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov			Obec Nižný Hrušov
3.1.1 Výstavba a rozvoj technickej infraštruktúry a bezpečnosti občanov		2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.1.2 Doplnenie kamerového systému v obci	20 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.1.3 Údržba a modernizácia existujúceho kamerového systému v obci	5 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.1.4 Príprava koncepčného materiálu k zabezpečeniu bezpečnosti	5 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.1.5 Zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti obecného úradu	10 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.1.6 Doplnenie dopravného značenia a spomaľovačov v obci	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.1.7 Rekonštrukcia verejného osvetlenia a podsvietenie priechodov pre chodcov zdola	7 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.1.8 Doplnenie snímača ŠPZ áut prechádzajúcich obcou	5 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.1.9 Opatrenia obce na zvýšenie ochrany obyvateľov pred infekčnými chorobami	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.1.10 Rekonštrukcia a materiálne doplnenie priestorov civilnej ochrany obyvateľstva	15 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.2 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov			Obec Nižný Hrušov
3.2.1 Rekonštrukcia a výstavba komunikácií a chodníkov		2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.2.2 Príprava projektovej dokumentácie výstavby chodníkov	35 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.2.3 Rekonštrukcia existujúcich chodníkov	200 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.2.4 Výstavba chodníkov pri ceste II. triedy	3 000 000,00 €	2022-2026	Obec Nižný Hrušov
3.2.5 Výstavba chodníkov pri miestnych komunikáciách	1 000 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.2.6 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	300 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.2.7 Príprava projektovej dokumentácie miestnych komunikácií	70 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.2.8 Výstavba miestnych komunikácií	500 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
3.2.9 Výstavba cesty – Nacina Ves	700 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
3.2.10 cesty k mostu - Dlhé Klčovo	400 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
3.3 Podpora cyklickej infraštruktúry			Obec Nižný Hrušov
3.3.1 Podpora cyklickej infraštruktúry		2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.3.2 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrasy ONDAVA	150 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.3.3 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrás v obci	70 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.3.4 Vybudovanie cyklotrasy Ondava	50 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.3.5 Vybudovanie cyklotrasy	190 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.3.6 Podpora budovania cyklostanovišť, cyklodopravy a jej infraštruktúry	30 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu			Obec Nižný Hrušov
3.4.1 Podpora rozvoja cestovného ruchu		2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.4.2 Turisticko informačné centrum	5 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov

3.4.3 Podpora zvýšenia propagácie obce – priblíženie sa k občanom – modernizácia web stránky, doplnenie propagačných a reklamných predmetov, obnova informačných tabúl	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.4.4 Zabezpečenie elektronických informačných bannerov umiestnených v obci s prepojením na web obce	20 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti			Obec Nižný Hrušov
3.5.1 Podpora podnikania a zamestnanosti		2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.5.2 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre sociálneho pracovníka	40 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.5.3 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre terénneho pracovníka – MRK	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.5.4 Vytvorenie poriadkovej služby v obci	30 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.5.5 Vytvorenie miesta pre inklúziu zdravotne postihnutých	10 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.5.6 Zabezpečenie informovanosti podnikateľov k prístupu k získaniu informácií o prebiehajúcich možnostiach získania finančných prostriedkov na podnikanie	3 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.5.7 Podpora sociálneho podniku v obci	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.5.8 Vybudovanie priemyselného parku v obci	30 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry			Obec Nižný Hrušov
3.6.1 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry		2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.6.2 Vybudovanie urnového hája	95 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.6.3 Doplnenie cintorínskej infraštruktúry	100 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.6.4 Vybudovanie parkoviska pred domom smútku a hlavným cintorínom	220 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.6.5 Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou	10 000,00 €	2025-2027	Obec Nižný Hrušov
3.6.6 Ostatné cintoríny obce	100 000,00 €	2027-2029	Obec Nižný Hrušov
3.7 Podpora smart technológií			Obec Nižný Hrušov
3.7.1 Podpora smart technológií	5 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.7.2 Vypracovanie auditu k možnostiam využívania smart technológií	1 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.7.3 Podpora digitalizácie verejnej správy	5 000,00 €	2022-2023	Obec Nižný Hrušov
3.7.4 Podpora používania otvorených dát v samospráve	5 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov
3.7.5 Prepojenie existujúcich smart technológií obce	10 000,00 €	2023-2025	Obec Nižný Hrušov

PHRSR 2022 – 2030 Nižný Hrušov

Predpokladané náklady realizácie opatrení

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
environmentálna oblasť	432 500,00 €	434 500,00 €	306 000,00 €	398 000,00 €	1 184 000,00 €	446 000,00 €	74 000,00 €	123 500,00 €	117 500,00 €	3 516 000,00 €
sociálna oblasť	1 179 000,00 €	1 779 000,00 €	1 894 500,00 €	2 039 500,00 €	1 253 000,00 €	1 188 000,00 €	36 000,00 €	31 000,00 €	10 000,00 €	9 410 000,00 €
hospodárska oblasť	392 250,00 €	1 134 250,00 €	1 151 500,00 €	903 500,00 €	917 000,00 €	1 124 000,00 €	590 000,00 €	639 000,00 €	0,00 €	6 851 500,00 €

Predpokladané náklady pokryté z fondov, dotácií, EÚ, VUC, ŠR - 95%

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
environmentálna oblasť	410 875,00 €	412 775,00 €	290 700,00 €	378 100,00 €	1 124 800,00 €	423 700,00 €	70 300,00 €	117 325,00 €	111 625,00 €	3 340 200,00 €
sociálna oblasť	1 120 050,00 €	1 690 050,00 €	1 799 775,00 €	1 937 525,00 €	1 190 350,00 €	1 128 600,00 €	34 200,00 €	29 450,00 €	9 500,00 €	8 939 500,00 €
hospodárska oblasť	372 637,50 €	1 077 537,50 €	1 093 925,00 €	858 325,00 €	871 150,00 €	1 067 800,00 €	560 500,00 €	607 050,00 €	0,00 €	6 508 925,00 €

Predpokladané náklady pokryté z rozpočtu obce - 5%

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
environmentálna oblasť	21 625,00 €	21 725,00 €	15 300,00 €	19 900,00 €	59 200,00 €	22 300,00 €	3 700,00 €	6 175,00 €	5 875,00 €	175 800,00 €
sociálna oblasť	58 950,00 €	88 950,00 €	94 725,00 €	101 975,00 €	62 650,00 €	59 400,00 €	1 800,00 €	1 550,00 €	500,00 €	470 500,00 €
hospodárska oblasť	19 612,50 €	56 712,50 €	57 575,00 €	45 175,00 €	45 850,00 €	56 200,00 €	29 500,00 €	31 950,00 €	0,00 €	342 575,00 €

5.3 Úverová záťaž obce na roky 2021 – 2030

Názov	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Splátka úveru na opravu komunikácii/SLSP	21.000,-€	25.200,-€	25.200,-€	25.200,-€

Názov	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028
Splátka úveru na opravu komunikácii/SLSP	25.200,-€	25.200,-€	25.200,-€	25.200,-€

Názov	Rok 2029	Rok 2030
Splátka úveru na opravu komunikácii/SLSP	25.200,-€	25.200,-€

Obec dňa 18.3.2020 obdržala od firmy MOUREZ s.r.o. Vranov nad Topľou Oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorá vznikla na základe Zmluvy o dielo č. 14/10/2019 z 15.10.2019 za rekonštrukciu miestnych komunikácií v celkovej výške 370.107,32€ /evidovaná faktúra č. 2019109, splatnou dňa 25.11.2034/ spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava.

Obec eviduje tento záväzok ako dlhodobý: 323.907,32€, krátkodobý: 25.200,-€ bez úročenia.

Dodržiavanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania:

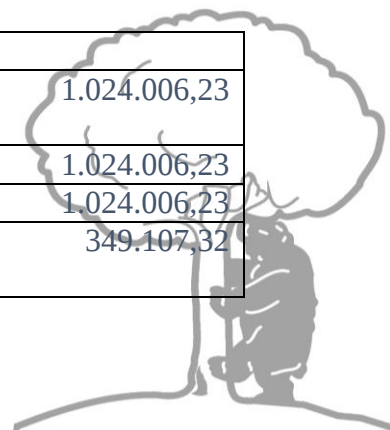
Obec v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

a/ celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b/ suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Výpočet podľa § 17 ods. 6 písm a/:

Text	Suma v EUR
Skutočné bežné príjmy z finančného výkazu FIN 1-12 k 31.12.2019 z toho:	1.024.006,23
- Skutočné bežné príjmy obce	1.024.006,23
Spolu bežné príjmy obce a RO k 31.12.2019	1.024.006,23
Celková suma dlhu obce k 31.12.2020 z toho:	349.107,32

- Zostatok istiny z bankových úverov	
- Zostatok istiny z pôžičiek	
- Zostatok istiny z návratných finančných výpomocí	
- Zostatok istiny z investičných dodávateľských úverov	
- Zostatok istiny z bankových úverov na predfinancovanie projektov EÚ	
- Zostatok istiny z úverov zo ŠFRB na obecné nájomné byty	
- Zostatok istiny z úveru z Environmentálneho fondu	

V roku 2019 došlo k zápisu pozemkov a budovy Jednoty na LV obce č. 894 a k zaplateniu 15.000,-€ za pozemky, suma: 50.000,-€ je rozdelená na 4 splátky, ročne po 12.500,-€ so splatením do 30.9.2023.

Záver

Vytvorenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce nie je ukončením procesu smerujúceho k rozvoju obce. Program je len základným východiskom a nadväzuje naň realizačná fáza podliehajúca pravidelnému monitorovaniu a vyhodnocovaniu. Úlohou obce je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja lokality.

PHSR obce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

Predmetný PHRSR obce Nižný Hrušov bol prerokovaný a schválený na zasadnutí OZ dňa:

.....

Verejné pripomienkovanie:

Zápis o prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nižný Hrušov na roky 2022 - 2030

Pripomienkovanie realizoval:

Termín pripomienkovania:

Oznam uverejnený/ dátum, miesto:

Text dokumentu k dispozícii: www.niznyhrusov.sk

Spôsob doručenia pripomienok: písomne, mailom

Počet pripomienok: celkový počet:

Akceptované:

Pripomienky:

Zápis spracoval:

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Základné informácie o obci	11
Tabuľka 2 Charakteristika obce	12
Tabuľka 3 Historické názvy obce	13
Tabuľka 4 Štatistika vývoja počtu obyvateľov	16
Tabuľka 5 Vekové zloženie obyvateľov obce Nižný Hrušov	18
Tabuľka 6 Rozdelenie alokácie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti na komponenty v piatich kľúčových oblastiach verejných politík aj s príspevkom ku stanoveným cieľom zelenej a digitálnej tranzície. /údaje k 6/2021	42
Tabuľka 7 Programové obdobie 2021 - 2027 Cestovný ruch - VUC PO – zasielaný na VUC 27.10.2020	53
Tabuľka 8 Programové obdobie 2021 -2027 VUC PO – občianska vybavenosť	55
Tabuľka 9 Programové obdobie 2021 - 2027 VUC PO – technická a dopravná infraštruktúra	59

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Foto CBS - letecký pohľad na obec.....	2
Obrázok 2 Hranice katastrálneho územia obce	12
Obrázok 3 Vojenské mapovanie 1782 -1785	14
Obrázok 4 Erb obce Nižný Hrušov	15
Obrázok 5 Vlajka obce Nižný Hrušov	15
Obrázok 6 Kresba kaštieľa z roku 1954	21
Obrázok 7 Existujúce chodníky	32
Obrázok 8 Časť bez chodníkov	33

Zoznam zdrojov

archív PÚ SR V 3854

Dobrovský Ján – Molnár Martin: Hrady a kaštiele Zemplína na historických fotografiách a pohľadniciach, vydavateľ Zemplín Média, s. r. o. v spolupráci so Zemplínskym múzeom v Michalovciach 2015, ISBN 978-80-972150-0-2

Erby obcí a miest Slovenskej republiky - https://www.heraldry-wiki.com/heraldrywiki/wiki/Ni%C5%BEn%C3%BD_Hru%C5%A1ov

Heraldický register - http://ives.minv.sk/heraldreg/wp_browse.aspx

<https://geopresovregion.sk/home/>

<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>

<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>

<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>

<https://www.niznyhrusov.sk/zverejnovanie/rozpocet/>

<https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/vyzvy-granty/programove-obdobie-2021-2027/zber-udajov-pz/>

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/LP/2021/112>

<https://www.zmovr.sk/clenovia-1/>

Krajňák Jaroslav – Anna Lesznai a jej Nižný Hrušov, Darte Aukčná spoločnosť s.r.o., str. 11, 2016

Krajňák Jaroslav – Múzeum Anny Lesznai v Nižnom Hrušove, SarmXPrint s.r.o., Prešov, str. 12, 2019

Mazár Jozef, PhDr.: Naš Nižný Hrušov, PRINT CENTRUM, Bratislava

Súle Peter a kolektív- Encyklopédia miest a obcí Slovenska, Vydavateľstvo PS LINE, 2005, str.903, ISBN 80-969388-8-6.

Šimkulič Marián: Zemplínske svedectvá minulosti pod nánosmi času, WM vydavateľstvo, 2018, str. 64, ISBN 978-80-973258-0-0

Štatistický úrad Slovenskej republiky

www.mapire.eu

<https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/medzinarodna-spolupraca/europska-unia/strategie-europskej-unie/>

<https://www.minzp.sk/strategicke-dokumenty/>

<https://www.nro.vicempremier.gov.sk/regionalny-rozvoj/index.html>

<http://www.reformuj.sk/reformny-zamer/co-su-reformne-zamery/>

<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/operacne-programy/>

<https://www.minzp.sk/voda/ochrana-pred-povodnami/>

6 Prílohy

6.1 Príloha č. 1 Dotazník

1. POHLAVIE

Muž

Žena

2. VEK

Do 18

Od 19 - 24

Od 25 – 49

Od 50 – 60

Od 61 – 70

Nad 70

3. AKO DLHO V OBCI BÝVATE?

0 – 5 r.

6 – 10 r.

11 – 20 r

Viac ako 20 r.

4. VAŠE NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE:

5. SLEDUJETE INFORMÁCIE O DIANÍ V OBCI NA WEB STRÁNKE

WWW.NIZNYHRUSOV.SK ?

Pravidelne / 1x týždenne

Občas / 1x mesačne

Nesledujem

6. ODOBERÁTE INFORMÁCIE Z WEB STRÁNKY CEZ SMART INFO - ZASIELANIE NOVINIEK NA MAIL?

Áno

Nie

7. VYUŽÍVATE MOBILNÚ APLIKÁCIU V OBRAZE K INFORMOVANIU O OBCI?

Áno

Nie

8. PREDSTAVTE SI, ŽE MÁTE MOŽNOSŤ ROZHODOVAŤ O VYUŽITÍ OBEČNÝCH PROSTRIEDKOV. ČO JE POTREBNÉ PODĽA VÁŠHO NÁZORU V OBCI ČO NAJSKÔR RIEŠIŤ A ROZVÍJAŤ?

Ekonomika

Doprava a komunikácie

Technická infraštruktúra

Odpadové hospodárstvo

Životné prostredie

Sociálna oblasť

Školstvo

Šport

Kultúra

Propagácia

Cestovný ruch

Administratíva – činnosť obecného úradu

Bezpečnosť

Iné :

9. AKO BY SA DALO PODĽA VÁS PRITIAHNUŤ VIAC NÁVŠTEVNÍKOV, TURISTOV DO OBCE?

Rekonštrukciou historických pamiatok, budov

Vytvorením nových možností ubytovania

Propagovaním obce v širšom kruhu

Organizovaním udalostí podporujúcich rozvoj tradícií

iné:

Ďalšie otázky sú hodnotené pomocou stupnice od 1 do 5, pričom 1 je výborný a 5 je nedostatočný

10. BÝVANIE

11. ŠKOLSTVO – MATERSKÁ ŠKOLA V NIŽNOM HRUŠOVE

12. ŠKOLSTVO – ZÁKLADNÁ ŠKOLA V NIŽNOM HRUŠOVE

13. PARKOVANIE V OBCI

14. KOMUNIKÁCIE

15. CHODNÍKY

16. STAV ZELENÉ V OBCI, STAROSTLIVOSŤ O ZELENÉ PRIESTRANSTVÁ

17. ŠPORT

18. KULTÚRA A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

19. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

20. PODMIENKY PRE PODNIKATEĽOV

21. INFORMOVANOSŤ O DIANÍ V OBCI

22. NÁMETY, POZNÁMKY NA ZLEPŠENIE ŽIVOTA V OBCI - PRIESTOR SA VYJADRIŤ

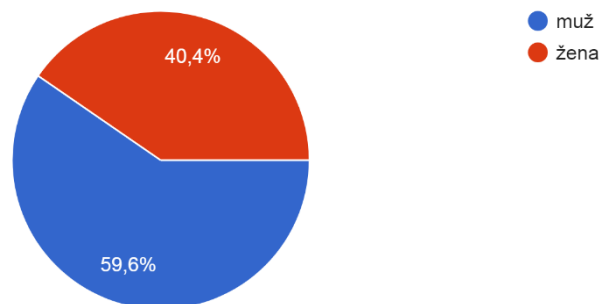
6.1.1 Vyhodnotenie elektronicky zadaných odpovedí

Dotazník bol zverejnený na webovej stránke www.niznyhrusov.sk v elektronickej podobe od 5.1.2022 do 30.1.2022. Elektronicky vyplnilo dotazník 47 osôb. Iba 9 osôb vyplnilo dotazník v čase do 12,00 hod. Ostatné osoby ho vyplnili v popoludňajších hodinách. Možno pre zmienku – jeden dotazník bol vyplnený v čase 23,50 hod, čo je chvályhodné, že aj v tomto čase občania neváhajú prejsť svoj názor.

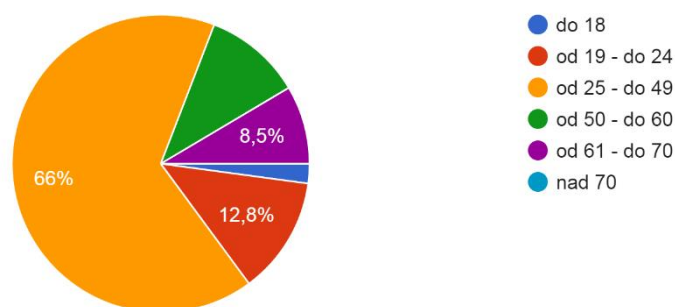
Môžeme skonštatovať, že o dotazník bol väčší záujem v elektronickej podobe ako v tlačenej.
ODPOVEDE:

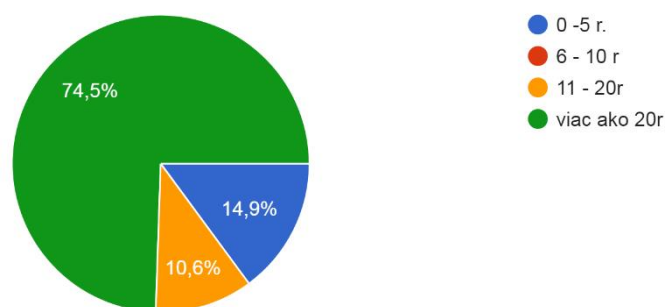
Pohlavie
47 odpovedí

Vek
47 odpovedí

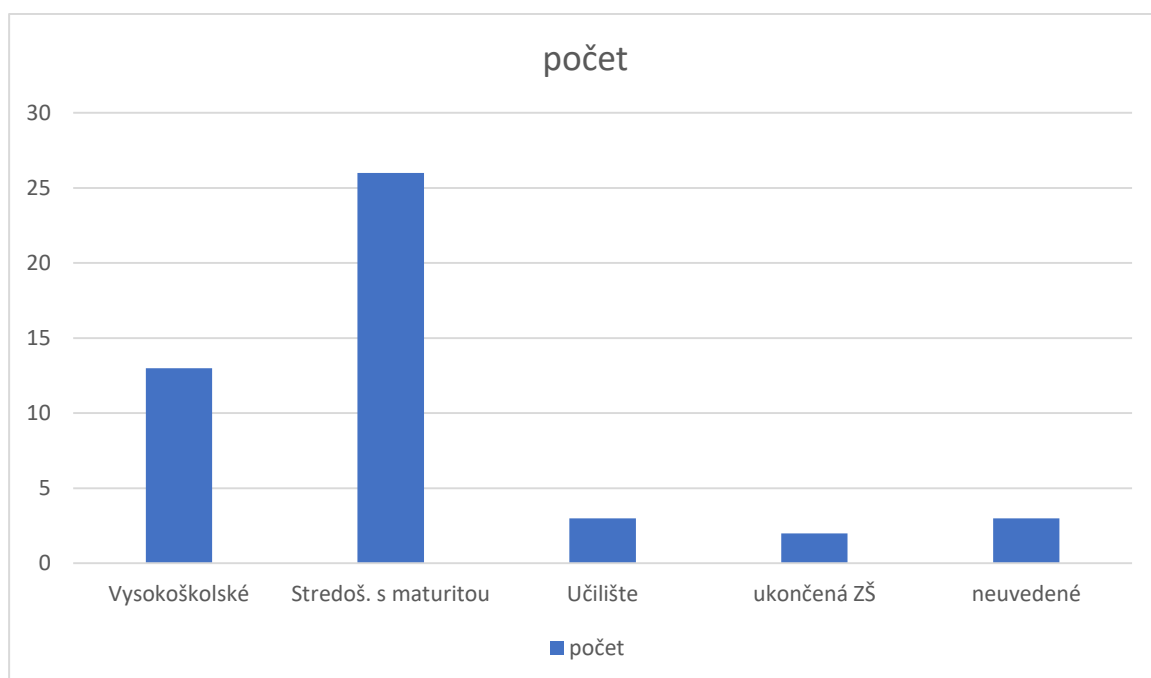

Ako dlho v obci bývate?
47 odpovedí

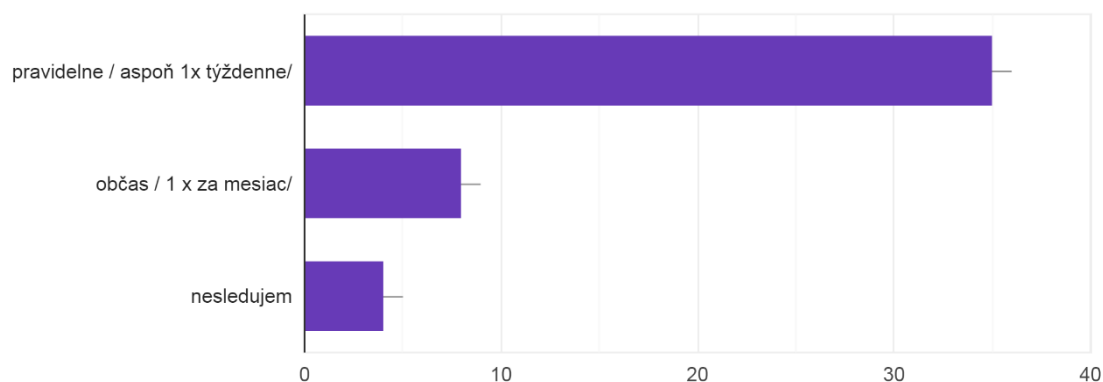
Vzdelanie:

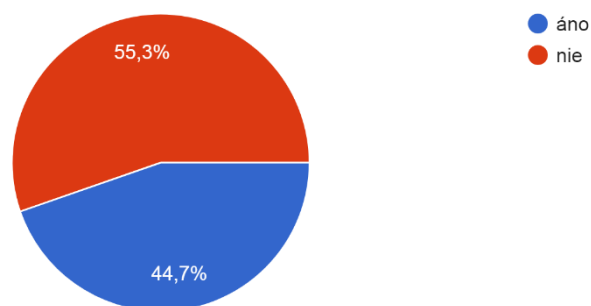
Sledujete informácie o dianí v obci na web stránke www.niznyhrusov.sk ?

47 odpovedí

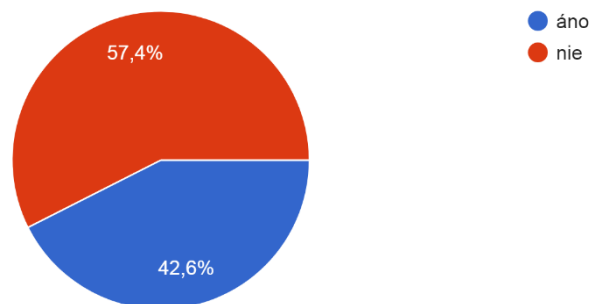
Odoberáte informácie z web stránky cez SMART info - zasielanie noviniek na mail?

47 odpovedí

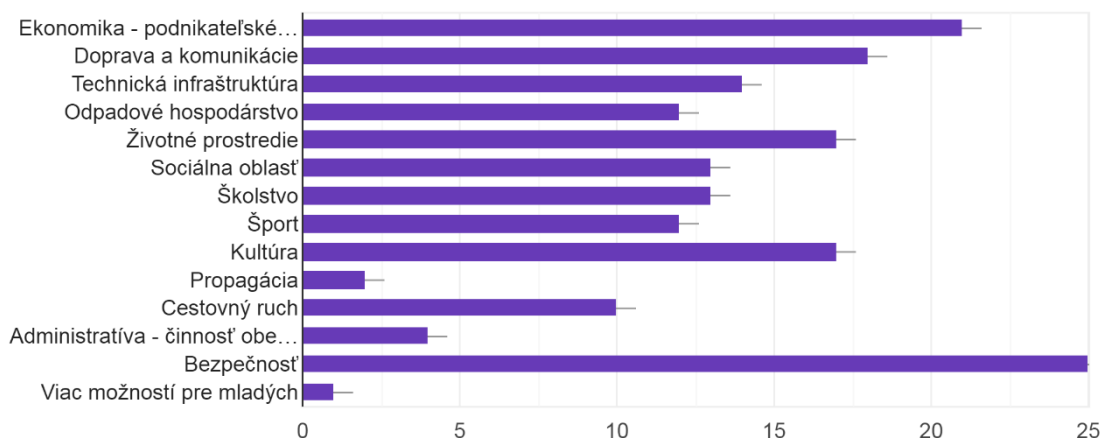
Využívate mobilnú aplikáciu V obraze k informovaniu o obci?

47 odpovedí

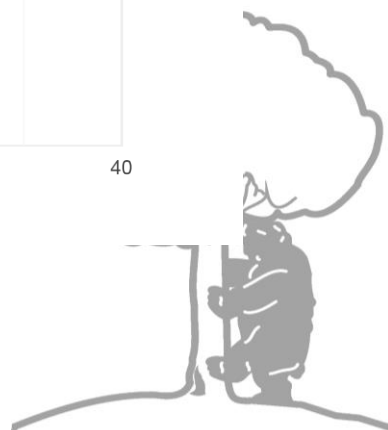
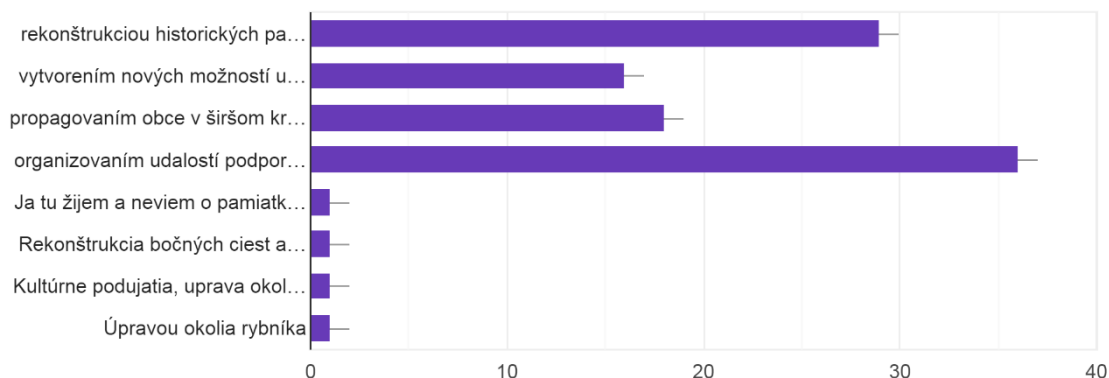
Predstavte si, že máte možnosť rozhodovať o využití obecných prostriedkov. Čo je potrebné podľa Vášho názoru v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať?

47 odpovedí

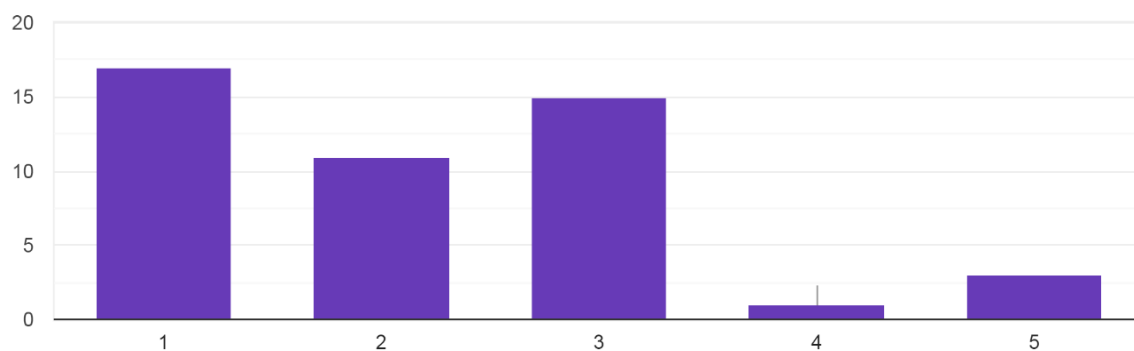
Ako by sa dalo podľa Vás pritiahnuť viac návštevníkov, turistov do obce?

47 odpovedí

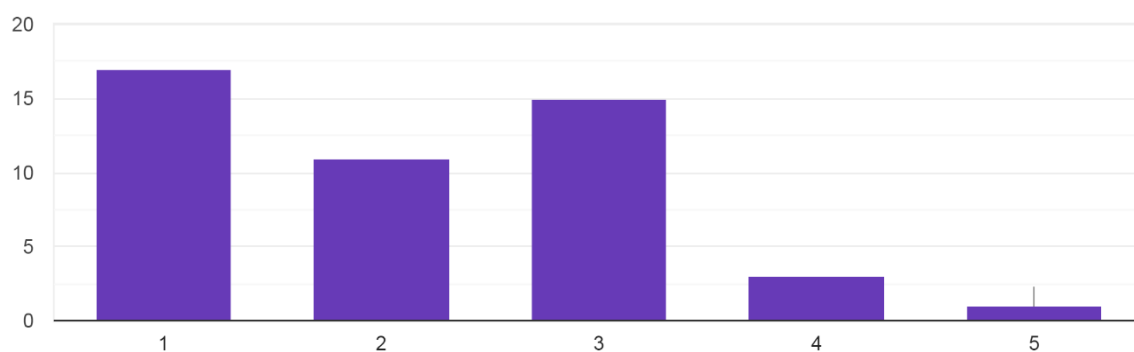
Bývanie

47 odpovedí

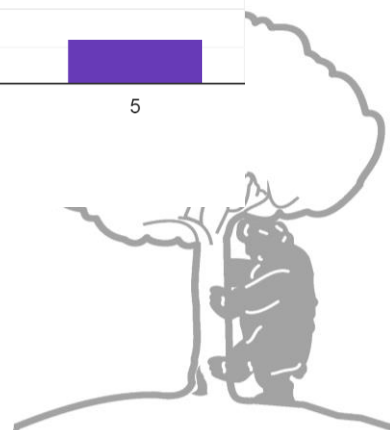
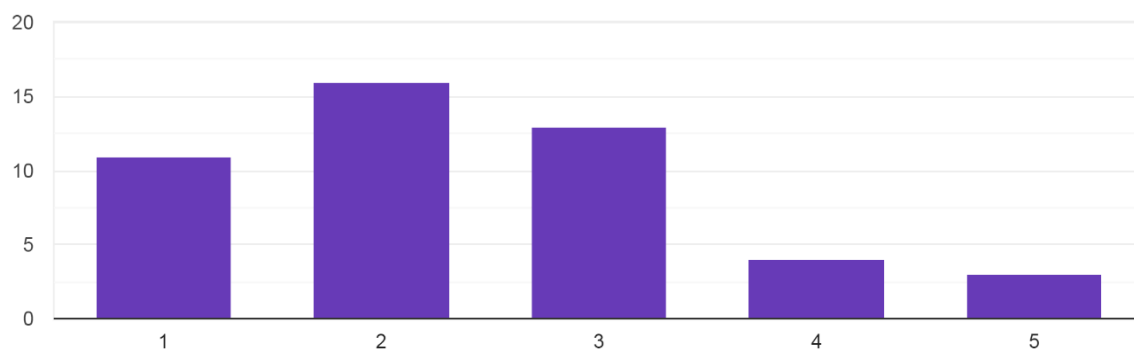
Školstvo - Materská škola v Nižnom Hrušove

47 odpovedí

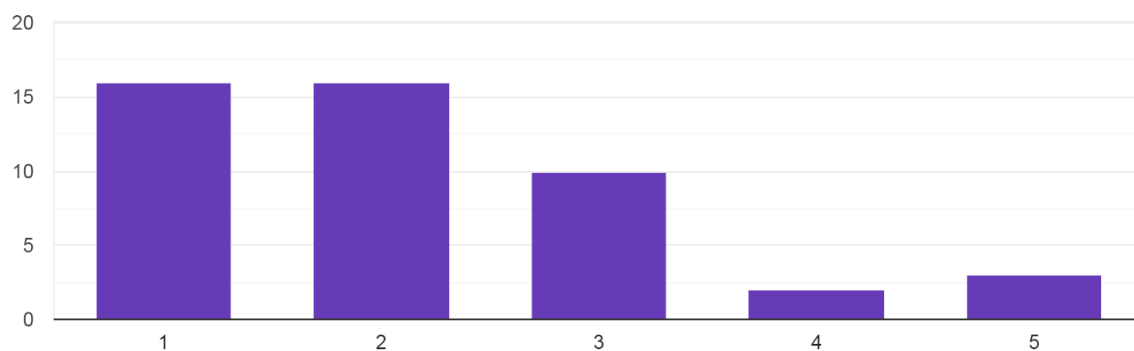
Školstvo - Základná škola v Nižnom Hrušove

47 odpovedí

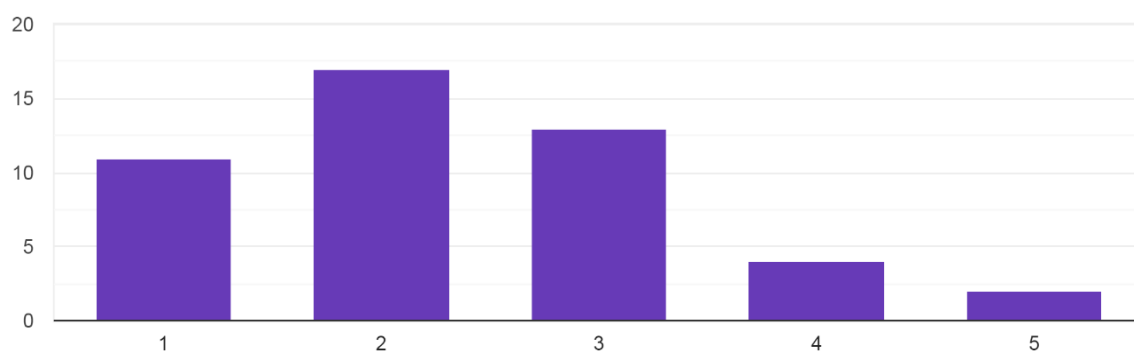
Parkovanie v obci

47 odpovedí

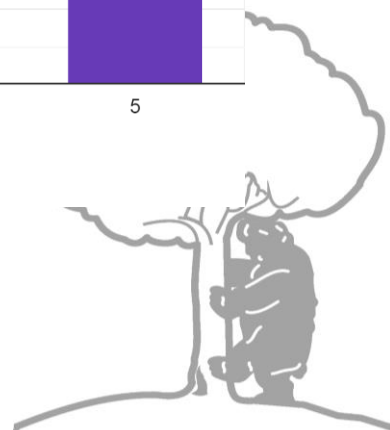
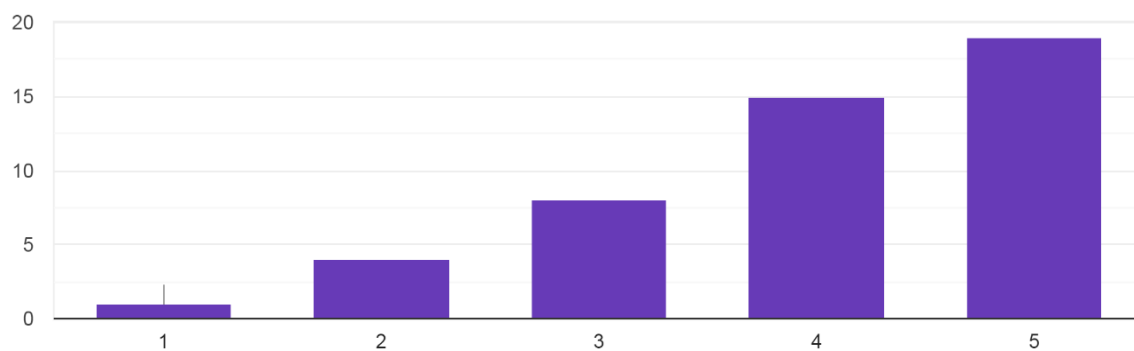
Komunikácie

47 odpovedí

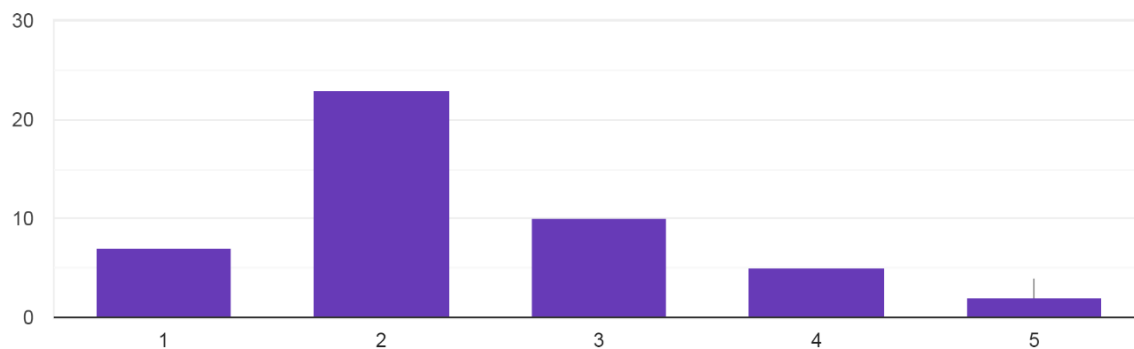
Chodníky

47 odpovedí

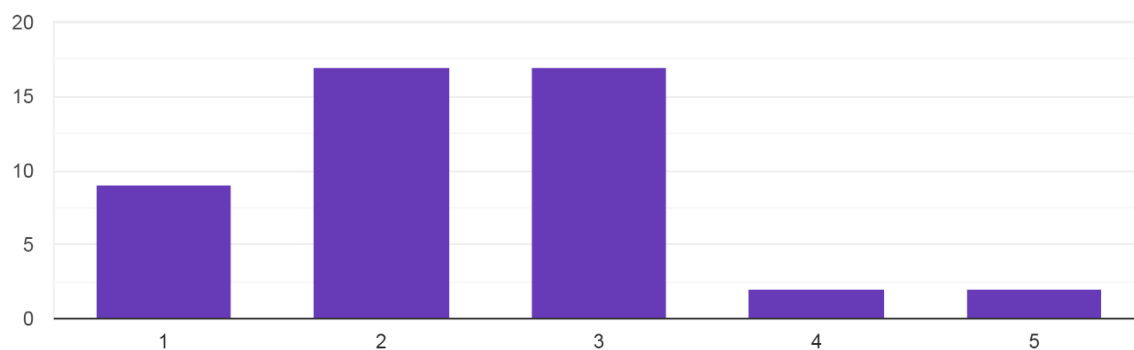
Stav zelene v obci, starostlivosť o zelené priestranstvá

47 odpovedí

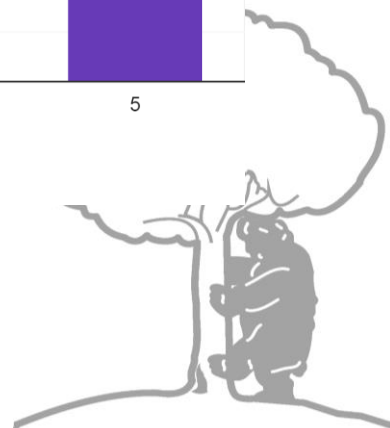
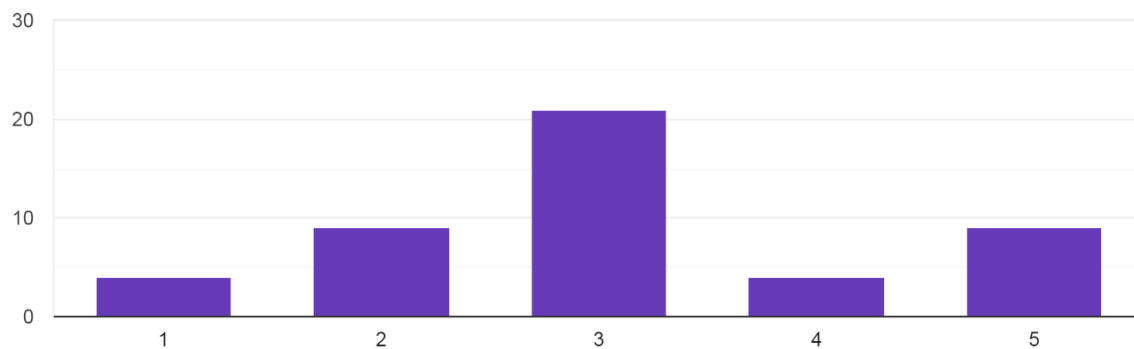
Šport

47 odpovedí

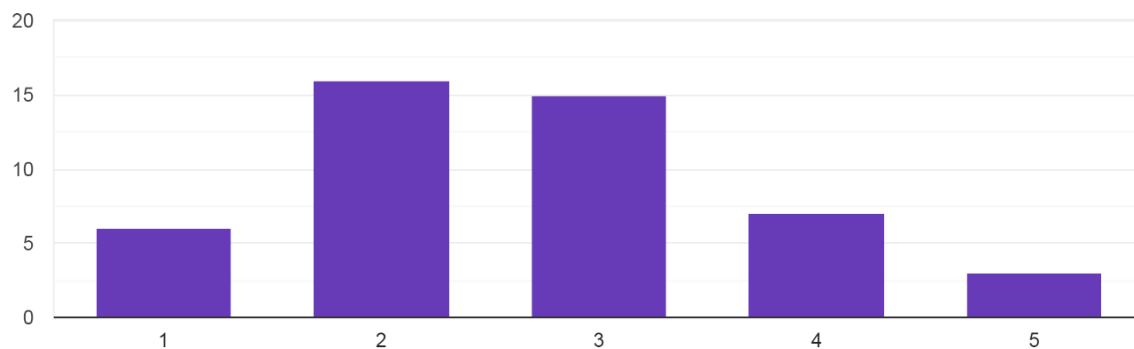
Kultúra a spoločenský život

47 odpovedí

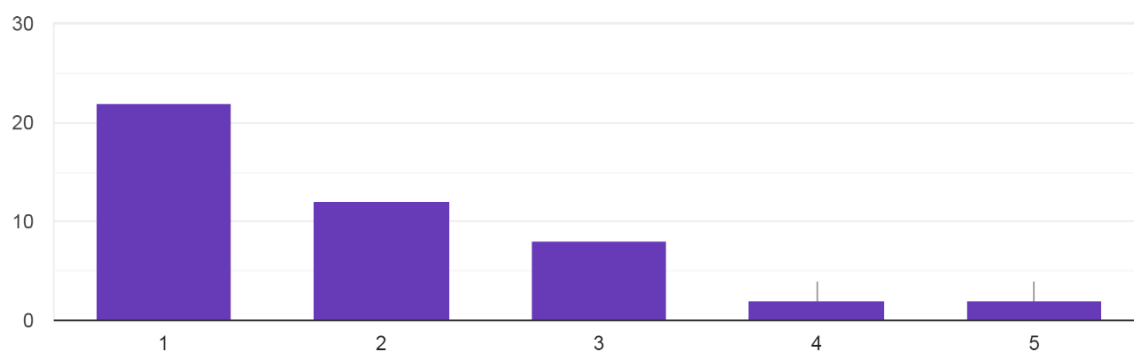
Životné prostredie

47 odpovedí

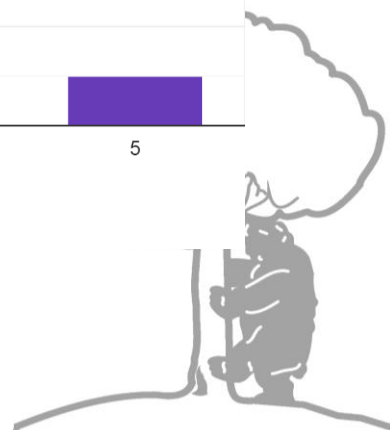
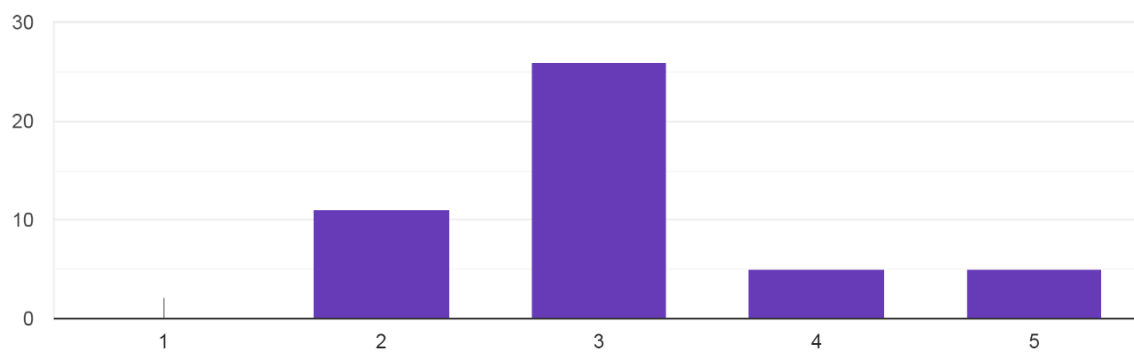
Informovanosť o dianí v obci

46 odpovedí

Podmienky pre podnikateľov

47 odpovedí

6.1.2 Námety a postrehy od občanov

(pozn. : pre zachovanie autenticity sme nepristúpili ku korekcii gramatických chýb a ponechali sme uvedené texty v plnom znení, vynechané boli odpovede s poznámkou : nič nemám, všetko som napísal a podobne)

- Dokoncenie rozostavaných objektov typu telocvičňa, klub mladých, oprava nákupného strediska, chodníkov, hasičskej zbrojnice..
- Na niektoré otázky sa ťažšie odpovedá, môžu skresľovať na základe covid situácie. minimálne kultúra a šport. Každopádne potrebujeme viac možnosti na bývanie, nakoľko obec za ten krátky čas podľa mňa zlepšila svoj rating o 100% a ľudia tu chcú prísť bývať. Inovujeme, stále sa riešia projekty, čiže za pochodu sa zlepšuje každá oblasť spoločenského života podľa možnosti zhora.
- Lepšia komunikácia z občanmi 😊
- Viac kamier, zvyšuje sa bezpečnosť.
- Chodníky na ulici Hlavná - Konec
- Kvitujem, že sa snažíte niečo v obci zlepšiť. Žiaľ všetko dlho trvá a výhovorka typu, lebo korona, už nikoho veľmi nezaujíma. Veľa ľudí ani nemá záujem už niečo zlepšovať. Snažíte sa ísť technickou dobou. To je fajn, ale nie pre všetky vekové kategórie. Máme tu mladé rodiny, deti no nič pre nich (ak nerátam ihrisko), podujatia žiadne. Ak sa zamyslím, tak za minulý rok, okrem futbalu a kolotočov si nespomínam na nič. A čo naši dôchodcovia? Podľa mňa sa až priveľmi preferuje "cukráreň" a nie niečo pre rodinu... Kto normálny by zobral svoju rodinu do obecnej cukrárne na pizzu, či zákusok, posedieť si? Čo tak urobiť naozaj niečo pre rodiny, dôchodcov, ale bez štangastov... Nápadov mám veľa na zlepšenie života v obci.
- budovať byty pre mladé rodiny
- dlhodobo sa hovorí o rekonštrukcii kaštieľa, málo sa organizujú kultúrne podujatia či už pre mládež alebo dospelákov
- všetko som vyjadrila v dotazníku
- Väčšia otvorenosť voči občanom v oblasti športu a taktiež aj práca s talentom mladých, to je veľkou slabinou obce.
- Viac možností a priestoru pre mládež
- Ak chceme obec rozvíjať, tak potrebujeme tu udržať a dostať mladých - a pre nich je dôležité zázemie pre deti a dostupné bývanie..

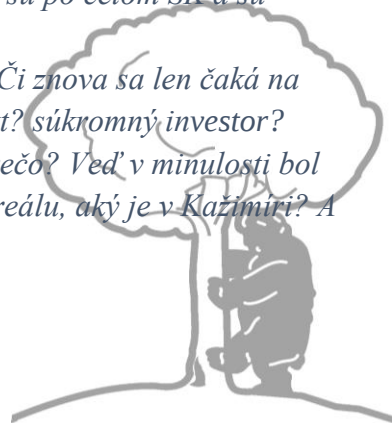
1. Dokončiť školskú telocvičňu aj formou úveru, lebo deti ju potrebujú teraz a nečakať, kým príde nejaká dotácia...Areál školy je obrovsky - chýba mi ju tam exteriérové športoviská - skok do piesku, šplh na tyči, bežecký oval, dopravné ihrisko.... multifun. ihrisko je super, ale deti potrebujú aj atletické cvičenia. Rovnako mi chýba viac atrakcií na dvore pre deti MŠ pre rozvoj detí. Škoda, že huštáček je ďaleko od MŠ..ideál by bol, aby MŠ bola pri ZŠ

V škole je posledné roky málo detí oproti minulosti...Treba to využiť a školu týmto zatraktívniť niečím výnimočným, čo v (širokom) okolí nie je. Napr zaviesť do školy - spôsob výučby prvkami tzv Montessori školy, bilingválne vzdelávanie a pod... podobné projekty sú po celom SK a sú žiadané a vyhľadávané...

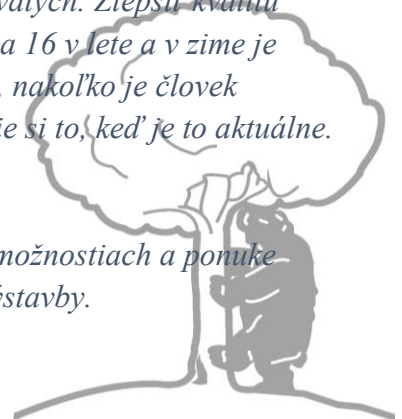
2. Prečo obec "zanevrela" na projekt nájomných bytov? Nebol dopyt? Či znova sa len čaká na nejakú dotáciu? A čo tak skúsiť rovnako, ako to robí štát? - PPP projekt? súkromný investor?

3. Máme tu rybník - dnes je to už len zdroj príjmu pre rybársky zväz..Prečo? Veď v minulosti bol celé leto plný ľudí..prečo to znova neobnoviť, povedzme aj na spôsob areálu, aký je v Klazimiri? A znova aj v spolupráci so súkromným sektorom...

4. A samozrejme - dobudovanie inžinierskych sietí a chodníkov

- Kulturne podujatia, cesta a chodník na ulici Anny Lesnay, čisto reštaurácia a podobne
 - Vybudovať chodníku po celej dĺžke hlavnej cesty, viac kultúrnych podujatí, rozvoj aj iného športu ako futbalu, častejší zber triedeného odpadu, lacnejši komunálny odpad (pre mlade rodiny s malými deťmi používajúcimi plienky je to katastrofálna čiastka), väčšia podpora a propagácia podnikateľov,
 - Z začať sa hýbať
 - Oprava chodníkov v obci
 - Vybudovať miesto kde by si rodičia s deťmi vedeli oddýchnuť dat si kávu alebo koláč a deti by sa mohli pritom pokojné a bezpečné hrať
 - Viac kultúrnych podujatí
 - Opraviť a zrealizovať viac chodníkov
 - Vedľajšie cesty (hlavne Anny Lesznai), chodník popri hlavnej ceste, úprava celého areálu pri rybníku (odpadky, zarastené okolie, stav vody a starostlivosť o vybudované lávky)
 - Kultúra a šport, akcie, koncerty,....
 - možno by bolo dobre spraviť cyklochodník aj na Ričijov.
 - Vybudovanie náučných chodníkov.
 - Pri výstavbe nových atrakcií myslieť aj na súkromie obyvateľov. Sústrediť ich viac do centra obce, kde sú verejné budovy a miesta.
 - Podľa toho čo je najviac potrebné.
 - Cesta na ulici Anny Lesznay
 - Vybudovanie chodníkov
 - využitie bývalej budovy Jednota a zavedenie služieb pre občanov, napr. lekáreň, výstavba nájomných bytov, chodníky po celej obci.
 - Zlepšiť kultúrny život v obci realizáciou roznych podujatí pre všetky generácie.
- Urychlenie výstavby mosta cez rieku Ondava.
- Chýbajúci chodník, cyklotrasa, kanalizácia v celej obci
 - Častejšie vyváženie triedeného odpadu. Momentálna situácia znamená, že domácnosť musí doslova skladovať odpad. Častejšie by bolo určite vhodné. Plasty jednoznačne. Aspoň 2x mesačne. Papier, nehovoriac. Ako ste predĺžili na 1x za 2 mesiace je extrémne dlhý čas. V dnešnej dobe eshopov, doručovania domov, balenia, narasta objem papiera a kartónov extrémne a je to objemné na skladovanie. Súčasný kalendár vývozu nie je absolútne motivačný, ani vhodný. Komunálny odpad sa vyváža 2x za mesiac, pričom politika separovania má smerovať k znižovaniu množstva KO. Protichodne uplatnenie v praxi. Najmenšie množstvo odpadu vyvážame najčastejšie. Poskytovanie čistých vriec po vyvoze !!! Nie vrátenie použitých. Vrecia su často špinavé, mokré, hlavne v prípade zlého počasia, zničené... Kompostovanie a kompostery. Kosiť to v mestách poskytuje... Osvetlenie pri cintoríne, resp aj cintorína v prevádzkovom čase, teda až do 21:00h. Svetlá pri cintoríne málokedy svietia. Väčšinou iba v období všetkých svätých. Zlepšiť kvalitu rozhlasu - zrozumiteľnosť, hlasitosť, opakovanie, zväziť vhodný čas, cca 16 v lete a v zime je rozdiel.. oznamy zverejniť aj na fb, aspoň v príbehu, sms nie je riešenie, nakoľko je človek zahltený všetkým, na fb by si to pozrel pohodlne, vráti sa k tomu a pozrie si to, keď je to aktuálne. Chodníky! Aj kvalita. Udržiavanie. Bezpečnosť smer Ričiov. Možnosť objednať obedy aj krátkodobo... napr. Na 2 dni, týždeň alebo nepravidelne. Lepší prístup a informovanosť o možnostiach a pomúke obedov, jednoduchosť objednavania. Rozširovanie sietí, na podporu výstavby.

- *Dostavba školskej telocvične , zmena UP na potreby 21 storočia - ľahký priemysel, logistika a podobne okrem rezidenčného bývania a nájomného bývania, zlepšiť kpl technickú infraštruktúru , zvyšok v znamkovaní, napr rybník - rekreačná oblasť zistiť potenciál územia cez renomované konzultačné spoločnosti a podobne*
- *Viac priestoru na stretávanie sa mladých ľudí.
Priestor nad Pohostinstvom využiť na služby napríklad zubár, všeobecný lekár pre dôchodcov, lekáreň..
Viac kultúrnych podujatí a letných akcií.
Viac akcií v Hostinci (trebárs zabíjačkové hody v letných mesiacoch, grilovacie hody..)
Vybudovanie chodníkov a cyklotrás.
Oprava cesty k rybníku.*
- *Chodník popri hlavnej ceste.*
- *Častejší zber plastov a papiera
Zber šatstva
Nasadiť tuje na cintoríne namiesto listnatých stromov. Aj na novej časti, smerom k poliam, aj dolná časť smer bikac, urobiť taky plot z tuji, vyzeralo by to lepšie
Možnosť objednať obedy jednoduchsie, aj krátkodobo
Častejšie opakovať oznamy v rozhlase
Dávať oznamy na facebook
Urobiť chodníky v celej obci*

6.1.3 Vyhodnotenie písomne zadaných odpovedí

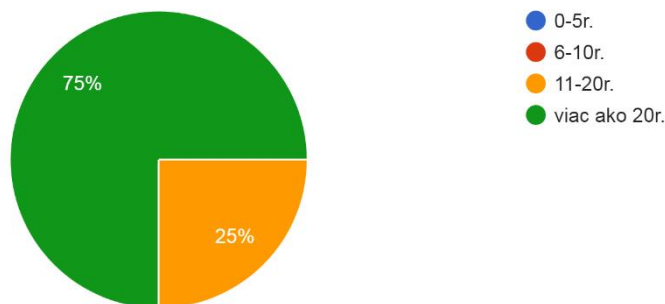
Dotazník bol vytlačený a pripravený k zaznamenávaniu odpovedí od 5.1.2022 do 30.1.2022. Pre zber dotazníkov bol vytvorený zberný box v prízemí Obecného úradu v Nižnom Hrušove. Dotazník vyplnili 4 osoby.

Pri vyhodnotení písomne odovzdaných odpovedí sme dospeli k záveru, že všetci respondenti nesledujú web stránku obce a všetci sú max nespokojní so stavom komunikácii a chodníkov v obci. Len 1 respondent vyplnil vzdelanie – základné a žiaden s respondentov neuviedol námety k zlepšeniu života v obci.

ODPOVEDE:

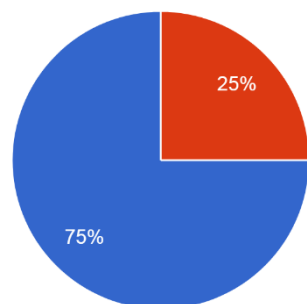
Ako dlho v obci bývate?

4 odpovede

Pohlavie

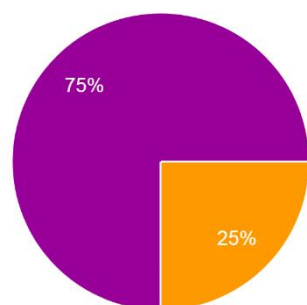
4 odpovede

● muž
● žena

Vek

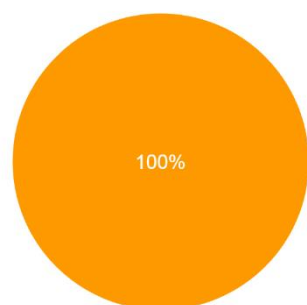
4 odpovede

● do 18
● od 19 do 24
● od 25 do 49
● od 50 do 60
● od 61 do 70
● nad 70

Sledujete informácie o dianí v obci na web stránke www.niznyhrusov.sk?

4 odpovede

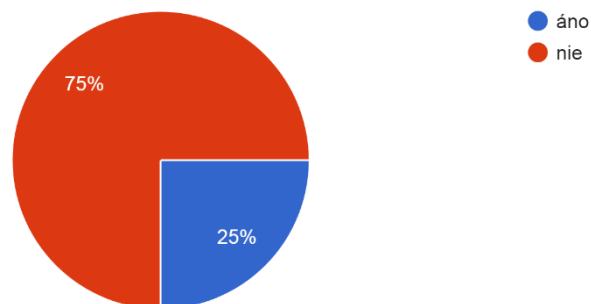

● pravidelne / aspoň 1 x týždenne/
● občas / 1 x za mesiac/
● nesledujem

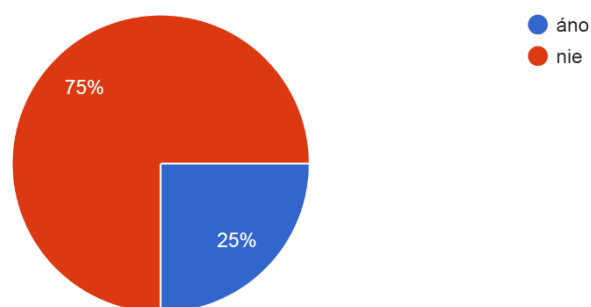
Odoberáte informácie z web stránky cez SMART info - zasielanie noviniek na mail?

4 odpovede

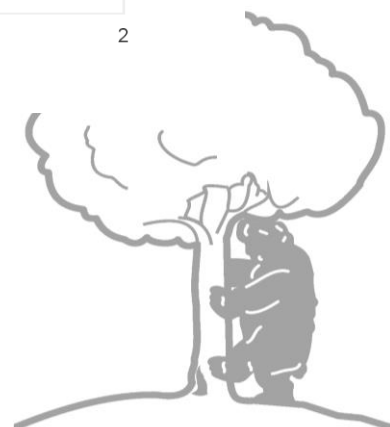
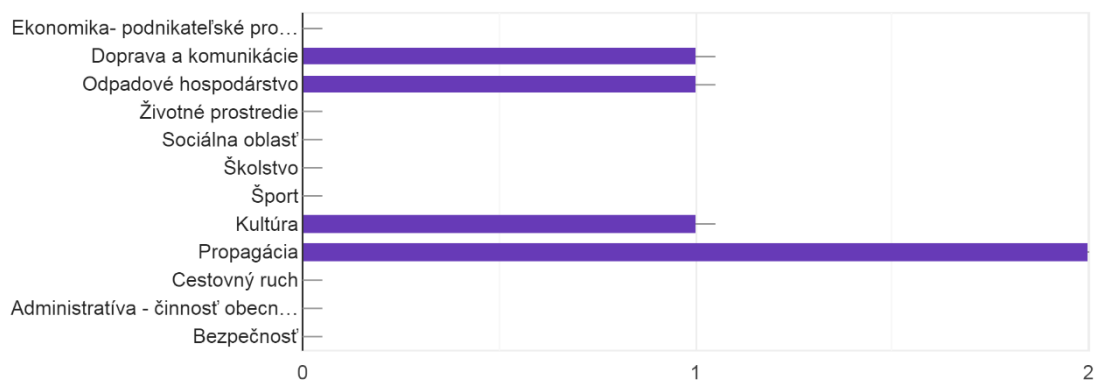
Využívate mobilnú aplikáciu V obraze k informovaniu o obci?

4 odpovede

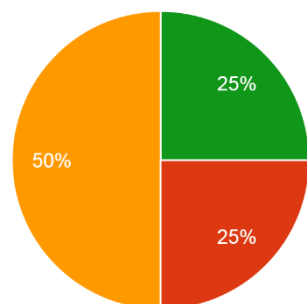
Predstavte si, že máte možnosť rozhodovať o využití obecných prostriedkov. Čo je potrebné podľa Vášho názoru v obci čo najskôr riešiť a rozvíjať?

4 odpovede

Ako by sa dalo podľa Vás pritaiahnuť viac návštevníkov, turistov do obce?

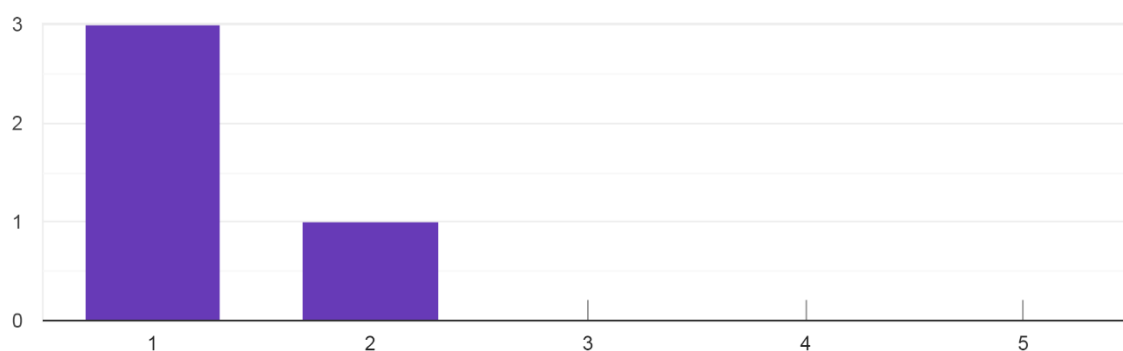
4 odpovede

- rekonštrukciou historických pamiatok, budov
- vytvorením nových možností ubytovania
- propagovaním obce v širšom kruhu
- organizovaním udalostí podporujúcich rozvoj tradícií

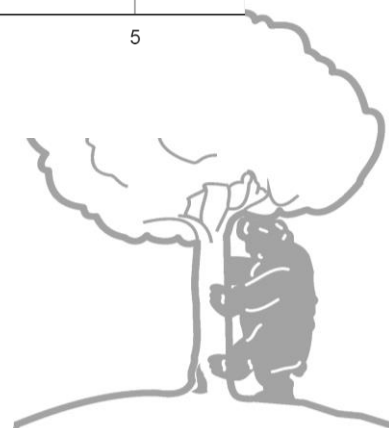
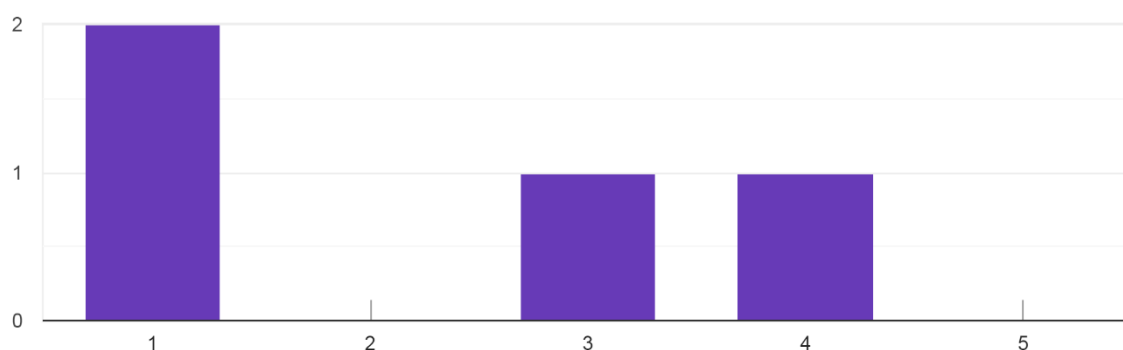
Bývanie

4 odpovede

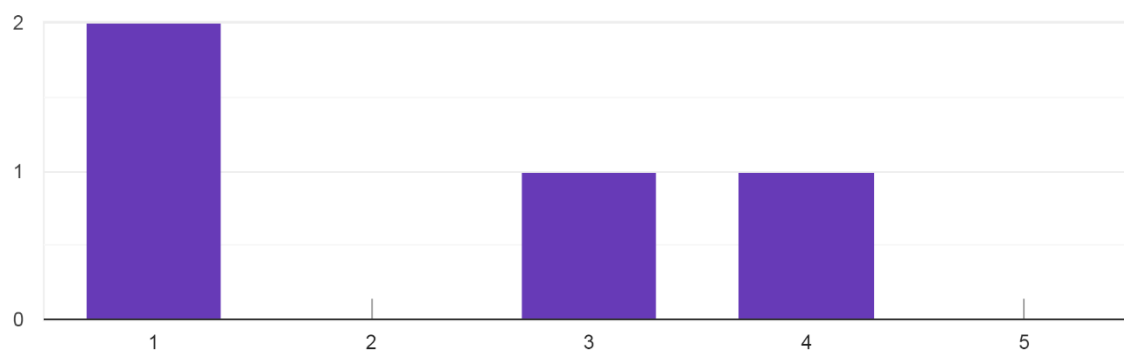
Školstvo - Materská škola v Nižnom Hrušove

4 odpovede

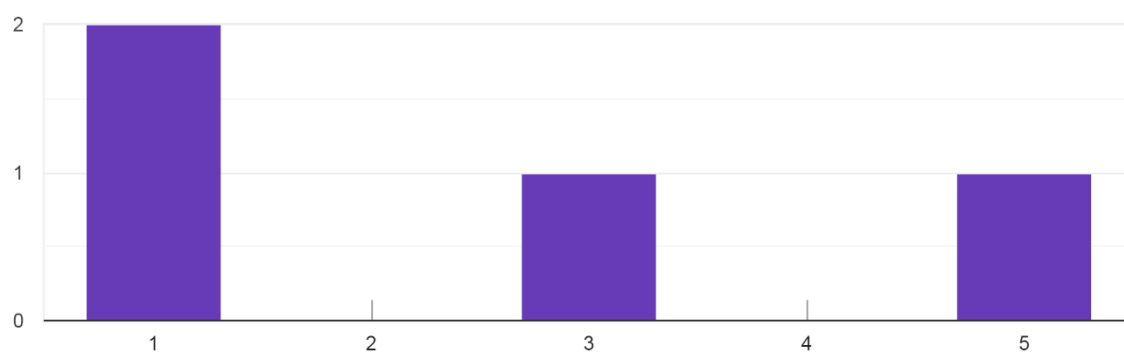
Školstvo - Základná škola v Nižnom Hrušove

4 odpovede

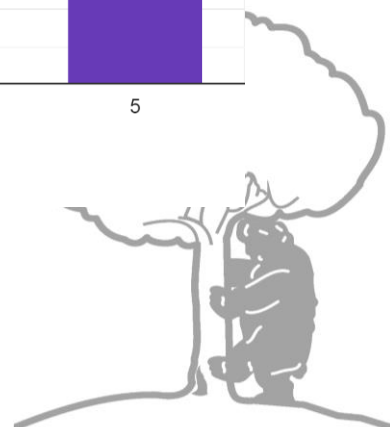
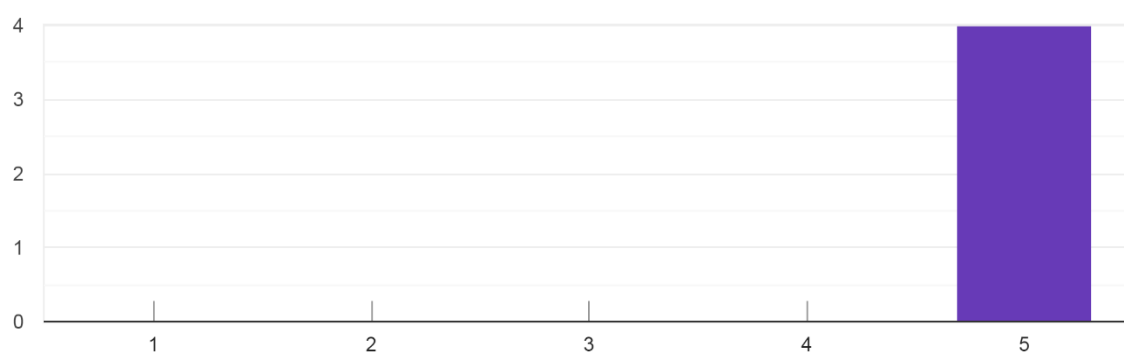
Parkovanie v obci

4 odpovede

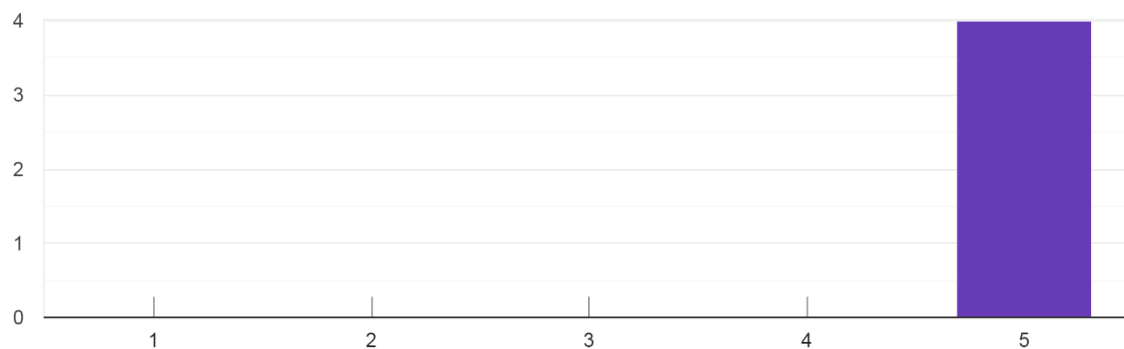
Komunikácie

4 odpovede

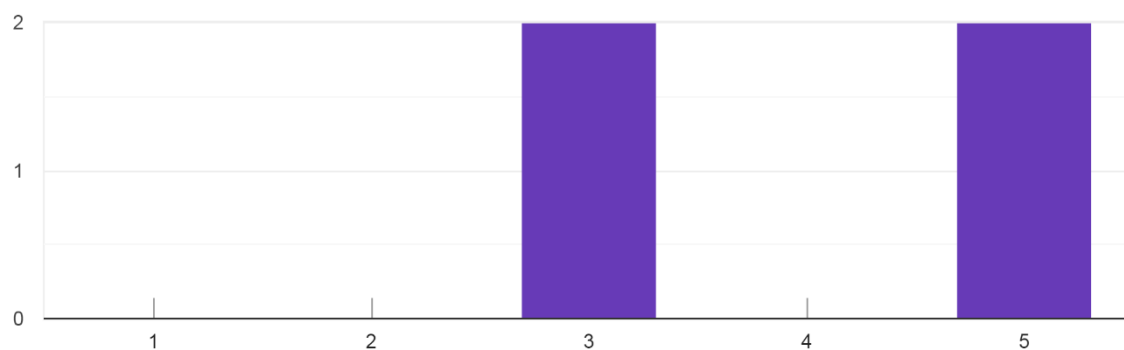
Chodníky

4 odpovede

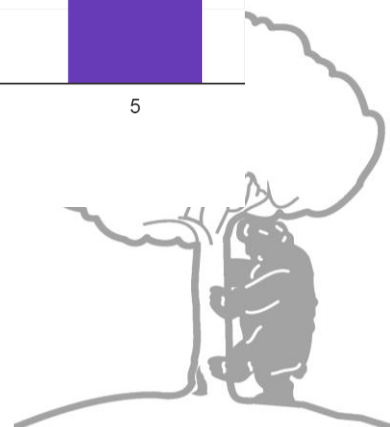
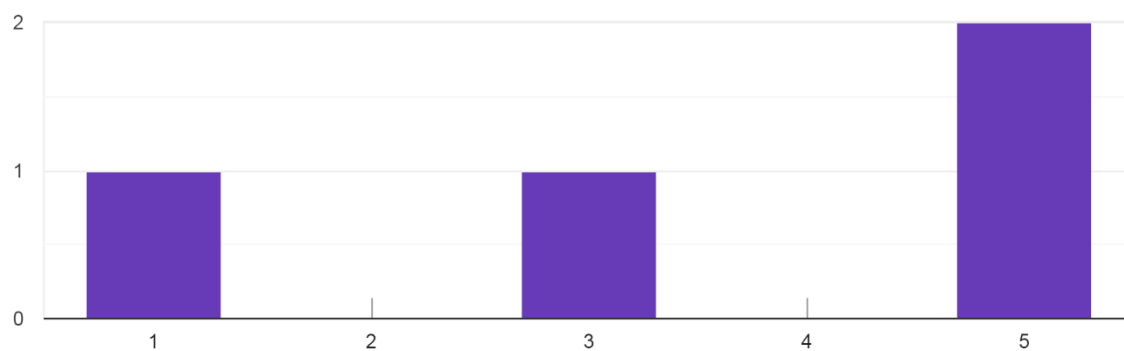
Stav zelene v obci, starostlivosť o zelené priestranstvá

4 odpovede

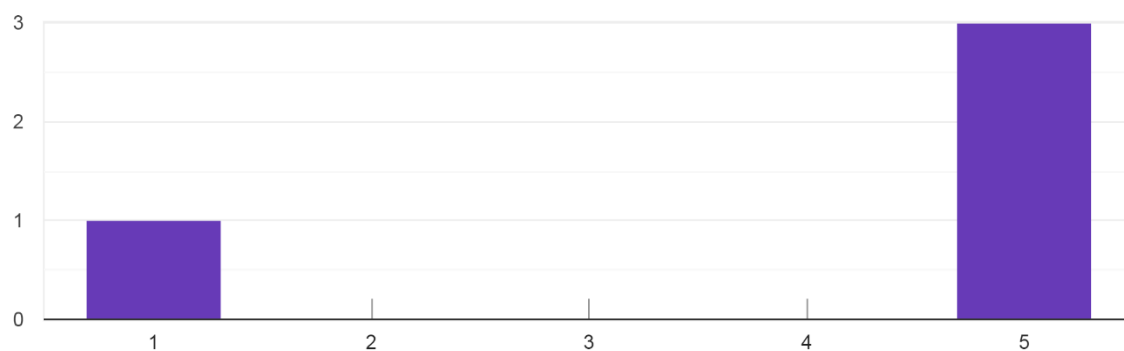
Šport

4 odpovede

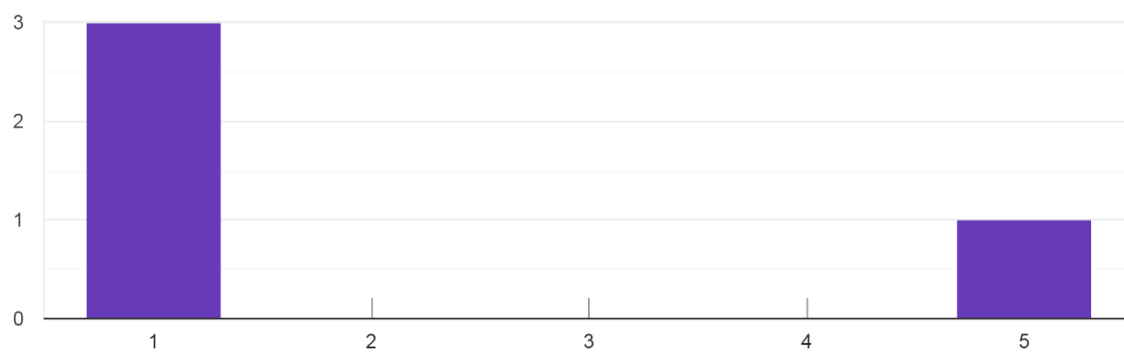
Kultúra a spoločenský život

4 odpovede

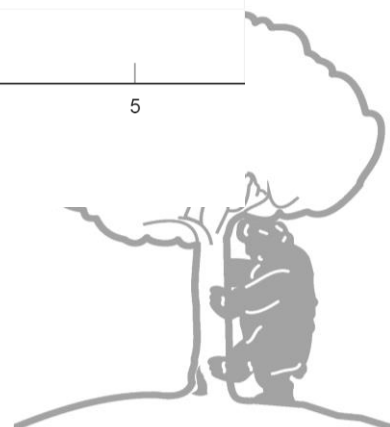
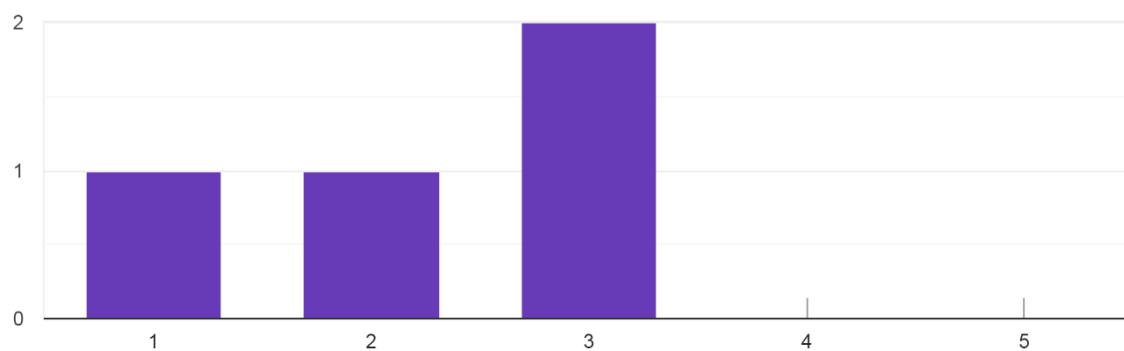
Životné prostredie

4 odpovede

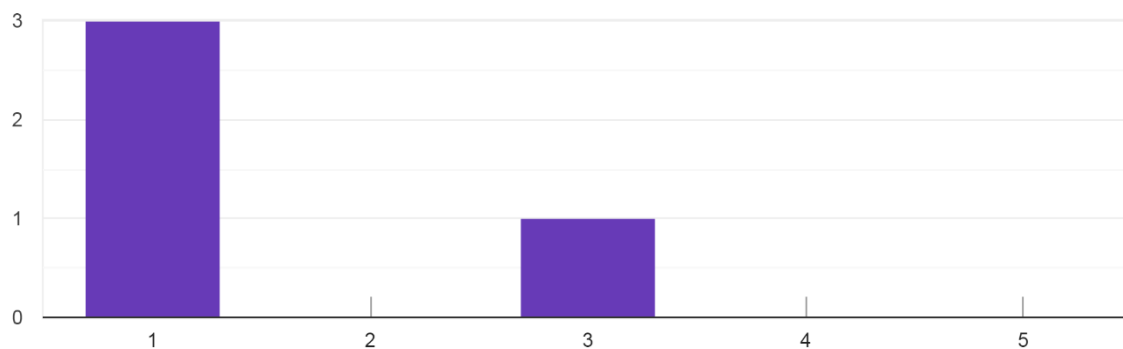
Podmienky pre podnikateľov

4 odpovede

Informovanosť o dianí v obci

4 odpovede

6.2 Príloha č. 2 – Správa z hodnotenia PHRSR

Príloha č. 2

Správa z hodnotenia PHRSR obce Nižný Hrušov za rok.....

	X	
Typ hodnotenia		Dôvod hodnotenia
Strategické hodnotenie		podľa rozhodnutia obce/ koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie		téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v monitorovacej správe za predchádzajúci rok

Ad hoc mimoriadne hodnotenie		<i>pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na revíziu PHRSR</i>
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti		<i>na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov, protokole NKÚ, správy auditu</i>

Dátum:

Hodnotiaca komisia:

Finančné plnenie plánu

		Plán v €	Skutočnosť v €	% Plnenia
Hospodárska oblasť				
Sociálna oblasť				
Environmentálna oblasť				

Zdroje krytia výdavkov

		Celkové investície	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje
Hospodárska oblasť				
Sociálna oblasť				
Environmentálna oblasť				

Plán na nasledujúci rok *doplniť rok*

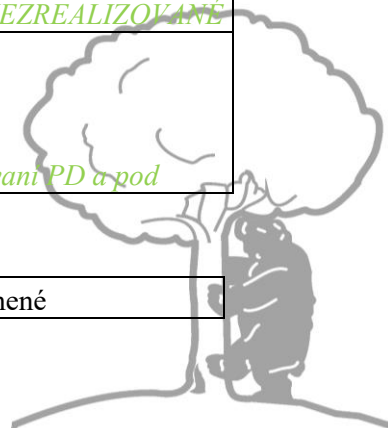
Opatrenie:		Aktivita:	
------------	--	-----------	--

Text:

<i>stručne uviesť zrealizované/nezrealizované opatrenia a aktivity + doplniť dôvod nezrealizovania</i>			
<i>Opatrenie</i>	<i>1.1</i>		
<i>Aktivita</i>	<i>1.1.1</i>	<i>Dobudovanie kanalizačnej siete</i>	<i>NEZREALIZOVANÉ</i>
<i>Dôvod: napr. nedostatok finančných prostriedkov, komplikácie pri schvaľovaní PD a pod</i>			

Sumár

ROK	Plánované spolu	Splnené	Nesplnené
-----------	-----------------	---------	-----------

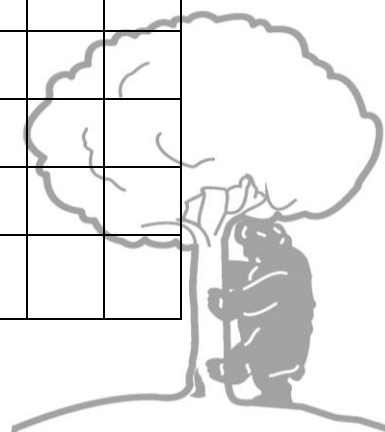
Dátum schválenia OZ:

6.3 Príloha č. 3 - Harmonogram plnenia

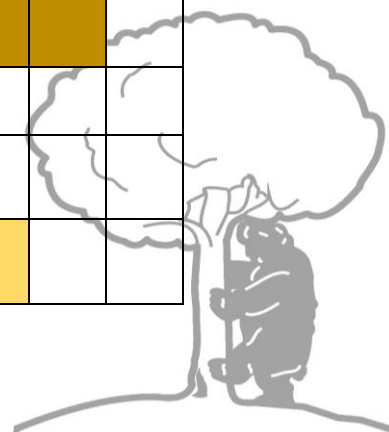
Splnený/Nesplnený harmonogram PHRSR obce Nižný Hrušov za rok

*Doplniť: S – splnený**N - nesplnený*

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA									
OPATRENIA a AKTIVITY:									
1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete									
1.1.1 Dobudovanie kanalizačnej siete									
1.1.2 Vybudovanie kanalizačnej siete ulica Bikáč									
1.1.3 Vybudovanie kanalizačnej siete miestnej časti Ričiov									
1.1.4 Rekonštrukcia a rozšírenie existujúcej kanalizačnej siete									
1.1.5 Dobudovanie dažďovej kanalizácie v obci									
1.2 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia									
1.2.1 Vybudovanie zberného dvora a technologického vybavenia									
1.2.2 Intenzifikácia separovaného zberu odpadu, technologic. vybavenie zberného dvora									
1.2.3 Intenzifikácia zhodnotenia a energetického využitia komunálneho odpadu									
1.3 Vybudovanie protipovodňových opatrení									
1.3.1 Vybudovanie protipovodňových opatrení									
1.3.2 Protipovodňové opatrenia pri rieke Ondava									
1.3.3 Protipovodňové opatrenia v obci									
1.4 Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie									

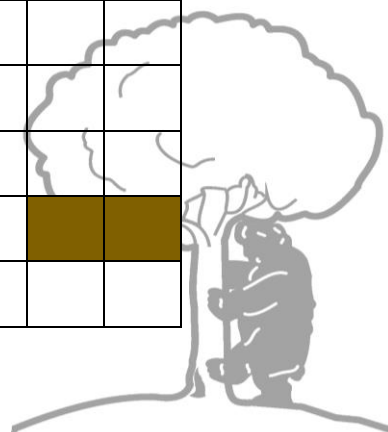

1.4.1	Minimalizovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie									
1.4.2	Sanácia čiernych skládok									
1.4.3	Ochrana a rozšírenie gaštanového parku a údržba verejnej zelene obce									
1.4.4	Vytvorenie zelených striech obecných budov									
1.4.5	Ochrana rozmanitosti fauny a flóry									
1.4.6	Zvyšovanie mieri separovania a zhodnocovania odpadov									
1.4.7	Podpora ekologických systémov prepravy osôb									
1.4.8	Podpora biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry v obciach									
1.4.9	Podpora elektromobility v obci									
1.4.10	Zavádzanie systémov prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku									
1.4.11	Úprava areálov školských zariadení a revitalizácia centra obce s dôrazom na zelené prvky									
1.4.12	Budovanie prvkov pre ochranu zahniezdenia sťahovaného vtáctva a ochrana už zabývaných druhov zvierat v obci									
1.4.13	Protierózne opatrenia									
1.4.14	Kvalita ovzdušia									
1.4.15	Podpora prechodu k obehovému hospodárstvu									
1.5	Využívanie obnoviteľných zdrojov									
1.5.1	Využívanie obnoviteľných zdrojov									
1.5.2	Vodozádržné opatrenia v obci a odvodnenie miestnych komunikácií									
1.5.3	Budovanie opatrení k ponechaniu vody v obci k jej ďalšiemu využitiu									
1.5.4	Rekonštrukcia kotolní obecných budov									
1.5.5	Vybudovanie nabíjajúcich lavičiek v obci									
1.5.6	Rekonštrukcia obecného osvetlenia s využitím solárneho									
1.5.7	Zníženie energetickej náročnosti domu smútku a cintorínskych budov									
1.5.8	Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch									

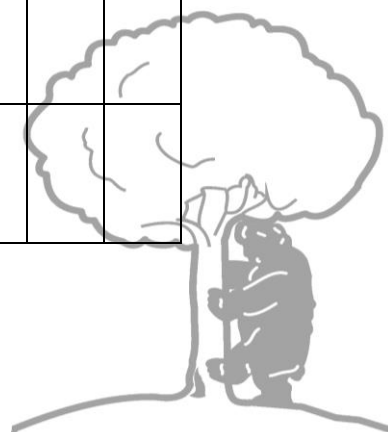

SOCIÁLNA OBLASŤ

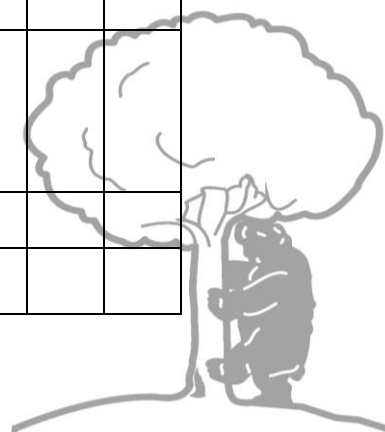
2.2.13	Rekonštrukcia futbalovej tribúny a priestorov									
2.2.14	Rekonštrukcia interiéru obecného klubu									
2.2.15	Doplnenie klubu mládeže									
2.2.16	Vybudovanie obecnej pracovne a hygienickej jednotky pre sociálne slabších z obce									
2. 3 Rozvoj bývania v obci										
2.3.1	Rozvoj bývania v obci									
2.3.2	Príprava projektovej dokumentácie výstavby nájomných bytov									
2.3.3	Vybudovanie nájomných bytov v obci									
2.3.4	Vysporiadanie pozemkov k vytvoreniu novej štvrte									
2.3.5	Podpora mladých rodín k bývaniu v obci									
2.3.6	Vybudovanie mosta cez Ondavu									
2.3.7	Analýza obecných pozemkov									
2. 4 Vytváranie možností pre trávenie voľného času										
2.4.1.	Vytváranie možností pre trávenie voľného času									
2.4.2.	Rekonštrukcia chodníka Po hrušovských mohylách NKP									
2.4.3.	Sprístupnenie rybníka									
2.4.4.	Vysporiadanie pozemkov rybníka a vytvorenie oázy na oddych									
2.4.5.	Revitalizácia verejných priestranstiev pri studniach Anny Lesznai									
2.4.6.	Oplotenie detského parku Huštáčík									
2.4.7.	Doplnenie vybavenia amfiteátra									
2.4.8.	Vybudovanie atletickej dráhy									
2.4.9.	Vybudovanie cvičiska požiarnikov a psodov s tréningovou vežou									
2.4.10.	Vybudovanie vyhliadkovej veže									
2.4.11.	Vybudovanie detského dopravného ihriska									
2.4.12.	Doplnenie prvkov detského ihriska									
2.4.13.	Revitalizácia tenisových kurtov									
2.4.14.	Podpora kultúrnych aktivít obce									

2.4.15.	Výstavba nových zariadení pre šport a voľný čas									
2.4.16.	Budovanie oddychových zón v intraviláne a extraviláne obce									
2. 5 Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť										
2.5.1	Vytvorenie priestoru pre zdravotnú, sociálnu starostlivosť a budovanie komunitných služieb pre inkluzívnu občiansku spoločnosť									
2.5.2	Vypracovanie komunitného plánu obce									
2.5.3	Vybudovanie komunitného centra v obci									
2.5.4	Rekonštrukcia priestorov pre vytvorenie priestorov pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti									
2.5.5	Vybudovanie denného stacionára pre seniorov									
2.5.6	Rekonštrukcia obecnej knižnice									
2.5.7	Rekonštrukcia obecných verejných toaliet z dôrazom na doplnenie toaliet pre imobilných									
2.5.8	Rekonštrukcia autobusových zastávok a doplnenie infraštruktúry									
2.5.9	Podpora charitatívnych, sociálnych a humanitárnych aktivít obce									
2.5.10	Podpora realizácie bezbariérových opatrení									
2.5.11	Vytvorenie chránenej dielne v obci									
2. 6 Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života										
2.6.1	Modernizácia vzdelávania s dôrazom na kvalitu života									
2.6.2	Vzdelávanie zamestnancov obce									
2.6.3	Podpora udržania fungovania školských zariadení v obci									
2.6.4	Podpora aktivizácie občanov v oblasti zvyšovania kvality života občanov, obnovy pracovných návykov									
2.6.5	Podpora modernizácie materiálneho technického vybavenia školských zariadení /MŠ, ZŠ, ŠJ/ a obecného úradu									

3.2.7 Príprava projektovej dokumentácie miestnych komunikácií									
3.2.8 Výstavba miestnych komunikácií									
3.2.9 Výstavba cesty – Nacina Ves									
3.2.10 Výstavba cesty k mostu - Dlhé Klčovo									
3.3 Podpora cyklistickej infraštruktúry									
3.3.1 Podpora cyklistickej infraštruktúry									
3.3.2 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrasy ONDAVA									
3.3.3 Príprava projektovej dokumentácie pre vybudovanie cyklotrás v obci									
3.3.4 Vybudovanie cyklotrasy Ondava									
3.3.5 Vybudovanie cyklotrasy									
3.3.6 Podpora budovania cyklostanovišť, cykloopravy a jej infraštruktúry									
3.4 Podpora rozvoja cestovného ruchu									
3.4.1 Podpora rozvoja cestovného ruchu									
3.4.2 Turisticko informačné centrum									
3.4.3 Podpora zvýšenia propagácie obce – priblíženie sa k občanom – modernizácia web stránky, doplnenie propagačných a reklamných predmetov, obnova informačných tabúl									
3.4.4 Zabezpečenie elektronických informačných bannerov umiestnených v obci s prepojením na web obce									
3.5 Podpora podnikania a zamestnanosti									
3.5.1 Podpora podnikania a zamestnanosti									
3.5.2 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre sociálneho pracovníka									
3.5.3 Vytvorenie pracovnej príležitosti pre terénneho pracovníka – MRK									
3.5.4 Vytvorenie poriadkovej služby v obci									
3.5.5 Vytvorenie miesta pre inklúziu zdravotne postihnutých									
3.5.6 Zabezpečenie informovanosti podnikateľov k prístupu k získaniu informácií o prebiehajúcich možnostiach získania finančných prostriedkov na podnikanie									
3.5.7 Podpora sociálneho podniku v obci									
3.5.8 Vybudovanie priemyselného parku v obci									

3.6 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry									
3.6.1 Modernizácia ostatnej technickej infraštruktúry									
3.6.2 Vybudovanie urnového hája (kolumbárium)									
3.6.3 Doplnenie cintorínskej infraštruktúry									
3.6.4 Vybudovanie parkoviska pred domom smútku a hlavným cintorínom									
3.6.5 Skvalitnenie a dobudovanie siete zásobovania pitnou vodou									
3.6.6 Ostatné cintoríny obce									
3.7 Podpora smart technológií									
3.7.1 Podpora smart technológií									
3.7.2 Vypracovanie auditu k možnostiam využívania smart technológií									
3.7.3 Podpora digitalizácie verejnej správy									
3.7.4 Podpora používania otvorených dát v samospráve									
3.7.5 Prepojenie existujúcich smart technológií obce									

